

Jilid III
Bil. 25

Hari Isnin
2hb Ogos 1993

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN

Eighth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGAN

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN**

[Ruangan 5708]

**RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE
DALAM MESYUARAT**

[Ruangan 5812]

RANG UNDANG-UNDANG:

**Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan
(Pindaan) 1993**

[Ruangan 5812]

**Rang Undang-undang Perancang Bandar dan
Desa (Pindaan) 1993**

[Ruangan 5900]

**Rang Undang-undang Jalan, Parit dan
Bangunan (Pindaan) 1993**

[Ruangan 5901]

**Rang Undang-undang Wilayah Persekutuan
Labuan (Pindaan Ordinan Kesihatan
Awam) 1993**

[Ruangan 5930]

KANDUNGAN—(Samb.)

**Rang Undang-undang Wilayah Persekutuan
Labuan (Pindaan Ordinan Kesihatan
Awam) 1993** [Ruangan 5937]

**Rang Undang-undang Penggalakan Pelaburan
(Pindaan) 1993** [Ruangan 5950]

USUL-USUL:

**Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan
daripada Peraturan Mesyuarat dan Penangguhan** [Ruangan 5960]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR. MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.1., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu).

" Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR. LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.P., D.P.M.S. (Labis).

" Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

" Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR. LIM KENG YAIK, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas).

" Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanojit).

" Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

" Menteri Pendidikan, DATUK AMAR DR. HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

" Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

" Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A. (Permatang Pauh).

" Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

" Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

" Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.M.S. (Pekan).

" Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan,
DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S., D.P.M.S.
(Temerloh).

" Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat,
DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

" Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR. MOHAMAD YUSOF BIN
HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).

" Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P.,
S.M.T., J.P. (Bentong).

" Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR
BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S.,
D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).

" Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK LAW HIENG
DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).

" Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR. TING
CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).

" Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK
HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K.
(Semporna).

" Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-
undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J.,
A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).

" Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD
BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

" Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang
Jaya).

" Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI
MAHIRUDDIN (Kinabatangan).

" Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN
MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

" Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN
HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

" Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD.
TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

" Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan
Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

" Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN
WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

" Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR. SITI ZAHARAH
BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).

- " Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- " Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- " Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- " Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- " Timbalan Menteri Pendidikan, DR. LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- " Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR. ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- " Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- " Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).
- " Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- " Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- " Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- " Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).
- " Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).
- " Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).
- " Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).

- " Timbalan Menteri Pendidikan, DR. FONG CHAN ONN (Selandar).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR. HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- " Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).
- " Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).
- " Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO' MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' MOHD. NOH BIN RAJAB, D.S.N.S. (Tampin).
- " Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATUK S. S. SUBRAMANIAM, D.P.M.S., J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).
- " TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- " DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- " TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).

Yang Berhormat TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).

- " DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- " TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- " DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).
- " DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan).
- " TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- " DATO' DR. AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- " TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- " TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- " TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).
- " DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- " DATU AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- " TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- " TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).
- " DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- " DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- " TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- " TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- " TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- " TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- " TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- " DR. V. DAVID (Puchong).
- " TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- " TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- " TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- " TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- " TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- " TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- " TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- " TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).

Yang Berhormat TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).

- " TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- " CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- " LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelebu).
- " PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- " TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- " DATO' DR. HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS, D.I.M.P. (Rompin).
- " TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- " TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGGA, P.B.S. (Kapit).
- " TUAN JOSEPH MAUH ANAK IKEH (Selangau).
- " TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- " TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- " TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).
- " DR. KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).
- " TUAN LAI LUNG TZEE (Sandakan).
- " TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- " TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- " TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- " TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- " TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- " TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- " PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- " DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- " TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- " TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- " DR. T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- " TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- " TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- " DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- " TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- " TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- " TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bharu).
- " DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).

Yang Berhormat DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).

- " TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- " DATO' HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P. (Larut).
- " DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- " TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.St.J. (Limbawang).
- " TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- " DR. NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- " TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- " TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- " DR. OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- " DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- " TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).
- " DR. PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- " DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).
- " DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- " TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- " PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- " Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- " TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- " PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- " TUAN RUHANIE BIN HAJI AHMAD (Parit Sulong).
- " TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- " DR. SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- " TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- " TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- " PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- " TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanang).
- " TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- " DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- " TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).

Yang Berhormat DR. TAN SENG GIAW (Kepong).

- " TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- " TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- " WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- " WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- " TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- " WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- " TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- " DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- " TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- " TUAN WONG WING ON (Kampar).
- " TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- " TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- " TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- " TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- " TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

- Setiausaha Dewan Rakyat* : Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P., J.S.M..
- Ketua Penolong, Setiausaha* : Haji Taijadin bin Saberan.
- Penolong Setiausaha* : Abdullah bin Abdul Wahab.
- Penolong Setiausaha* : Zamani bin Haji Sulaiman.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

- Pegawai Penerbitan* : Ramaswamy.
- Penolong Penyunting* : Hajah Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

- Haji Suhor bin Husin.
- Mohd. Saleh bin Mohd. Yusop.
- Supiah binti Dewak.
- Ismail bin Haji Hassan.
- Hajah Kalsom binti Ghazali.
- Mohamed bin Osman.
- Norishah binti Mohd. Thani.
- Zaharah binti Naim.
- Su Soon Chuan.
- Norwahidah binti Azizi.
- Rozita binti Abd. Samad.
- Jainah binti Sakimin.
- Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

- Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim
- Lt. Kol (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Isnin, 2hb Ogos 1993

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

**PENGUMUMAN TUAN YANG
DI-PERTUA PENAMBAHAN
HARI MESYUARAT**

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya suka hendak memberitahu Majlis ini bahawa saya mendapat perutusan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri selaku Ketua Majlis supaya Mesyuarat Dewan Rakyat yang berjalan sekarang ditambah satu hari lagi iaitu pada 4 Ogos 1993 untuk memberi masa yang lebih bagi Dewan Rakyat membahaskan Rang Undang-undang yang dibentangkan oleh Kerajaan menurut Peraturan Mesyuarat 11(2) Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat.

Ahli-ahli Yang Berhormat, oleh kerana kita masih mempunyai banyak lagi Rang Undang-undang yang perlu dibahas, maka kita terpaksa memanjangkan Persidangan hari ini sehingga pukul 9.30 malam.

Usul mengenai perkara ini akan dikemukakan kemudian.

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**PELABURAN SYARIKAT
MALAYSIA DI NEGARA ISLAM**

1. Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:

- (a) adakah Kementerian berpendapat negara-negara Islam terutamanya negara-negara Islam CIS dan Timur Tengah merupakan salah satu tempat pelaburan yang harus dimasuki oleh syarikat-syarikat Malaysia;
- (b) berapakah nilai pelaburan syarikat-syarikat Malaysia di negara-negara Islam. Negara manakah yang mencatatkan pelaburan yang terbesar; dan
- (c) apakah langkah-langkah yang sedang dan akan dijalankan oleh Kementerian untuk menggalakkan syarikat-syarikat Malaysia melabur ke negara-negara berkenaan.

**Setiausaha Parlimen Kementerian
Perdagangan Antarabangsa dan
Industri (Datuk S.S. Subramaniam):**
Tuan Yang di-Pertua,

(a) Adalah menjadi dasar Kerajaan untuk menggalakkan syarikat-syarikat Malaysia melabur ke semua negara terutama ke negara yang telah mempunyai hubungan diplomatik dan negara-negara lain yang ingin berurusanniaga serta menjalinkan hubungan dua hala tanpa mengira ideologi tetapi dapat menghormati kedaulatan dan undang-undang negara ini. Dalam konteks ini, Kerajaan sememangnya menggalakkan syarikat-syarikat Malaysia melabur ke semua negara-negara Islam sama ada negara-negara CIS atau Islam Timur Tengah sebagai salah satu destinasi pelaburan mereka.

(b) Jumlah pelaburan sebenar syarikat-syarikat Malaysia yang melabur di negara-negara Islam tidak dapat dipastikan dengan tepat kerana ada di antara syarikat ini yang telah melabur terus tanpa melalui atau dengan pengetahuan Kementerian ini terutama mereka-mereka yang telah melabur melalui negara ketiga. Walau bagaimanapun, berdasarkan angka 'remittance', dengan izin, yang diseliaikan oleh Bank Negara Malaysia, jumlah pelaburan yang terbesar di negara-negara Islam yang telah dibuat bagi tempoh 1991—1992 ialah Mesir sebanyak RM20 juta, Indonesia—RM11 juta, Jordan RM5 juta, United Arab Emirates RM1 juta dan Brunei RM3 juta.

(c) Kerajaan memang sentiasa menggalakkan syarikat-syarikat Malaysia melabur ke negara-negara Islam memandangkan

potensi perdagangan peluang pelaburan yang besar. Selain daripada persamaan ideologi, sebahagian besar negara-negara Islam terutama negara-negara Islam di CIS sedang menyusun semula ekonomi mereka kepada ekonomi pasaran dan sudah tentu merupakan peluang niaga yang besar kepada pelabur-pelabur Malaysia. Di samping itu kehadiran awal, atau dengan izin, *early presence*, ialah syarikat-syarikat Malaysia di dalam pasaran ini akan merupakan batu loncatan, atau dengan izin, *foothold*, kepada syarikat-syarikat Malaysia apabila ekonomi negara-negara tersebut berkembang maju.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji

Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kita sering mendengar bahawa di negara-negara CIS ini, mereka mempunyai banyak kepakaran-kepakaran ataupun tenaga-tenaga mahir yang mempunyai keupayaan yang tinggi dari segi kepakaran dan teknologi mereka. Dan kalau kita lihat dari segi kos pengendalian ataupun *standard of living* di sana kalau dibandingkan dengan negara-negara membangun, adakah Kerajaan bercadang untuk mengambil mereka ini untuk mengatasi kekurangan tenaga mahir di negara kita? Dan adakah kita juga bercadang untuk mengambil mereka, saya difahamkan mereka ini juga ada pakar-pakar dalam bidang nuklear, teknologi yang baru dan canggih. Adakah Kerajaan juga bercadang untuk mengambil mereka ini untuk mengatasi kekurangan teknologi di negara kita?

Datuk S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, memang hasrat Kerajaan kita ialah untuk membawa

kepada negara kita beberapa pihak yang mempunyai kepakaran di dalam beberapa bidang industri kita. Sebenarnya, pelaburan di antara beberapa syarikat seperti Pan Trans Sdn. Bhd., Pembinaan Jayabumi dan sepertinya telah pun mula dengan beberapa negara seperti Uzbekistan, Iran dan sebagainya untuk membawa kepada negara kita pihak-pihak yang mahir dalam bidang petroleum, biogas, perumahan dan sebagainya.

Kerajaan telah mengambil tindakan yang positif, hanya kita menunggu kepada pihak swasta untuk mengambil inisiatif untuk menunaikan apa yang telah dimulakan oleh Kerajaan.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji

Awang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah sikap Kerajaan dalam menangani hubungan perdagangan terhadap negara-negara yang dikatakan baru merdeka tetapi terdapat pencabulan terhadap hak asasi manusia, kerana masih ada saki-baki pemimpin-pemimpin yang dikatakan meninggalkan komunisme tetapi masih melaksanakan perangai-perangai komunisme yang menindas.

Yang kedua, berapakah di kalangan negara tersebut yakni negara CIS, di mana kita mempunyai atache perdagangan untuk melicinkan hubungan perdagangan di antara kedua negara?

Datuk S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, pihak Kerajaan kita mengambil sikap yang terbuka kepada bukan sahaja perdagangan tetapi juga di atas pelaburan kepada semua negara yang terlibat bukan sahaja negara-negara Islam tetapi CIS dan sebagainya. Kita tidak ingin melibatkan diri dalam dasar-dasar Kerajaan seperti hak asasi manusia dan sebagainya,

tetapi hubungan kita ialah hanya di atas perdagangan. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita telah mengambil tindakan yang positif untuk membangunkan lebih perdagangan di antara negara kita dan negara-negara yang sedang membangun, khasnya negara-negara CIS dan negara-negara Islam yang lain.

Sebagai contohnya, dalam satu lawatan ke Albania baru-baru ini, kita telah memastikan beberapa bidang yang boleh dimajukan dengan Albania untuk membangunkan, bukan sahaja dalam negara kita tetapi juga di negara Albania. Inilah satu perkara yang tidak melibat diri dalam apa-apa perkara politik ataupun hak kemanusiaan kepada negara-negara itu.

Di dalam CIS beberapa negara telah membawa perdagangan kepada negara kita, tetapi perdagangan ini masih di dalam satu peringkat yang berawalan sahaja. Saya rasa kita harus menunggu sedikit masa lagi untuk mendapat tahu kejayaan atas tindakan ini.

Saya rasa di atas peluang kepada negara-negara CIS, kita mempunyai banyak peluang, tetapi ada beberapa masalah juga kita harus mengatasi khasnya berkaitan dengan foreign exchange dan sebagainya. Apabila kita dapat mengatasi masalah seperti ini, kita boleh dapat kejayaan yang lebih baik.

Tuan Yang di-Pertua: Tuan Kerk Kim Hock.

(Soalan No. 2—Y.B. Tuan Kerk Kim Hock tidak hadir)

PENGANIAYAAN KANAK-KANAK—TINDAKAN UNDANG-UNDANG

3. Puan Siti Zainabon binti Abu Bakar minta Menteri Perpaduan

Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) berapa kes-kes penganiayaan terhadap kanak-kanak di negara ini bagi tahun 1993 sehingga Jun 1993;
- (b) senaraikan cara-cara penganiayaan terhadap kanak-kanak yang telah terjadi; dan
- (c) apakah tindakan-tindakan Kerajaan yang berkesan terhadap mengurangkan kes-kes penganiayaan yang berleluasa.

52. Tuan Michael Asing minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) bilangan kes penderaan kanak-kanak di seluruh negara sejak Januari, 1993 hingga Jun, 1993;
- (b) jumlah kes yang berlaku di Negeri Sabah sejak Januari, 1993 hingga Jun, 1993; dan
- (c) langkah-langkah lanjutan Kementerian untuk mengatasi masalah ini.

Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Dato' Alexander Yu Lung Lee): Saya minta izin untuk jawab soalan ini bersama-sama soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Jambongan iaitu soalan nombor 52.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Ini kerana kedua-dua soalan berkaitan dengan tajuk yang sama.

- (a) Bilangan kes penganiayaan terhadap kanak-kanak di negara ini bagi tahun 1993 hingga April 1993 ialah 310 kes.
- (b) Penganiayaan boleh dibahagikan kepada 5 jenis, iaitu fizikal,

pengabaian, seksual, terdampar dan emosi atau psikologi.

- (c) Di antara tindakan-tindakan Kementerian yang berkesan untuk mengurangkan kes-kes penganiayaan ialah:

- (i) penggubalan undang-undang Akta Perlindungan Kanak-kanak 1991 bagi menggantikan Akta Kanak-kanak dan Orang Muda 1947;
- (ii) penubuhan Pasukan Perlindungan Kanak-kanak di negeri, daerah dan peringkat kawasan untuk menyelaraskan perkhidmatan setempat kepada keluarga dan kanak-kanak yang memerlukan perlindungan;
- (iii) penubuhan 13 buah Pusat aktiviti kanak-kanak di seluruh Semenanjung Malaysia untuk memberi khidmat kepada kanak-kanak yang teraniaya dan keluarga yang berisiko tinggi;
- (iv) Kementerian saya juga telah memulakan perkhidmatan telefon bebas tol, Teledera sejak 19hb Disember 1990; dan
- (v) Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat juga telah mengadakan kempen kesedaran, program-program pencegahan seperti seminar, bengkel, ceramah, kursus poster, risalah dan lain-lain

dengan kerjasama agensi-agensi korporat dan swasta.

Puan Siti Zainabon binti Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dalam kes-kes penganiayaan ini, bolehkah Yang Berhormat memberitahu jika ada sindiket-sindiket atau mana-mana pihak yang menggunakan kanak-kanak sebagai pelacur kepada pelancong-pelancong? Jika ada, berapa kes yang ada, dan lingkungan umur kanak-kanak yang terlibat? Kedua, dari 300 kes-kes penganiayaan kanak-kanak, berapa ramai yang telah meninggal dunia?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian tidak maklumat berkenaan sindiket-sindiket yang menggunakan kanak-kanak sebagai pelacur untuk pelancong-pelancong.

Jawapan kedua, daripada 310 kes ini, kita belum dapat apa-apa maklumat berkenaan adakah kanak-kanak ini meninggal dunia.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Menurut jawapan daripada Timbalan Menteri menyatakan sehingga April tahun ini terdapat 310 kes berkenaan dengan penganiayaan. Saya hendak tahu, antara 310 kes ini, berapakah telah dapat dibawa ke mahkamah untuk mendakwa mereka, dan berapakah telah dapat keputusan daripada mahkamah, dan apakah latar belakang yang terlibat dalam kes ini? Adakah keluarga mereka yang berpecah ataupun keluarga yang baik, ataupun keluarga yang pendapatan tinggi? Apakah latar belakang yang terlibat dalam kes ini? Dan saya juga ingin tahu, Kerajaan selalu mengatakan bahawa bukan hanya penganiayaan dengan kanak-kanak, termasuk remaja

juga. Kerajaan selalu mengatakan bahawa Kerajaan akan mengadakan satu undang-undang berkesan untuk membanteraskan semua jenayah-jenayah termasuk kanak-kanak dan remaja, tetapi sehingga ini belum dapat membentangkannya, adakah ini satu kegagalan Kerajaan?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa soalan kedua ini tak perlu jawab. Kementerian saya tidak ada breakdown mengenai kes 310 dalam tahun ini, tetapi kita ada breakdown berkenaan kes-kes yang diadakan pada tahun 1992, iaitu 852 kes.

Daripada 852 kes yang dilaporkan pada tahun lepas—yang dibawa ke mahkamah iaitu 26, dalam siasatan Polis—101, yang diberi kaunseling—357. Tidak ada apa-apa tindakan sebab ini tidak perlu—279, yang tak dapat dikesan—89.

Berkenaan sebab saya ada satu senarai yang sangat panjang dan saya boleh hantar pada Yang Berhormat secara bertulis.

LORRAIN ESME OSMAN— SKANDAL BMF

4. Tuan Haji Nik Abdullah bin Nik Arshad minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan bercadang mendakwa Lorrain Esme Osman selepas beliau menjalani hukuman di Hong Kong berhubung dengan skandal BMF. Jika ya, apakah tuduhan-tuduhannya dan jika tidak, mengapa.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Tuan Yang di-Pertua, hasil dari penyiasatan berhubung dengan kes

BMF yang melibatkan Lorraine Esme Osman menunjukkan bahawa kegiatan Lorraine Esme Osman itu adalah perkara yang berlaku di luar negeri, iaitu bukan di Malaysia. Oleh itu, Kerajaan tidak bercadang untuk mendakwa Lorraine Esme Osman berasaskan kepada fakta bahawa mahkamah di Malaysia tidak akan dapat menjalankan bidanguasanya.

Dr. Kua Kia Soong: Tuan Yang di-Pertua, adakah benar bahawa pihak Polis DiRaja Malaysia ada dalam pemilikan mereka, dalam tangan mereka satu surat antara lain oleh Jalil Ibrahim pada masa itu Pegawai BBMB, yang mendakwa satu surat oleh Jalil Ibrahim kepada pada masa itu Group Chairman BBMB, sekarang Ahli Parlimen dari Tambun, yang mendakwa bahawa skandal BMF itu ada terlibat pemimpin tertinggi Kerajaan. Adakah ini benar, dan kalau benar adakah satu bukti untuk buka kes ini? Adakah Kementerian sedar bahawa pada tahun lalu, pada bulan Mac, ada satu usul di "House of Commons, Britain" yang ditandatangani oleh lebih daripada 50 Ahli Parlimen yang menuduh ada satu "cover-up" oleh Kerajaan Malaysia dalam kes ini. Tambahan pula Foreign Office Britain pun sedar bahawa cover-up ini dan sejak tahun 1983, dokumen-dokumen mengenai cover-up ini telah di dalam tangan Kerajaan Hong Kong. Adakah ini benar?

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Yang di-Pertua, kalau Yang Berhormat ada maklumat-maklumat baru yang menghubungkan bahawa kes-kes bersabit dengan Lorraine ada terjadi di Malaysia, Yang Berhormat boleh melaporkan kepada pihak Polis.

KENDERAAN PERDAGANGAN UNTUK TUJUAN PERSENDIRIAN—PENIPUAN

5. Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit minta Menteri Pengangkutan menyatakan jumlah penipuan oleh pihak kenderaan melalui perbezaan kertas cukai jalan untuk kenderaan komersial sedangkan kenderaan itu digunakan untuk tujuan persendirian.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, kes-kes penipuan yang melibatkan kenderaan perdagangan yang disalahgunakan untuk tujuan persendirian adalah sukar dipastikan. Walau bagaimanapun, perkara ini adalah dalam siasatan Jabatan Pengangkutan Jalan.

Tuan Lau Dak Kee: Berkenaan dengan penipuan bagi lesen-lesen kenderaan yang kena cukai, saya hendak tahu, setakat ini bolehkah Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) mengenalpasti atau membezakan sama ada road tax bagi kenderaan komersial dan road tax bagi kenderaan untuk kegunaan persendirian dapat dipisahkan dengan mudah dan senang? Kalau tidak, mereka akan menggunakan kemudahan-kemudahan ini, kerana tidak dapat membezakan dan susah dibezakan sama ada ia untuk kegunaan komersial ataupun untuk kegunaan persendirian. Saya hendak tahu, setakat ini bagaimana dapat dipastikan perkara itu.

Kedua, saya hendak tahu sama ada sesuatu kenderaan yang menggunakan road tax komersial, apabila mereka menggunakan kenderaan itu sama ada secara perseorangan ataupun dua orang atau lima orang, maka adakah pada bila-bila masa ini melanggar peraturan-peraturan atau undang-undang kecil

Saya hendak tahu juga, mengapa apabila Pos Malaysia Berhad telah ditubuhkan, layanan pun telah ditukar. Seperti satu contoh, kalau kita menggunakan perkhidmatan Pos Laju itu bagi orang-orang biasa, segala layanan akan diberi oleh Pos Malaysia dan kalau sudah masuk membership iaitu jadi member, Pos Laju memberi layanan yang lebih istimewa. Mengapa ini berlaku apabila Pos Malaysia ini diwastakan?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, keuntungan Pos Malaysia Berhad—pada masa dahulu bernama Jabatan Perkhidmatan Pos—keuntungan pada tiap-tiap tahun ialah daripada RM13 juta hingga RM16 juta sahaja. Tetapi untuk tahun ini, penyata kira-kira belum sampai ke tangan saya lagi. Bila saya dapat, saya boleh beritahu kepada Ahli Yang Berhormat.

Tuan Lau Dak Kee: (*Menyampuk*).

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Ipoh.....

Dato' Seri S. Samy Vellu: Mesti lebih. Mesti lebih oleh kerana perkhidmatan pun lebih, pegawai pun lebih. Perkhidmatan lebih dan kita ada juga cara-cara baru bagaimana untuk kita tambahkan lagi keuntungan. Oleh kerana sekarang, Pos Malaysia sudah menjadi satu badan swasta.

RANCANGAN MENCANTIKKAN JALAN PETALING—CADANGAN JABATAN BOMBA

9. Tuan Wee Choo Keong minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) sama ada Jabatan Bomba dirujuk untuk mendapat nasihat sebelum melaksanakan

rancangan-rancangan untuk mencantikkan Jalan Petaling. Jika ya, apakah cadangan-cadangan Jabatan Bomba. Jika tidak, kenapa tidak;

- (b) jika Jalan Petaling diubah kepada 'pedestrian mall' bagaimana Jabatan Bomba akan mendapat akses ke dalam rumah kedai Jalan Petaling sekiranya berlaku kebakaran. Sila berikan butir-butir; dan
- (c) semasa menjalankan kerja mencantikkan Jalan Petaling apakah yang terjadi kepada penjaja-penjaja yang menjaja di sana. Adakah penjaja-penjaja tersebut akan diminta berpindah dari kawasan tersebut untuk beberapa bulan. Jika ya, untuk berapa lama dan di mana mereka akan ditempatkan. Selepas penyelesaian kerja percantikkan, adakah mereka akan diberi tempat untuk menjaja di Jalan Petaling. Jika tidak, sila berikan sebab-sebabnya kenapa tidak.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini Jabatan Bomba belum dipanggil untuk memberi nasihat kerana ianya masih di dalam peringkat awal atau preliminary stage dari segi reka bentuk susunatur pelan. Walau bagaimanapun, pihak kami telah mengambil kira keperluan-keperluan asas Jabatan Bomba di dalam reka bentuk ini.

Secara keseluruhannya, Jalan Petaling tidak akan dibuka untuk laluan kenderaan tetapi ia akan dibuka kepada kenderaan barangan dan kerja-kerja punggah-memunggah, loading and unloading, dengan izin, pada masa yang ditetapkan.

Jadi, pihak kami menetapkan supaya perletakkan gerai tetap (permanent stall) adalah di bahagian tepi, kira dan kanan jalan. Jarak minimum di antara kedua barisan gerai adalah 25 kaki di mana dapat memberi access kepada kenderaan Bomba apabila diperlukan.

Di samping itu, pihak kami telah mengambilkira keperluan yang lain termasuk heavy duty pavement, dengan izin, untuk menampung berat kenderaan termasuk kenderaan Bomba dan penyediaan fire hydrant di tempat yang akan disahkan oleh Jabatan Bomba kelak. Di mesyuarat yang akan datang, pihak kami akan menjemput wakil dari Jabatan Bomba untuk memberi pandangan dan nasihat mengenai Projek Shopping Pedestrian Mall ini.

Penjaja-penjaja akan dipindahkan ke satu kawasan lain sebagai tapak pemindahan sementara yang akan ditentukan kelak. Jangkamasa mereka berniaga di tapak pemindahan sementara belum dapat ditentukan lagi kerana ia tertakluk kepada tempoh projek disiapkan. Tempoh sebenar akan diketahui sebaik sahaja dokumentasi-dokumentasi siap. Penjaja-penjaja akan kembali berniaga di Jalan Petaling apabila projek siap nanti.

Tuan Wee Choo Keong: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sama ada Timbalan Menteri ini sedar atau tidak bahawa tadi dia kata Jabatan Bomba belum dipanggil untuk memberi nasihat, tetapi Timbalan Menteri Perpaduan Negara sudah membuat beberapa kenyataan di dalam surat khabar tahun dahulu bahawa dia hendak buat satu rancangan untuk mencantikkan tempat itu? Bagaimanakah seorang Timbalan Menteri boleh membuat satu

kenyataan begitu sebelum kita mendapat atau membuat satu consultation, dengan izin, dengan Jabatan Bomba oleh kerana nasihat dari Jabatan Bomba ini sangat penting dari segi keselamatan orang awam?

Soalan kedua, sama ada penjaja-penjaja yang baru akan diberi lesen untuk menjaja di Jalan Petaling ini apabila rancangan ini sudah disiapkan?

Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang saya sebutkan tadi bahawa pada masa ini, Projek Pembangunan Semula Jalan Petaling adalah dalam peringkat preliminary stage baik dari segi reka bentuk mahupun susunatur. Apabila ia sampai tahap yang memerlukan pandangan dan nasihat dari Jabatan-jabatan lain termasuk Bomba, maka seperti saya sebut, kita akan memanggil satu mesyuarat untuk menentukan bagaimana konsep pengindahan dan mencantikkan Jalan Petaling ini sedang dibuat.

Berkaitan dengan soalan kedua, untuk makluman Yang Berhormat, pada masa ini terdapat 831 penjaja yang mempunyai lesen di Jalan Petaling dan apabila upgrading ini selesai, tentulah kita ambil kesempatan untuk menambahkan lagi penjaja-penjaja di kawasan tersebut.

PROJEK PEMBANGUNAN RAKYAT TERMISKIN— KEJAYAAN

10. Tuan Mohamed Kamal bin Hussain minta Perdana Menteri menyatakan:

(a) sejauhmanakah kejayaan Projek Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT) telah dapat

membantu mereka yang miskin keluar dari putaran kemiskinan sama ada di desa atau di bandar-bandar;

- (b) adakah Kerajaan bercadang memberikan kadar kemiskinan yang berlainan antara desa dan kota memandangkan taraf hidup yang jauh berbeza antara keduanya; dan
- (c) berapakah peruntukan yang telah dikeluarkan semenjak ianya diperkenalkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, Program Pembangunan Rakyat Termiskin memberi tumpuan kepada golongan termiskin di luar bandar. Pelaksanaan projek-projek PPRT untuk keluarga termiskin adalah berperingkat-peringkat dan berterusan. Statistik berhubungan dengan bilangan golongan termiskin yang menerima bantuan melalui PPRT yang membolehkan mereka terkeluar dari putaran kemiskinan masih dikumpul.

Penemuan awal sememangnya menunjukkan terdapat kesan yang positif dan bilangan kini berkurangan. Analisa kemiskinan dan dokumen-dokumen Rancangan Lima Tahun Kerajaan sememangnya menyediakan kadar kemiskinan yang berlainan di antara kawasan bandar dan luar bandar. Kadar kemiskinan bagi kawasan bandar di Semenanjung Malaysia pada tahun 1990 ialah 7% manakala di kawasan luar bandar pula ialah 19.3%.

Saya percaya apa Yang Berhormat maksudkan bukanlah kadar kemiskinan tetapi sebenarnya garis kemiskinan yang berlainan untuk kawasan bandar dan luar bandar. Sehingga kini, garisan kemiskinan yang

sama adalah digunakan untuk kedua-dua kawasan bandar dan luar bandar.

Kerajaan ada juga menyediakan garis kemiskinan yang berasingan untuk Sabah dan Sarawak bagi menggambarkan perbezaan kos hidup di kawasan berkenaan. Kerajaan sedar wujudnya perbezaan kos hidup di antara kawasan bandar dan kawasan luar bandar. Oleh kerana itu, Kerajaan sememangnya bercadang mengkaji semula pengiraan garis kemiskinan dan seterusnya menyediakan dua garis kemiskinan yang berasingan untuk kawasan bandar dan luar bandar.

Semenjak Program Pembangunan Rakyat Termiskin diperkenalkan dalam tahun 1989 hingga 1993, Kerajaan telah mengeluarkan peruntukan berjumlah RM867.23 juta. Dicapai jumlah ini, sebanyak RM244.21 juta adalah daripada perbelanjaan pembangunan dan sebanyak RM613 juta adalah daripada perbelanjaan mengurus dan disalurkan melalui Jabatan Perdana Menteri, Kementerian Kesihatan, Kementerian Pendidikan, Kementerian Pertanian, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Kementerian Belia dan Sukan yang terlibat untuk menjayakan Program PPRT masing-masing.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Nampaknya selepas lebih dua dekad, kita sentiasa membangkitkan betapa perlunya mengadakan garisan kemiskinan yang berbeza di antara bandar dan luar bandar, baru sahaja kita hendak adakan. Tetapi, walaupun lebih dua dekad lewat, kita masih haraplah boleh dibuat lagi.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan tidak ada garisan di antara garisan kemiskinan di bandar dan luar bandar,

bagaimana pihak Kementerian dapat memastikan yang rakyat termiskin hanya di luar bandar sahaja?

Tetapi sebentar tadi saya dengar projek-projek yang diatitkan untuk luar bandar sahaja. Bagaimana dengan rakyat termiskin di bandar? Tidak disebutkan juga.

Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Menteri menerangkan cara-cara selain daripada peruntukan bagi pelbagai Kementerian, apakah cara-cara untuk memberi pertolongan kepada rakyat termiskin ini supaya mereka dapat berdikari? Apakah cara-cara yang didapati paling berkesan sekarang selain daripada membina jalan dan sebagainya?

Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, umumnya kerja-kerja telah dibuat oleh Kerajaan untuk membangunkan rakyat baik di luar bandar mahu pun di dalam bandar. Pembangunan dalam bandar sudahpun lebih tinggi daripada pembangunan di luar bandar. Usaha-usaha ini termasuklah pembangunan infrastruktur itu sendiri. Sebahagian besar daripada peruntukan yang diberikan di luar bandar ialah untuk membangunkan infrastruktur, tumpuan kepada pertanian dan juga perumahan.

Di dalam bandar, usaha-usaha ini telah lama dibuat, bahkan penumpuan ini telah pun memberikan tempat seperti mengadakan rumah-rumah murah, mengadakan gerai tempat-tempat berniaga dan sebagainya. Ini membuka peluang untuk menambahkan pendapatan rakyat.

Dari segi kekesanannya—kekesanannya kita tengok, kalau dalam bandar saya ingat lebih berkesan kerana tumpuan kepada perniagaan dan sebagainya—mengadakan gerai, mengadakan

tempat-tempat yang tertentu sebagai Dewan masyarakat dan sebagainya. Tetapi di luar bandar kerana kedudukan rakyat secara bertabur, maka tumpuan yang lebih adalah perlu dibuat sekarang. Ini bukan bermakna bahawa tidak ada tumpuan di kawasan-kawasan bandar, tetapi tumpuan yang lebih daripada tumpuan dahulu di luar bandar, bukan tumpuan yang lebih daripada tumpuan yang ada di dalam bandar ini.

Saya ingat semua ini, kalau kita hendak kira kekesanannya sudahpun meningkat kalau kita tengok dari segi data-data yang telah disebut beberapa kali di dalam Dewan ini, insya Allah, penekanan ini akan diteruskan. Kalau kita hendak tanya dari segi manakah yang lebih berkesan sekarang, saya ingat dalam perkara-perkara yang meningkatkan pendapatan rakyat sendiri.

Bagi rakyat yang betul-betul miskin, Jabatan Kebajikan ada memperuntukkan bayaran-bayaran sugu hati pada tiap-tiap bulan. Sungguhpun ramai rakyat yang miskin, kerana peruntukan tidak mencukupi, maka hanya mereka yang terpilih sahaja dapat bantuan-bantuan. Insya Allah, saya ingat Kerajaan akan menambahkan peruntukan ini kepada lebih ramai lagi rakyat termiskin.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan, dari segi statistik sebenarnya golongan rakyat termiskin di negara kita?

Yang kedua, apakah Yang Berhormat sedar, walaupun berbagai usaha telah dibuat untuk membantu golongan rakyat termiskin melalui projek baiki rumah, pinjaman ASB sebanyak RM5,000 dan sebagainya,

tetapi ianya belum mencukupi. Oleh itu, apakah Kerajaan bercadang melalui statistik yang ada, cara untuk membasmi kemiskinan, iaitu kepada golongan rakyat termiskin dengan cara pemberian saham?

Seperti contoh, di waktu Kerajaan mengeluarkan saham TEN ataupun Telekom, kenapa tidak setiap rakyat termiskin ini diperuntukkan, kalau pun tak banyak, satu lot atau dua lot tiap-tiap golongan rakyat termiskin ini bagi membantu mereka mengatasi masalah kemiskinan kerana usaha-usaha yang dibuat sekarang ini, sebab kemiskinan meliputi selain daripada tidak ada rumah, tetapi perlu juga kepada makanan, perlu juga kepada wang ringgit untuk membantu anak-anak sekolah. Maka sebab itu, dari segi pendapatan yang ditekankan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah Kerajaan bercadang dengan cara setiap kali Kerajaan mengeluarkan saham dalam proses penswastaan, disenaraikan di Bursa Saham Kuala Lumpur, golongan rakyat termiskin ini dikenalpasti dan diberi saham-saham satu lot ataupun dua lot dengan cara bayaran dan diberi pinjaman tanpa faedah? Lebih berkesan daripada apa yang ada sekarang.

Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, dari segi statistik, minggu lepas saya telah memberikan jawapan. Berasaskan kepada garis kemiskinan, kadar kemiskinan ataupun peratusan isirumah miskin pada tahun 1990 dianggarkan ialah di Semenanjung Malaysia—15%, Sabah—34.3%, Sarawak—21%. Jadi, data-data ini memang kita ada.

Kalau kita hendak tengok usaha-usaha hendak membantu rakyat termiskin ini, sebenarnya amat luas.

Sebab itu, dalam jawapan saya tadi, saya sebutkan peruntukan telah diberikan kepada beberapa Kementerian, termasuk projek rumah yang Yang Berhormat sebutkan tadi dan lain-lain.

Sebenarnya kalau kita tengok dari segi pendidikan, kita ada sekolah di mana boleh dikatakan percuma; kita ada bantuan makanan dan sebagainya. Dari segi sokongan, cadangan Yang Berhormat untuk pemberian saham ini saya ingat amat baik. Pada masa-masa yang lampau, saya ingat tumpuan diberikan saham ini kepada golongan-golongan yang tertentu untuk maksud-maksud yang tertentu. Saya ingat ia bukan ada kaitan dengan kemiskinan. Kita berharap hendak membangunkan masyarakat yang faham cara melabur.

Bagi rakyat miskin ini, kalau mereka ada duit sebagaimana yang dicadangkan oleh Yang Berhormat tadi, kita ada ASB—belum lagi yang ASN. Tujuannya hendak membantu mereka ini yang tidak begitu faham berkenaan dengan sistem pelaburan saham ini. Maka mereka boleh beli secara beransuran. Keluaran saham ini dikeluarkan berasaskan kepada cara-cara yang tertentu untuk orang hendak kena dikeluarkan duit. Saya rasa, mungkin sukar juga kalau kita bercakap berkenaan orang miskin ini untuk mereka membeli saham secara yang kita sebutkan—cara yang dibuat selama ini.

Walau bagaimanapun, saya rasa cadangan Yang Berhormat itu cadangan yang baik. Mungkin boleh diberi perhatian supaya bagi saham-saham yang besar-besar ini mungkin kita dapat mewujudkan keadilan yang lebih saksama.

KESEDAR/KADA—WAKIL KERAJAAN NEGERI KELANTAN

11. Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan kenapakah sehingga kini KESEDAR dan KADA masih belum melantik seorang wakil Kerajaan Negeri Kelantan bagi menduduki kerusi Ahli Lembaga Pengarah tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar (Dato' Mohamed bin Jamrah): Tuan Yang di-Pertua, perlantikan wakil negeri sebagai Ahli Lembaga Pengarah KESEDAR dan KADA telah pun dibuat mengikut peruntukan Akta masing-masing.

MISI PERDAGANGAN ANTARABANGSA— PENYERTAAN NEGERI KEDAH

12. Puan Lim Lay Hoon minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan sama ada benar atau tidak bahawa Negeri Kedah selalu dikecualikan daripada menyertai misi dan promosi dagangan antarabangsa anjuran Kerajaan Pusat. Jika tidak, sila senaraikan:

- (a) bilangan misi dan promosi dan promosi dagangan ke luar negeri yang dianjurkan oleh Kementeriannya; dan
- (b) bilangan misi dan promosi dagangan ke luar negeri yang dianjurkan oleh Kementeriannya di mana Negeri Kedah turut serta.

Datuk S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar Negeri Kedah selalu dikecualikan daripada menyertai misi promosi

perdagangan dan pelaburan anjuran Kerajaan Pusat. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kesemua Kerajaan-kerajaan Negeri senantiasanya dimaklumkan mengenai cadangan misi-misi dan promosi dagangan antarabangsa anjuran Kerajaan Pusat dan dipelawa dan digalakkan menyertai misi-misi tersebut.

Sungguhpun demikian, adalah terpulang kepada Kerajaan-kerajaan Negeri sama ada mahu menyertai misi-misi tersebut. Misi-misi galakan perdagangan dan pelaburan yang dianjurkan oleh Kerajaan Pusat adalah terbuka kepada semua pihak termasuk Kerajaan-Kerajaan Negeri, Perbadanan Pembangunan Ekonomi Negeri-negeri, anak-anak syarikat SEDC dan pengusaha-pengusaha swasta tempatan dan mereka dimaklumkan dan dipelawa menyertai misi-misi tersebut.

Untuk tahun ini, Kementerian telah menganjurkan sebanyak empat misi galakan perdagangan dan pelaburan dan lima lagi misi akan dianjurkan sehingga akhir tahun ini. Beberapa Kerajaan negeri menyertai program-program tersebut. Ini meliputi penyertaan Kerajaan-kerajaan Negeri Pahang, Perak dan Wakil-wakil Perbadanan Pembangunan Ekonomi Pahang, Kedah, Perak, Johor, Melaka, Terengganu dan Pulau Pinang.

Sebenarnya, saya boleh memaklumkan kepada Yang Berhormat dari Padang Serai, Kerajaan Kedah telah pun mengambil bahagian dalam misi dan telah melawat Eropah dari 26hb April hingga 14hb Mei dan juga Taiwan dari 27hb Mei hingga 30hb Mei.

Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan bahawa ada beberapa

buah negeri di dalam negara kita ini yang tidak pernah diberi tawaran dalam menyertai misi perdagangan ini. Kenapa hal ini terjadi dan apakah di masa-masa akan datang Kerajaan bercadang untuk mempelawakan kepada negeri-negeri tersebut untuk mereka menyertai dalam misi perdagangan?

Datuk S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang telah saya katakan tadi, tidak benar untuk menyatakan Kerajaan Pusat tidak memberi tawaran kepada mana-mana negeri. Semua negeri telah diberi tawaran. Tetapi inisiatif untuk mengambil peluang untuk menerima tawaran ini bergantung kepada Kerajaan-kerajaan negeri dan saya boleh katakan di sini hingga masa kini semua tawaran yang telah diberi kepada Negeri Kelantan masih tidak dapat jawapan daripada Negeri Kelantan.

Tuan Ahmad Shukri bin Haji Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kita dapati bahawa banyak negeri-negeri ataupun agensi negeri-negeri yang membuat misi ke luar negeri untuk menarik pelabur asing. Tetapi sebahagian besarnya misi-misi itu dianjurkan oleh negeri-negeri yang kaya. Oleh itu, negeri-negeri yang kaya sahaja mampu menarik pelabur ke negeri masing-masing sedangkan negeri-negeri yang agak miskin tidak mampu untuk membuat misi tersebut. Jadi, adakah Kerajaan bercadang untuk memberi subsidi misalnya, Kementerian Perdagangan khususnya MIDA terutamanya, memberi subsidi kepada negeri-negeri yang miskin yang mana mereka amat ketinggalan dari segi pelaburan asing untuk membuat misi-misi penarikan pelaburan ke negeri masing-masing.

Jadi, Kalau kita biarkan keadaan seperti ini berterusan maka akan wujudlah keadaan yang amat tidak seimbang di antara negeri-negeri kaya dan negeri-negeri miskin dan mungkin akan wujud dualisme ekonomi di dalam mungkin tahun 2020 nanti.

Datuk S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, sukarlah untuk Kerajaan Pusat untuk mendapat tahu mana Kerajaan negeri yang kaya dan mana Kerajaan negeri yang miskin. Tetapi jika Ahli Yang Berhormat dapat tahu Kerajaan Kelantan memerlukan bantuan daripada Kerajaan Pusat untuk menyertai di dalam misi-misi kita, saya rasa Kerajaan Kelantan bolehlah membawa kepada perhatian Kerajaan Pusat untuk kita mengambil tindakan yang sewajarnya.

KANAK-KANAK SPASTIK— INSTITUSI KHAS

13. Tuan G. Palanivel minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) berapakah bilangan institusi-institusi khas Kerajaan untuk kanak-kanak spastik dan bagaimana pula dengan bilangan kanak-kanak yang didaftarkan setakat ini;
- (b) kriteria yang digunakan dalam pemilihan penempatan kanak-kanak ini; dan
- (c) apakah bilangan institusi yang sedia ada mencukupi dan apakah persediaan awal yang dibuat untuk mengatasi masalah bilangan institusi yang terhad ini.

Dato' Alexander Yu Lung Lee:
Tuan Yang di-Pertua,

- (a) (i) Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat tidak mewujudkan institusi khusus bagi kanak-kanak spastik. Tetapi mereka diberi peluang mengikuti Latihan Pemulihan di lima buah institusi pemulihan cacat akal yang diberi nama Taman Sinar Harapan, Jabatan Kebajikan Masyarakat. Bilangan kanak-kanak yang mengikuti latihan pemulihan ialah seramai 200 orang.
- (ii) Sungguhpun Kementerian tidak mempunyai institusi khusus untuk kanak-kanak spastik tetapi terdapat empat buah institusi khusus kanak-kanak spastik yang dikendalikan oleh Pertubuhan Kebajikan Sukarela yang mendapat geran dari Kementerian saya. Empat buah institusi tersebut adalah di Selangor/ Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Johor dan Kelantan yang dapat menampung 525 orang kanak-kanak bagi tahun 1993.
- (iii) Bilangan kanak-kanak spastik yang mendaftar dan mengikuti latihan dan pemulihan di institusi sukarela dengan Kerajaan pada tahun 1993 ialah seramai 725 orang kanak-kanak.
- (b) Kriteria pemilihan penempatan kanak-kanak spastik di Institusi

Pertubuhan Sukarela adalah secara umumnya berasaskan pengesahan daripada Pegawai Perubatan serta kanak-kanak hendaklah berumur di bawah 18 tahun dan tinggal berdekatan institusi dalam negeri berkenaan.

Bagi kanak-kanak spastik yang terencat akal dan tidak dapat diterima untuk institusi-institusi Pertubuhan Sukarela, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menempatkan mereka untuk menjalani latihan di institusi-institusi kanak-kanak cacat akal (Taman Sinar Harapan) di bawah kelolaan Kementerian.

- (c) Bilangan institusi yang ada di bawah Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat hanya dapat menampung 850 orang sahaja untuk berbagai jenis kecacatan termasuk kanak-kanak spastik.

Bagi memenuhi keperluan latihan satu langkah alternatif telah diperkenalkan oleh Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat melalui Program Pemulihan Dalam Komuniti di mana kanak-kanak cacat termasuk kanak-kanak spastik ini dipulihkan dalam masyarakat setempat dengan penglibatan ibu bapa dan masyarakat tempatan dengan menggunakan sumber-sumber di tempat masing-masing. Program ini dijalankan secara berpusat dan lawatan ke rumah. Sehingga Jun 1993 sebanyak 73 Pusat Pemulihan Dalam Komuniti telah ditubuhkan di seluruh negara dan melibatkan 1,170 orang kanak-kanak.

Tuan G. Palanivel: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian tersebut untuk mengatasi masalah kekurangan kakitangan yang sesuai di rumah-rumah tersebut khasnya di Rumah Sinar Harapan, Kuala Kubu Bharu yang banyak mengalami masalah ini. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri dalam jawabannya juga memberitahu bilakah masalah kekurangan kakitangan tersebut boleh diatasi?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, untuk dapat kakitangan-kakitangan di rumah-rumah tersebut adalah sukar sebab kerjanya adalah rumit dan kakitangan-kakitangan yang kita ada selalunya tidak bekerja dengan lama. Oleh sebab itu, kita sentiasa memanggil pekerja-pekerja yang baru dan beri mereka latihan yang tertentu supaya mereka boleh memberi perkhidmatan yang sesuai dan kita sentiasalah mengambil pekerja-pekerja yang berminat untuk bekerja dalam rumah-rumah tersebut, tetapi inilah satu masalah yang sampai sekarang ini kita belum dapat mengatasinya.

USAHAWAN BUMIPUTERA LUAR BANDAR—BANTUAN

14. Tuan Abdul Hamid bin Abdul Rahman minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan di dalam program untuk mewujudkan 3,000 usahawan bumiputera luar bandar:

- (a) apakah aktiviti-aktiviti perusahaan yang diberi keutamaan untuk menjayakan projek-projek industri ini;
- (b) apakah kriteria-kriteria yang diambil kira untuk memilih usahawan-usahawan baru ini; dan

- (c) adakah Kerajaan akan memberi bantuan-bantuan lain, selain daripada bantuan modal pusingan untuk menentukan usahawan-usahawan baru ini akan berjaya dengan cemerlang.

Dato' Mohamed bin Jamrah: Tuan Yang di-Pertua, untuk menjawab soalan,

- (a) Untuk menjayakan projek-projek perusahaan luar bandar, keutamaan adalah diberi kepada perusahaan-perusahaan yang boleh mewujudkan peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan dan meningkatkan kegiatan ekonomi sekitar di samping perusahaan-perusahaan tersebut mempunyai potensi untuk berkembang ke tahap yang lebih tinggi sehingga pengusaha berjaya menerokai pasaran yang lebih luas.
- (b) Pemilihan pengusaha-pengusaha untuk menyertai program pembangunan perusahaan luar bandar bergantung kepada taraf pengusaha sama ada pengusaha tersebut baru ingin menceburkan diri atau sedang menjalankan perusahaan. Bagi pengusaha-pengusaha baru beberapa kriteria-kriteria telah ditetapkan termasuk:
- (i) Perusahaan yang hendak diceburi hendaklah selaras dengan jenis-jenis perusahaan yang digalakkan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Di antaranya ialah kejuruteraan mekanikal, kejuruteraan elektronik, kejuruteraan elektrik, pembungkusan, tekstil dan bahan-bahan logam.

- (ii) Sudah terdapat atau masih belum ada jenis perusahaan yang sama di sekitar kawasan yang berkenaan.
- (iii) Perusahaan yang mempunyai potensi untuk berdaya maju.
- (iv) Perusahaan yang mempunyai peluang pasaran yang baik.
- (v) Pengusaha mempunyai modal untuk memulakan perusahaan. Modal minimum yang diperlukan adalah mengikut jenis-jenis perusahaan yang dijalankan dan tidak ditentukan oleh Kementerian.
- (vi) Pengusaha mempunyai pengetahuan dan kemahiran dalam jenis perusahaan yang hendak diceburi.

Bagi pengusaha-pengusaha yang sedang menjalankan perusahaan dan ingin meluaskan perusahaan, bukti mengenai kemajuan perniagaan termasuk jualan dan penyata kira-kira adalah perlu untuk diberi pertimbangan ke atas permohonannya.

- (c) Di bawah program pembangunan perusahaan luar bandar, Kerajaan tidak memberi bantuan kewangan dari segi modal tetapi melaksanakan program bantuan secara pakej dengan mengadakan kemudahan latihan kepada pengusaha di dalam bidang-bidang tertentu seperti perakaunan, skim bantuan mesin dan usaha pemasaran keluaran pengusaha-pengusaha melalui NARCSO

Trading. Di samping itu, khidmat nasihat teknikal juga diberikan kepada pengusaha sama ada oleh pegawai-pegawai teknikal di KPLB atau khidmat dari agensi-agensi tertentu seperti MARDI, FRIM dan SIRIM dan lain-lain secara percuma.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar:

Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Saya memang beberapa kali telah membangkitkan soalan industri di luar bandar. Masalahnya, yang saya tahu, ialah pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar, iaitu KEMAS dan juga Kementerian Belia dan Sukan, ada membuat program-program untuk menggalakkan perindustrian di luar bandar. Tetapi masalahnya, orang yang terlibat dan yang ingin melibatkan diri dalam perusahaan ini mungkin boleh tahan setahun ataupun dua tahun oleh kerana kekurangan marketing strategy. Soalan saya, adakah Kementerian pada masa sekarang sudah membuat satu rancangan, agar usahawan-usahawan bumiputera di luar bandar yang ingin meliputi diri ditolong dari segi marketing dan promosi atas benda-benda yang dibina ataupun dibuat oleh pihak mereka?

Dato' Mohamed bin Jamrah:

Tuan Yang di-Pertua, salah satu daripada kriteria permohonan-permohonan daripada pengusaha-pengusaha industri kampung ini untuk mendapatkan bantuan daripada machinery Kerajaan ialah bahawa barangan yang akan dikeluarkan itu mempunyai pasaran. Jadi, kalau Yang Berhormat katakan bahawa cuma ia mempertahankan setahun, mungkin produk yang dikeluarkan itu memang tidak mempunyai pasaran. Tetapi seperti yang saya katakan tadi, kita

mempunyai satu syarikat trading yang boleh memberikan bantuan dari segi pasaran industri kampung ini. Sekiranya Yang Berhormat mempunyai maklumat di kalangan pengusaha-pengusaha yang mendapati sukar untuk memasarkan barangan keluaran mereka dan sekiranya barangan ini mempunyai potensi di pasaran, Yang Berhormat bolehlah meminta maklumat lanjutan berkenaan dengan pemasaran daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab-Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 2, 6, 7 dan 15 hingga 70 adalah diberi di bawah ini.)

RUMAH TERBENGKALAI — JUMLAH PROJEK

2. Tuan Kerk Kim Hock minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:—

- (a) Jumlah projek perumahan terbengkalai yang tidak memohon untuk mendapatkan bantuan Tabung Projek Perumahan Terbengkalai mengikut pecahan negeri;
- (b) Jumlah unit rumah dan pembeli yang terbabit;
- (c) Jumlah projek perumahan terbengkalai yang telah gagal dalam permohonan untuk mendapat bantuan tabung projek perumahan terbengkalai, mengikut pecahan negeri;
- (d) Jumlah unit rumah dan pembeli yang terbabit; dan

- (e) Apakah langkah yang diambil untuk membantu pembeli-pembeli rumah di kumpulan (c).

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Dr. Ting Chew Peh):

1. (a) Berdasarkan rekod yang ada pada kementerian ini, sehingga akhir bulan Jun 1993, jumlah projek perumahan terbengkalai yang tidak memohon untuk mendapatkan bantuan Tabung Projek Perumahan Terbengkalai (TPPT) adalah sebanyak 291 projek. Pecahan mengikut negeri adalah seperti berikut:

<i>Negeri</i>	<i>Bil. Projek</i>
1. Perlis	9
2. Kedah	13
3. Pulau Pinang	26
4. Perak	52
5. Selangor	41
6. Wilayah Persekutuan	12
7. Negeri Sembilan	19
8. Melaka	16
9. Johor	39
10. Kelantan	21
11. Terengganu	29
12. Pahang	14
Jumlah	<u>291</u>

- (b) Jumlah unit rumah yang terbabit adalah dianggarkan sebanyak 52,232 unit. Sementara bilangan pembeli yang terlibat dianggarkan seramai 31,304 orang.
- (c) Sebanyak 36 projek perumahan terbengkalai telah gagal dalam permohonan untuk mendapat bantuan TPPT. Pecahan mengikut negeri adalah seperti berikut:

<i>Negeri</i>	<i>Bil. Projek</i>
1. Perlis	1
2. Kedah	0
3. Pulau Pinang	4
4. Perak	7
5. Selangor	2
6. Wilayah Persekutuan	0
7. Negeri Sembilan	6
8. Melaka	0
9. Johor	1
10. Kelantan	5
11. Terengganu	3
12. Pahang	0
Jumlah	29

(d) Jumlah unit rumah yang terbabit adalah dianggarkan sebanyak 4,296 unit. Sementara bilangan pembeli yang terlibat dianggarkan seramai 1,623 orang.

(e) Untuk makluman Yang Berhormat, di antara langkah-langkah yang telah diambil untuk membantu para pembeli bagi projek-projek perumahan terbengkalai yang telah gagal dalam permohonan untuk mendapatkan bantuan TPPT, termasuklah mengadakan perundingan di antara mereka dengan pemaju. Sekiranya persetujuan tidak tercapai juga, para pembeli akan dinasihatkan supaya membuat tuntutan Sivil di Mahkamah untuk mendapat hak mereka seperti yang diperuntukkan di dalam surat perjanjian jual beli yang telah pun mereka tandatangani. Selain daripada itu, para pembeli digalakkan juga supaya menubuhkan jawatankuasa pembeli dan berusaha mencari jalan untuk memulihkan projek-projek tersebut.

UNDI—MENURUNKAN HAD UMUR KEPADA 18 TAHUN

6. **Tuan Lim Kit Siang** minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan bercadang menurunkan umur undi kepada 18 tahun supaya seseorang yang mempunyai hak undang-undang untuk mengambil keputusan sendiri seperti berkahwin dan menandatangani kontrak juga dapat menggunakan haknya untuk mengundi.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul) Kerajaan tidak bercadang untuk menurunkan had umur dari 21 tahun kepada 18 tahun bagi membolehkan seseorang itu mendaftar sebagai pemilih dan seterusnya mengundi ketika pilihan raya.

KAD PENGENALAN BARU — JUMLAH PERMOHONAN

7. **Tuan Nurnikman bin Abdullah** minta Perdana Menteri menyatakan hingga kini berapa ramai rakyat Malaysia yang telah memohon untuk mendapatkan kad pengenalan baru. Adakah beliau sedar proses pendaftaran permohonan baru berjalan agak lambat khususnya di setengah-setengah pejabat pendaftaran kerana terlalu penuh sesak. Sehubungan dengan ini apakah perkembangan siasatan terhadap sindiket memalsukan kad pengenalan dan bilakah mereka akan didakwa.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Sehingga 30 Jun 1993 sebanyak 4,000,655 permohonan kad pengenalan baru telah diterima di seluruh negara. Kementerian juga menyedari terhadap masalah yang berlaku khususnya di Pejabat Pendaftaran di peringkat

daerah. Adalah dijangkakan bahawa masalah kesesakan ini merupakan masalah sementara dan pihak Jabatan Pendaftaran Negara sentiasa berusaha meningkatkan kemudahan asas untuk keselesaan orang ramai.

Mengenai sindiket pemalsuan kad pengenalan baru masih lagi dalam siasatan pihak polis.

PEMIMPIN UMNO BARU MENABUR WANG UNTUK PILIHAN RAYA—SIASATAN

15. Tuan Haji Ibrahim bin Patih Mohamed minta Perdana Menteri menyatakan apakah Kerajaan sedar bahawa ada pemimpin UMNO Baru dalam Kerajaan sedang menabur wang yang begitu banyak untuk mendapatkan sokongan dalam pilihan raya parti itu yang akan datang. Dari manakah wang itu datang. Apakah Kerajaan bercadang meminta Biro Pencegah Rasuah bertindak menyiasat perkara ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-Undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Pihak Kerajaan hairan bahawa Yang Berhormat dari Tanah Merah lebih sedar mengenai penaburan wang yang kononya begitu lumrah menjelang pemilihan kepimpinan UMNO yang akan datang. Walau bagaimanapun sekiranya Yang Berhormat dari Tanah Merah mempunyai bukti, beliau boleh bila-bila masa melaporkan perkara sedemikian kepada Biro Pencegah Rasuah.

PEMBANGUNAN INDUSTRI PERTANIAN — KETIDAK- SEIMBANGAN

16. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) untuk membendung keadaan yang berat sebelah dan ketidakseimbangan di antara pembangunan industri pertanian, di antara negeri di negara ini dan ketidakseimbangan pembangunan pertanian dalam satu daerah dengan daerah yang lain dalam mana-mana negeri adakah Kementerian membuat rangka dasar menyeluruh untuk diimplementasikan supaya ketidakseimbangan ini tidak berbangkit;
- (b) di manakah letaknya sebab dan rintangan sebagai batu penghalang pembangunan industri pertanian seluruh negara. Apakah pelan dan strategi untuk mengatasinya; dan
- (c) adakah kelemahan ini oleh kerana kurang dialog di antara Pusat dan Negeri, atau kurang penekanan oleh Kerajaan Pusat dan Negeri untuk Pembangunan Pertanian atau Pertanian dianggap tidak penting. Adakah dasar undang-undang dan pihak berkuasa tanah Negara dan Negeri kurang dinamik mengongkong.

Menteri Pertanian (Datuk Seri Sanusi bin Junid):

- (a) Kenyataan soalan Yang Berhormat ini adalah mengelirukan dan kurang tepat. Pembangunan sektor pertanian tidaklah ditentukan oleh faktor persempadanan negeri atau daerah sebaliknya bergantung kepada kesesuaian tanaman dan keadaan iklim asas tani sesuatu kawasan. Sebagai langkah untuk mengatasi kekurangan dan masalah semula jadi Kerajaan

telah melaksanakan projek-projek pembangunan pertanian melalui penyediaan infrastruktur pertanian mengikut kesesuaian tanaman dan kawasan. Kerajaan akan terus mengenal pasti dan memberi perhatian kepada kawasan-kawasan mundur yang berpotensi untuk dibangunkan.

- (b) Seperti Yang Berhormat sedia maklum pembangunan sektor pertanian bukanlah sesuatu yang mudah dicapai di dalam sesuatu tempoh tertentu. Penyediaan infrastruktur dan pembangunan pertanian melibatkan perbelanjaan yang tinggi. Di samping itu pelaksanaan projek pertanian juga melibatkan pengambilan tanah yang terletak di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri. Proses pengambilan balik tanah mengambil masa yang lama dan rumit tambahan pula bagi Sabah dan Sarawak bukan sahaja melibatkan peruntukan Kanun Tanah Negara tetapi juga peraturan pemilikan tanah Hak Adat Bumiputera (NCR). Faktor-faktor tersebut di atas ditambah pula dengan jenis pilihan tanaman yang terhad dan harga yang rendah serta masalah pekerja dan kos buruh yang meningkat adalah di antara beberapa faktor yang menyebabkan sektor pertanian tidak dapat berkembang sewajarnya. Kerajaan akan terus memberi perhatian dan merangka strategi untuk mengatasi masalah dan cabaran tersebut. Kerajaan telah dan akan membuat pengagihan peruntukan mengikut kawasan

yang mundur dan jenis tanaman yang hendak digalakkan supaya sumber yang ada dapat digunakan secara optimum. Kerajaan juga telah mengambil langkah mengurangkan pengambilan balik tanah dan kalau terpaksa proses pengambilan ini cuba dipercepatkan dengan menubuhkan pasukan Petugas Khas Pengambilan Balik Tanah. Pembangunan Sumber Manusia juga dijalankan bagi melahirkan petani-petani yang maju dan berdaya tahan di samping program penyelidikan dan pembangunan yang akan dipertingkatkan. Penggunaan jentera pertanian serta penggunaan teknologi baru juga diperkenalkan mengikut kesesuaian sesuatu tanaman dan kawasan untuk mengatasi masalah buruh dan meningkatkan hasil pertanian.

- (c) Seperti Yang Berhormat sedia maklum sektor pertanian adalah sama pentingnya dengan sektor-sektor yang lain untuk menjamin pembangunan ekonomi negara yang menyeluruh dan mampan. Adalah tidak benar menyatakan bahawa pembangunan sektor pertanian ketinggalan dibandingkan dengan sektor-sektor yang lain oleh kerana kurangnya penekanan oleh pihak Kerajaan. Kerajaan juga peka dan sentiasa bertindak untuk mengatasi apa-apa masalah termasuk menggubal dan meminda undang-undang dan peraturan yang mengongkong pembangunan pertanian keseluruhannya.

DANA PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA — PENUBUHAN DI SARAWAK

17. Puan Rohani binti Abdul Karim minta Menteri Sumber Manusia menyatakan tentang Dana Pembangunan Sumber manusia seperti berikut:

- (a) Adakah pihak Kementerian mempunyai sebarang rancangan untuk membuka cawangan di Sarawak bagi memudahkan majikan mendapatkan nasihat dan maklumat lanjut tentang pelaksanaan pentadbiran Dana Pembangunan Sumber Manusia kerana pada masa kini, ia berpusat di Kuala Lumpur;
- (b) Difahamkan bahawa mulai Julai 1993 ini, majikan yang telah mendaftar pada Januari 1993 boleh mula menggunakan dana tersebut. Setakat ini sudahkah pihak Kementerian Sumber Manusia menyediakan garis panduan tentang jenis latihan yang diperakukan di bawah program latihan Dana tersebut; dan
- (c) Bolehkah seseorang majikan itu membawa ke hadapan baki sumbangannya di Dana Pembangunan Sumber Manusia.

Menteri Sumber Manusia (Dato' Lim Ah Lek)

1. (a) Buat masa ini Kementerian Sumber Manusia tiada apa-apa rancangan untuk membuka cawangan Majlis Pembangunan Sumber Manusia di Sarawak memandangkan ianya baru ditubuhkan.
- (b) Garis panduan berhubung dengan Skim Kumpulan Wang Pembangunan Sumber Manusia

dan skim-skim latihan yang berkaitan dengannya telah pun dicetak dan diedarkan kepada semua majikan yang berdaftar dengan majlis.

- (c) Seseorang majikan yang tidak dapat menggunakan sumbangan levinya dalam tahun 1993 boleh membawa baki levi itu ke tahun 1994. Kebenaran ini diberikan sekali sahaja dan sumbangan bagi tahun-tahun berikutnya mesti digunakan bagi tujuan melatih semula dan meningkatkan kemahiran pekerja mereka dalam tahun berkenaan. Ini adalah untuk menggalakkan majikan-majikan daripada menunda aktiviti/program latihan bagi pekerja mereka ke tahun hadapan. Sekiranya ini berlaku, tujuan Akta Pembangunan Sumber Manusia sudah pasti tidak akan tercapai sepertimana yang diharapkan.

HAK CIPTA—PERLINDUNGAN UNDANG-UNDANG

18. Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Hassan minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan:

- (a) Setakat manakah hak cipta dapat perlindungan undang-undang;
- (b) Sila beritahu tindakan-tindakan yang telah diambil mengenai pelanggaran hak cipta;
- (c) Sudah berapa ramaikah dibawa ke Mahkamah berhubung dengan hak cipta; dan
- (d) Keputusan Mahkamah yang telah didapati dan hukuman yang dikenakan.

**Menteri Perdagangan Dalam Negeri
dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Haji
Abu Hassan bin Haji Omar):**

(a) Karya-karya yang berhakcipta diberi perlindungan yang memadai di bawah Akta Hakcipta 1987. Akta tersebut melindungi karya sastera, karya muzik, karya seni, filem, rakaman bunyi dan siaran. Akta juga memperuntukkan hak eksklusif kepada pemilik hak cipta untuk mengawal perlakuan-perlakuan berikut:

- (i) mengeluarkan semula dalam apa-apa bentuk bahan;
- (ii) menunjuk, menayang atau memainkan kepada awam;
- (iii) menyiar;
- (iv) menghubungkan melalui kabel; dan
- (v) mengedar salinan-salinan karya kepada orang awam melalui penjualan, sewaan, pajakan atau pinjaman.

Jangka masa perlindungan adalah semasa hayat pencipta dan 50 tahun selepas kematiannya. Dari segi penguatkuasaan, Akta mempunyai peruntukan penguatkuasaan yang komprehensif. Peruntukan Akta Hakcipta 1987 adalah sejajar dengan piawaian antarabangsa.

(b) Bagi menjawab pertanyaan (b), Akta Hakcipta 1987 memperuntukkan dua saluran tindakan jika berlaku pelanggaran, iaitu tindakan sivil dan jenayah. Tindakan sivil

boleh diambil oleh pemilik hak cipta sendiri dan Akta memperuntukkan relif dengan cara ganti rugi dan injuksi untuk tujuan ini. Tindakan jenayah boleh diambil oleh Pegawai Penguatkuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dan pihak Polis selepas aduan daripada pemilik hak cipta atau wakilnya. Tindakan-tindakan yang diambil termasuklah membuat serbuan terhadap premis yang disyaki mempunyai salinan langgaran, merampas salinan langgaran dan membawa pesalah kemuka pengadilan. Jika bersabit kesalahan, denda yang dikenakan ialah tidak melebihi RM10,000 bagi setiap salinan langgaran atau penjara bagi suatu tempoh tidak melebihi 5 tahun atau kedua-duanya. Bagi apa-apa kesalahan kali kemudian denda tidak melebihi RM20,000 bagi setiap salinan langgaran atau penjara bagi suatu tempoh tidak melebihi 10 tahun atau kedua-duanya.

(c) Bagi menjawab pertanyaan (c), sejak berkuatkuasanya Akta Hakcipta 1987 iaitu pada 1.12.1987 hingga 22.7.1993, seramai 754 orang telah dibawa ke Mahkamah atas berbagai kesalahan yang melibatkan pelanggaran hak cipta.

(d) Bagi menjawab pertanyaan (d), daripada jumlah kes yang dibawa ke Mahkamah, sebanyak 482 kes telah pun selesai diputuskan.

KECEDERAAN/ KEMALANGAN—LANGKAH MENGURANGKAN

19. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian Kesihatan untuk mengurangkan kecederaan ataupun kemalangan yang disebabkan oleh ketidakkecekapan dan kecuaiian doktor-doktor dan/atau pakar-pakar di hospital Kerajaan di negara kita.

Menteri Kesihatan (Dato' Lee Kim Sai):

Bagi mengurangkan kecederaan ataupun kemalangan yang dikatakan disebabkan oleh ketidakkecekapan dan kecuaiian doktor-doktor dan/atau pakar-pakar di hospital Kerajaan, Kementerian ini sentiasa berusaha mempertingkatkan kemahiran dan budaya kerja cemerlang semua kakitangannya. Langkah-langkah yang diambil antaranya:

- (i) Mengwujudkan dan melaksanakan garis-garis panduan, protokol-protokol pengendalian rawatan;
- (ii) Mempertingkatkan lagi latihan dalam perkhidmatan melalui kursus, seminar dan sebagainya untuk kakitangan mengenai pengendalian rawatan;
- (iii) Melaksanakan program "*Quality Assurance*", dengan izin, untuk memastikan perkhidmatan rawatan perubatan menepati sasaran piawai yang ditetapkan; dan
- (iv) Memperkemaskan bimbingan, pengawasan dan penyeliaan kakitangan oleh pakar-pakar dan pegawai atasan.

INDUSTRI KECIL DAN SEDERHANA—PROGRAM PENINGKATAN

20. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan kemajuan yang telah dicapai di dalam program peningkatan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) setakat ini untuk mendapat peluang pasaran di dalam dan di luar negara khasnya melalui Kerajaan menerusi lawatan perdagangan ke luar negara.

Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Dato' Seri Rafidah Aziz): Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) sedang menjalankan beberapa aktiviti untuk menyediakan peluang pasaran tempatan dan eksport kepada IKS. Sehubungan itu, Kementerian ini sedang mengadakan Program Pembangunan vendor, Program Subkontrak, Program Pemasaran Bersepadu Konsep Payung Makanan dan Perabot serta menganjurkan ekspedisi tahunan dan bengkel untuk membantu IKS menerokai pasaran tempatan.

Sehingga 15 Julai 1993, terdapat sejumlah 29 buah syarikat IKS di bawah Program Pembangunan Vendor, 2352 buah syarikat IKS yang berdaftar di bawah Program Subkontrak, 132 buah syarikat IKS di bawah Program Pemasaran Bersepadu dan 158 buah syarikat IKS yang telah menyertai Ekspedisi dan bengkel IKS anjuran Kementerian ini.

Berhubung dengan penyertaan syarikat-syarikat IKS di pameran perdagangan antarabangsa, menurut MATRADE sebanyak 184 buah syarikat telah menyertai pada tahun

1991, 171 buah syarikat pada tahun 1992 dan 57 buah syarikat antara Januari sehingga Mei 1993. Jumlah jualan yang diperolehi oleh syarikat-syarikat IKS di tapak pameran berkenaan (on-the spot sales) ialah sebanyak RM42.7 juta pada 1991, RM19.5 juta pada 1992 dan RM1.0 juta bagi tempoh Januari-Mei 1993.

Walau bagaimanapun, di bawah Rancangan Rangka Jangka Panjang Kedua sehingga tahun 2000, MATRADE akan melaksanakan Skim Pembangunan Pasaran Eksport bagi mengalakkan penyertaan IKS dengan meliputi aktiviti-aktiviti seperti:

- (a) mengenal pasti syarikat yang berkesanggupan untuk menjadi agen pengeksport;
- (b) kajian kesesuaian syarikat yang berminat;
- (c) mengenal pasti agen-agen/negara-negara pembeli;
- (d) "special promotion";
- (e) "product adaptation";
- (f) pembangunan tenaga manusia dalam "market entry";
- (g) penyertaan dalam pameran dagangan; dan
- (h) mengkaji syarat-syarat import yang dikenakan oleh negara pengimport yang perlu dipatuhi oleh pengeksport dari Malaysia seperti dokumentasi, undang-undang, cara-cara pembangunan dan lain-lain.

PENJANA ELEKTRIK SENDIRI BAGI KILANG-KILANG— PENYELARASAN

21. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan

apakah strategi yang dibuat oleh Tenaga Nasional Berhad (TNB) untuk menyelaraskan kilang-kilang yang memperolehi penjana elektrik sendiri termasuk subsidi-subsidi yang ditawarkan. Beberapa kilang telah dan akan mengadakan penjana sendiri. Selain melegakan beban yang sedang dihadapi oleh TNB, apakah kerenah yang akan timbul dengan penjana persendirian pada keseluruhannya dan apakah penyelesaiannya.

Dato' Seri S. Samy Vellu:

Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos dan Tenaga Nasional Berhad (TNB) telah bersetuju bagi tempoh enam bulan hingga Disember 1993, mana-mana pengguna TNB yang menggunakan jana kuasa sendiri akan diberi rebat 9 sen bagi setiap unit yang dijana. Penjanaan sendiri diharap boleh mengurangkan beban puncak sistem TNB sebanyak kapasiti set jana kuasa yang dijalankan

Setakat ini 1.109 pengguna telah dihubungi mengenai perkara ini mereka telah diberi maklumat lanjut mengenai cara untuk menyertai skim ini. Jana kuasa tunggusedia biasanya tidak direka untuk digunakan berterusan selama 24 jam sehari. Oleh yang demikian pemilik-pemilik set jana kuasa digalakkan untuk menjana pada tempoh puncak TNB iaitu dari pukul 10.00 pagi hingga 5.00 petang hari Isnin hingga Jumaat dan dari pukul 10.00 pagi hingga 1.00 tengah hari pada hari Sabtu.

Kementerian setakat ini tidak nampak apa-apa kerenah yang boleh timbul dari penjanaan persendirian.

INFLASI—LANGKAH UNTUK MENGAWAL

22. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Kewangan menyatakan kadar inflasi bagi tahun ini dan langkah-langkah yang diambil atau akan diambil untuk mengawal inflasi.

Menteri Kewangan (Dato' Seri Anwar bin Ibrahim): Soalan ini telah pun dijawab pada 19 Julai 1993 semasa menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Ipoh.

JENAYAH JUVANA—JUMLAH KES DAN LANGKAH MENGATASI

23. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan :—

- (a) jumlah kes-kes jenayah yang dilakukan oleh kanak-kanak di bawah umur dari tahun 1985 hingga 1992 mengikut pecahan negeri;
- (b) apakah bentuk-bentuk jenayah yang dilakukan serta latar belakang mereka yang terlibat;
- (c) apakah faktor-faktor yang menyebabkan keterlibatan mereka; dan
- (d) apakah langkah-langkah yang diambil oleh pihak Kerajaan untuk menyelesaikan masalah tersebut.

Perdana Menteri:

- (a) Jumlah kes jenayah yang dilakukan oleh kanak-kanak bawah umur (Juana) daripada tahun 1985 hingga 1992 mengikut negeri adalah seperti berikut:

1.	Perlis	—	270
2.	Kedah	—	1,367
3.	Pulau Pinang	—	784
4.	Perak	—	1,863
5.	Kuala Lumpur	—	2,882
6.	Selangor	—	1,640
7.	Negeri Sembilan	—	751
8.	Melaka	—	414
9.	Johor	—	871
10.	Pahang	—	1,052
11.	Terengganu	—	1,530
12.	Kelantan	—	632
13.	Sabah	—	1,333
14.	Sarawak	—	962

Jumlah 16,358

- (b) Bentuk jenayah yang dilakukan oleh kanak-kanak ini adalah seperti bunuh, cuba bunuh diri, samun bersenjata api, samun berkawan dengan menggunakan senjata api, samun tanpa senjata api, rogol, mencederakan manusia, pecah rumah pada waktu siang hari, pecah rumah malam hari, mencuri kenderaan dan mencuri lain-lain.

Latar belakang Kanak-kanak (Juana) yang terlibat dalam kegiatan jenayah didapati berpunca dari masalah keluarga, seperti keluarga berpecah belah, taraf kehidupan keluarga yang miskin, kurang mendapat perhatian daripada keluarga, ibu bapa lebih mementingkan kemewahan hidup tanpa memberi kasih sayang kepada anak-anak dan kurang didikan Agama.

- (c) Faktor yang menyebabkan kanak-kanak ini terlibat dengan jenayah adalah seperti berikut:

Bahasa Melayu dan hendaklah ditulis dalam apa-apa tulisan sebagai mana yang diperuntukkan dalam undang-undang". Perbezaan antara Bahasa Malaysia dengan Bahasa Melayu cuma terdapat pada istilah 'Malaysia' dan 'Melayu' sahaja, dari segi pengisiannya tetap sama. Dari segi amalan kedua-dua istilah tersebut digunakan oleh Kementerian Pendidikan. Juga untuk makluman Ahli Yang Ber-hormat, sebenarnya tidak ada perbezaan yang ketara antara Bahasa Malaysia dan Bahasa Indonesia.

KECUAIAAN DOKTOR DI HOSPITAL KERAJAAN—JUMLAH KES

28. Dr. T. Marimuthu minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa banyakkah kes-kes kecuaiian doktor di semua Hospital milik Kerajaan atau Swasta sehingga Jun 1993. Adakah pihak Kerajaan akan menyenarai hitamkan mana-mana hospital swasta yang pernah melakukan kecuaiian sebegini. Jika tidak, apakah langkah-langkah Kerajaan untuk mengawal perkara ini tidak berlaku.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Dato' K. Kumaran): Dari tahun 1983 sehingga Jun 1993 dari 42 kes kecuaiian hospital terbukti, 35 kes melibatkan doktor-doktor Kerajaan. Kementerian Kesihatan tiada maklumat mengenai jumlah kes-kes kecuaiian di hospital-hospital swasta oleh kerana kes-kes tersebut diselesaikan oleh pihak-pihak yang terlibat di Mahkamah dan tidak melalui Kementerian ini. Kementerian dan

Majlis Perubatan Malaysia hanya boleh bertindak mengikut bidang kuasa masing-masing. Kecuaian yang terbukti selalunya dilakukan oleh seseorang dan bukan hospital berkenaan. Dengan itu, adalah memadai bagi Majlis Perubatan Malaysia memberi nama pengamal perubatan, kesalahan yang telah dilakukannya serta hukuman yang telah dijatuhkan ke atas pengamal perubatan tersebut kepada akhbar-akhbar tempatan untuk disiarkan selepas tamat sesuatu siasatan tatatertib dijalankan. Kementerian akan memastikan bahawa pihak hospital swasta tidak melanggar mana-mana peruntukan Akta Hospital Perseendirian. Di samping itu, Kementerian akan menjalankan pemeriksaan dari semasa ke masa sepertimana yang diperuntukkan oleh Akta tersebut.

INFLASI—LANGKAH JAWATANKUASA KABINET

29. Tuan Fong Kui Lun minta Perdana Menteri menyatakan langkah-langkah yang diambil oleh Jawatankuasa Kabinet untuk mencegah inflasi yang dipengerusikan olehnya bagi membendung ancaman inflasi ke atas ekonomi negara kita.

Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman: Langkah-langkah jangka pendek bercorak dasar kewangan dan fiskal yang ketat telah dilaksanakan oleh kerajaan untuk membendung inflasi. Dasar kewangan telah bertujuan menyederhanakan pertumbuhan lebihan kecairan dalam sistem bank. Dari segi kawalan fiskal kerajaan telah menghapus atau mengurangkan cukai import ke atas lebih 600 jenis barang

supaya mengurangkan harga kepada pengguna serta telah menubuhkan sebuah tabung bagi menggalakkan pelaburan dalam sektor pengeluaran makanan. Di samping itu langkah-langkah pentad-biran telah diambil untuk mengawal ketat pinjaman sewa beli untuk pembelian kenderaan dan pengeluaran kad kredit serta menguatkuasakan peraturan penggunaan tanda harga. Berikutan langkah-langkah ini, kadar inflasi berdasarkan indeks harga pengguna telah menurun dari 4.8 peratus pada bulan Disember 1992 ke 3.2 peratus pada bulan Mei 1993.

Walau bagaimanapun Jawatankuasa Kabinet mengenai inflasi yang ditubuhkan baru-baru ini mengenalpasti langkah-langkah jangka panjang untuk mencapai matlamat pertumbuhan ekonomi yang tinggi dengan kadar inflasi yang rendah. Jawatankuasa ini akan mengenalpasti strategi-strategi bagi menurunkan lagi kadar inflasi bagi mencapai pertumbuhan ekonomi yang mampan.

FELDA—CADANGAN MENUKAR STATUS TANAH INDUSTRI

30. Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan:

- (a) adakah Kerajaan akan memajukan tanah FELDA menjadi lot industri bagi memberi peluang penduduk tanah FELDA ini menceburkan diri ke bidang perindustrian.
- (b) apakah sektor perkilangan ini merupakan sektor pemprosesan yang mempunyai hubungan dengan kegiatan pertanian di kawasan FELDA ; dan

- (c) industri yang sebagaimana yang dimaksudkan oleh Kementerian.

Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar (Tuan Abdul Ghafar bin Baba):

- (a) Kerajaan memang bersedia menimbang cadangan untuk menukarkan kawasan tanah FELDA kepada lain penggunaan termasuk perindustrian bagi skim-skim FELDA yang terletak dipusat-pusat pertumbuhan baru. Kerajaan boleh menimbang cadangan ini sekiranya dalam usaha menukarkan kawasan tersebut kepada kawasan perindustrian kepentingan peneroka terjamin. Perkara-perkara yang terlibat dengan kepentingan mereka perlu dimaktubkan dengan jelas di antara pemaju dengan pihak peneroka. Sekiranya Kerajaan mendapati perlu bagi menjamin kepentingan peneroka, agensi-agensi Kerajaan yang berkenaan akan diminta melibatkan diri secara langsung dalam membangunkan tanah peneroka sebagai kawasan perindustrian.
- (b) Kegiatan perkilangan yang dilaksanakan oleh FELDA sekarang memang ada hubungkaitnya dengan kegiatan pertanian peneroka. Tetapi apabila kawasan peneroka ini ditukar kepada kawasan perindustrian kegiatan perkilangan yang diadakan tidak semestinya terhad kepada kegiatan pertanian semata-mata.
- (c) Bidang-bidang industri yang akan dilaksanakan di sesuatu kawasan rancangan FELDA yang ditukar penggunaannya kelak akan bergantung kepada kesesuaian pembangunan di kawasan-kawasan berkenaan.

**PENGHANTARAN TENTERA
KE IRAQ/KEMBOJA DAN SO-
MALIA—FAEDAH
DAN RASIONAL**

31. Tuan Mohamed Kamal bin Hussain minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) Apakah rasional dan faedah yang Kerajaan perolehi hasil dari penghantaran tentera-tentera kita bagi tugas-tugas menjaga keamanan di luar negara seperti Iraq, Kemboja dan Somalia;
- (b) Bagaimanakah bentuk kos pembiayaan dan siapakah yang membiayainya ; dan
- (c) Adakah Kerajaan berpuas hati dengan penghantaran tentera-tentera kita ke luar negara maka keselamatan semasa negara kita tetap terjamin.

Menteri Pertahanan (Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak):

- (a) Faedah-faedah yang diperolehi hasil dari penghantaran tentera-tentera kita adalah seperti berikut:

- (1) Bagi mengukuhkan pendirian dan penglibatan Malaysia di dalam mengekalkan keamanan dan keselamatan antara-bangsa di bawah panji-panji PBB,
- (2) Menunjukkan penekanan dan kesungguhan Malaysia menghormati undang-undang antarabangsa sebagai asas keamanan dan keselamatan;

- (3) Memberi pendedahan dan pengalaman kepada ATM di dalam operasi keamanan agar memperolehi pengiktirafan antarabangsa;
- (4) Menguji keberkesanan dan kemampuan ATM melaksanakan tugas operasi di luar negara;
- (5) Mengadakan peluang untuk ATM memaparkan profesionalisma ke-tenteraan;
- (6) Membentuk dan menguatkan perhubungan diplomatik Malaysia dengan kumpulan menghadapi konflik;
- (7) PBB telah mengiktiraf kebolehan ATM dengan itu menjadikan ATM di antara pilihan pertama untuk misi-misi pengaman yang akan datang.

- (b) Semua pembelian barangan dan alatan yang diperlukan dalam melaksanakan sesuatu misi PBB akan dibiayai dahulu oleh kerajaan Malaysia dan akan dibuat pembayaran balik oleh PBB mengikut peraturan dan syarat-syarat yang telah ditetapkan.

- (c) Kerajaan Malaysia sangat-sangat berpuas hati dengan penghantaran tentera kita ke luar negara. Ini membuktikan badan dunia tersebut telah mengiktiraf kebolehan dan kemampuan tentera kita dalam melaksanakan sesuatu misi yang ditetapkan oleh PBB. Walaupun ramai anggota tentera kita berkhimat di luar negara namun keselamatan negara kita tetap diutamakan dan diambil kira

sebelum sesuatu keputusan dibuat. Keupayaan anggota tentera dan peralatan yang ada sekarang, masih mampu untuk mempertahankan negara kita dari sebarang ancaman luar.

LESEN PENYIARAN RADIO PERSENDIRIAN—JUMLAH PENGELUARAN

33. Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) Berapa banyakkah lesen penyiaran radio persendirian telah dikeluarkan. Nyatakan syarikat-syarikat yang sedang mengendalikan perkhidmatan tersebut. Adakah kerajaan akan memperbanyakkan lagi lesen radio swasta untuk memenuhi kepentingan pendidikan, perdagangan, pelancongan dan lain-lain; dan
- (b) Adakah benar pihak kerajaan sedang merangka bersama-sama dengan beberapa negara Asia Tenggara lain untuk menubuhkan sebuah "Radio Dakwah" bagi rantau ini. Apakah rasional dan peranan Malaysia dalam projek ini.

Menteri Penerangan (Dato' Mohamed bin Rahmat):

- (a) Kerajaan telah mengeluarkan lesen kepada sebuah syarikat swasta untuk menyiarkan rancangan-rancangan melalui kabel. Rancangan-rancangan disiarkan kepada pelanggan-pelanggan yang berminat dengan mengenakan bayaran yang ditentukan oleh syarikat tersebut.

(b) Pada ketika ini adalah dirasa kemudahan media massa serta kemudahan-kemudahan lain yang disediakan oleh kerajaan dan swasta mencukupi untuk menjaga kepentingan masyarakat negara ini dan para pelancong yang melawat negara ini. Kerajaan pada ketika ini sedang merancang untuk mempertingkatkan lagi perkhidmatan tersebut.

- (c) Adalah tidak benar kerajaan akan menubuhkan sebuah 'Radio Dakwah'. Kerajaan tidak mengadakan perbincangan dengan mana-mana negara di Asia Tenggara berkaitan dengan penubuhan radio dakwah bagi rantau Asia Tenggara.

SUKAN KOMANWEL 1998— JUMLAH PERUNTUKAN

34. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan apakah jumlah peruntukan bagi Sukan Komanwel 1998. Setakat manakah persiapan yang telah dibuat untuk SUKOM ini. Apakah anggaran kos Kompleks Sukan Bukit Jalil. Apakah yang akan terjadi dengan kemudahan-kemudahan sekarang seperti stadium-stadium Merdeka dan Negara. Apakah kelemahan-kelemahan yang didapati di dalam persiapan tersebut. Apakah langkah-langkah yang diambil untuk mengatasinya. Sila senaraikan jenis sukan yang dijangka akan mencapai tahap antarabangsa menjelang SUKOM.

Menteri Belia dan Sukan (Dato' Haji Annuar bin Musa): Kerajaan telah meluluskan peruntukan sebanyak RM100 juta bagi tahun 1993 di bawah Kementerian Belia dan Sukan sebagai

belanja pembangunan Sukan Komanwel 1998. Peruntukan ini adalah untuk menyediakan kemudahan-kemudahan seperti venue pertandingan, persediaan atlit-atlit Malaysia dan sebagainya.

Kerajaan telah juga meluluskan pinjaman sebanyak RM10 juta untuk SUKOM Ninety Eight Berhad untuk membantu syarikat tersebut memulakan operasinya.

Persiapan kita ke arah Sukan Komanwel 1998 adalah dari tiga (3) aspek iaitu :

- persiapan kemudahan-kemudahan pertandingan;
- persiapan pengurusan Sukan Komanwel; dan
- persiapan atlit negara untuk mengambil bahagian di dalam sukan tersebut.

Persiapan Kemudahan melibatkan pembinaan kemudahan-kemudahan baru iaitu Kompleks Sukan Negara di Bukit Jalil, Perkampungan Sukan dan gelanggang lawn bowls di Bukit Kiara. Projek ini dilaksanakan melalui penswastaan.

Persiapan kemudahan-kemudahan juga melibatkan kerja-kerja mengubahsuai dan menaikkan taraf kemudahan-kemudahan yang sedia ada dan yang telah dikenal pasti sebagai venue pertandingan kelak. Untuk membantu Kementerian dalam tugas ini, sebuah syarikat Perunding telah dilantik untuk menjalankan satu auditan ke atas kemudahan-kemudahan berkenaan dan menasihatkan Kementerian mengenai kerja-kerja pengubahsuaian dan kenaikan taraf. Syarikat Perunding telah pun bermula kerja-kerjanya mulai

19 Julai 1993 dan akan selesai kajian pada 19 Oktober, 1993.

Untuk menyelaraskan persediaan kemudahan ini satu Jawatankuasa telah ditubuhkan yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan.

Dari segi organisasi pula, sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, syarikat SUKOM Ninety Eight Berhad telah pun ditugaskan untuk mengurus Sukan Komanwel 1998. Syarikat tersebut telah pun mula membuat persediaan yang berkaitan seperti perlantikan pegawai-pegawai dan kakitangan, mengadakan pejabat dan mengadakan perbincangan mengenai logo, penajaan, pengurusan sukan, "host broadcasting" dan lain-lain.

Tindakan telah diambil untuk menyediakan atlit-atlit negara. Pihak Majlis Sukan Negara yang dipertanggungjawab mengenai perkara ini telah pun membuat anggaran sebanyak RM129.5 juta bagi tempoh 1993—1998. Sebahagian besar daripada peruntukan diharap dapat diperolehi dari sektor swasta. Di antara tindakan-tindakan yang telah dikenal pasti adalah seperti penyusunan semula dan mengukuhkan Persatuan-persatuan sukan, melantik jurulatih-jurulatih asing dan tempatan, mempertingkatkan khidmat sokongan sains sukan dan mengadakan pusat-pusat latihan.

7 orang jurulatih asing dari Russia telah pun dilantik iaitu 5 untuk sukan menembak dan 2 untuk gimnastik. Jurulatih asing untuk badminton dan olahraga sudah pun sedia ada.

Majlis Sukan Negara juga sedang membuat persiapan temu duga jurulatih dari Russia, Republik Rakyat China dan German untuk sukan-sukan lain.

Seramai 204 jurulatih tempatan, sembilan diperlukan untuk mengendalikan latihan atlit. Dari jumlah tersebut 16 jurulatih telah pun dilantik semenjak bulan April, 1993, sementara perlantikan yang lain sedang dilaksanakan dan proses ini akan berakhir pada akhir bulan Ogos, 1993.

85 jurulatih tempatan sepenuh masa akan dilantik mulai Ogos ini.

Untuk menyelaras persediaan atlit negara, satu Jawatankuasa telah ditubuhkan dan dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan.

Di atas soalan, apakah akan terjadi dengan kemudahan-kemudahan sekarang seperti Stadium Merdeka dan Negara, suka saya memaklumkan bahawa kemudahan-kemudahan yang dibekalkan sekarang oleh kedua-dua stadium dalam bentuk stadium terbuka dan stadium tertutup akan diganti dengan kemudahan-kemudahan baru di Kompleks Sukan Negara. Kompleks ini akan mempunyai kemudahan-kemudahan berikut:

- (i) sebuah stadium utama (stadium terbuka) dengan kapasiti sebanyak 80,000 penonton dan boleh diperbesarkan kepada 100,000 di masa-masa hadapan berbanding dengan Stadium Merdeka yang hanya dapat menampung 45,000 penonton;
- (ii) sebuah stadium tertutup dengan kapasiti sebanyak 13,000 penonton dan dilengkapi dengan alat-alat moden. Stadium Tertutup sekarang hanya dapat menampung 10,000 penonton;
- (iii) sebuah Kompleks Renang dengan kapasiti sebanyak 3,000

penonton. Kompleks ini akan mempunyai kolam terjun dan juga kolam renang saiz olimpik.

Untuk makluman Yang Berhormat Stadium Negara dan Stadium Merdeka adalah juga venue untuk pertandingan tinju dan ragbi.

Berkaitan dengan jenis sukan yang dijangka akan mencapai tahap antarabangsa menjelang Sukan Komanwel 1998, suka saya nyatakan bahawa selain daripada badminton adalah dijangkakan olahraga, terjun, gimnastik, renang berirama, angkat berat dan menembak dapat memberi saingan kepada atlit asing.

PENYAKIT TB—TINDAKAN YANG TELAH DIAMBIL

35. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) apakah tindakan yang telah diambil atau dicadangkan untuk bertindak tentang kenaikan kes-kes penyakit TB seluruh negara;
- (b) adakah kes-kes penyakit tersebut yang dikesan berjumlah 11,420 pada tahun 1992 suatu perkara yang membimbangkan memandangkan tahap perkhidmatan kedokteran dalam negara kita begitu cemerlang. Dari kes-kes yang dikesan, berapakah jumlah penyakit TB telah meninggal dunia; dan
- (c) di antara kes-kes mengenai penyakit tersebut yang dikesani, berapakah jumlahnya yang melibatkan pekerja-pekerja asing yang bekerja di negara kita.

Dato' Lee Kim Sai: Tindakan yang telah diambil dan dicadangkan untuk mengatasi kenaikan kes-kes penyakit TB di seluruh negara ialah:

- (a) Mengesan kes-kes baru berdasarkan kepada tanda penyakit dan menjalankan pemeriksaan serta ujian-perlu. Aktiviti ini dijalankan di semua klinik pesakit luar dan pusat-pusat kesihatan di seluruh negara.

Mengesan kontek-kontek pesakit dan menjalankan pemeriksaan ke atas mereka. Ini bagi memastikan mereka yang berpenyakit menerima rawatan yang sewajarnya dan tidak mengancam kesihatan orang ramai.

Menjalankan pemeriksaan perubatan ke atas pekerja-pekerja asing yang masuk ke negara ini bagi mengesan penyakit berjangkit termasuk penyakit TB supaya tindakan-tindakan awal boleh diambil.

Meningkatkan pengawasan dan seterusnya mengambil tindakan-tindakan perlu untuk mengawal penyakit ini dari merebak.

- (b) Insiden kes penyakit TB yang dikesan pada tahun 1992 didapati meningkat sedikit. Kenaikan ini mungkin berpunca dari beberapa faktor. Walau bagaimanapun pengesanan kes-kes ini di peringkat awal menunjukkan prestasi perkhidmatan perubatan masih ditahap yang memuaskan. Bagi tahun 1992 jumlah kematian yang disebabkan oleh penyakit TB ialah 305 orang manakala bagi tahun 1990 dan 1991 jumlah

kematian ialah 545 dan 364 orang.

- (c) Bilangan kes TB yang melibat pendatang asing bagi tahun 1992 ialah 248 orang.

PUSAT SEMBELIH KHZNZR DI SEBERANG PERAI

36. Tuan Lim Hock Seng minta Menteri Pertanian menyatakan sama ada Jabatan Perkhidmatan Haiwan ada rancangan untuk membina sebuah pusat sembelih khinzir di Seberang Perai. Jika ya, beri butir-butir berkenaan.

Datuk Seri Sanusi bin Junid: Kerajaan tidak bercadang untuk membina rumah sembelih khinzir di Seberang Perai. Pembinaan rumah sembelih untuk khinzir pada dasarnya akan dilaksanakan oleh pihak swasta melalui proses penswastaan dan pembinaan hanya boleh dilaksanakan di kawasan pemeliharaan khinzir (Pig Farming Area — PFA) di Pulau Batu Kawan.

PENGGUNAAN BARANGAN HALAL—MENGELAKKAN KEKELIRUAN UMAT ISLAM

37. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan apakah langkah yang lebih sistematik dan kemas kini bagi mengelakkan berlakunya kekeliruan umat Islam di dalam penggunaan barangan yang terjamin kebersihan dan halal.

Dato' Haji Abu Hassan bin Haji Omar: Pertanyaan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Tuan Ahmad bin Omar dan Yang Berhormat Che'

KOLEJ SWASTA BEROPERASI TANPA KEBENARAN

43. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) bilangan kolej swasta yang ditutup kerana beroperasi tanpa kebenaran Kementerian; dan
- (b) apakah langkah Kerajaan memastikan kolej swasta mematuhi peraturan yang ditetapkan oleh Kerajaan supaya pelajar tidak teraniaya.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud :

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat ini Kementerian Pendidikan telah menutup dua buah institusi pendidikan tinggi swasta kerana beroperasi tanpa kelulusan.
- (b) Kementerian Pendidikan dan Jabatan Pendidikan Negeri sentiasa mengawalselia penubuhan dan pengendalian institusi pendidikan swasta. Kawalseliaan itu melibatkan aspek-aspek peruntukan undang-undang, syarat-syarat penubuhan dan pendaftaran, kualiti pendidikan, kualiti tenaga pengajar dan penyediaan kemudahan-kemudahan serta kelengkapan-kelengkapan yang sesuai dan mencukupi.

BARANGAN EKSPORT (GSP)— MELUCUTKAN HAK ISTIMEWA

44. Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah tindakan Kerajaan terhadap MTUC kerana menyebabkan Kerajaan Amerika melucutkan hak istimewa barangan eksport (GSP) terhadap Malaysia; dan
- (b) apakah tindakan Kerajaan terhadap MTUC sekiranya pemilihan pucuk pimpinan baru pertubuhan tersebut tidak dijalankan.

Perdana Menteri:

- (a) Kerajaan akan mengambil tindakan yang sewajarnya terhadap MTUC jika pertubuhan tersebut didapati melanggar undang-undang negara ini.
- (b) Untuk makluman Yang Berhormat pihak Kerajaan telah menasihatkan MTUC mengadakan suatu Perhimpunan Agung untuk memilih pucuk pimpinan yang baru dengan mematuhi segala peruntukan di dalam undang-undangnya. Setakat ini kerajaan masih menunggu jawapan rasmi dari pertubuhan tersebut.

HUBUNGAN BILATERAL DENGAN REPUBLIK RAKYAT CHINA

45. Tuan Wong Wing On minta Menteri Pendidikan menyatakan setakat mana Malaysia setelah berjaya mempertingkatkan kerjasama dan hubungan bilateral dalam bidang pendidikan dengan Republik Rakyat China dan sama ada Kerajaan Malaysia sedia menimbang semula keputusan untuk tidak membenarkan rakyat Malaysia untuk melanjutkan pendidikan tinggi mereka di Republik Rakyat China.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebagai dasar, Kementerian Pendidikan belum lagi bercadang menjalankan pendidikan dua hala dengan Republik Rakyat China.

**PENYELARASAN
KEMENTERIAN PENDIDIKAN
DAN KEMENTERIAN LAIN
DISEGI KEBENDAAN DAN
KEROHANIAN**

46. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah bentuk penyelarasan yang telah, sedang dan akan dilaksanakan oleh Kementerian Pendidikan dengan Kementerian-Kementerian yang lain dalam membentuk dan melahirkan satu masyarakat yang maju dan membangun dari segi kebendaan dan kerohanian.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam membentuk kurikulum untuk sekolah-sekolah Kementerian Pendidikan sentiasa mengadakan penyelarasan sama ada dengan agensi-agensi di Kementerian sendiri atau di luar Kementerian Pendidikan. Di antara pihak yang terlibat adalah beberapa bahagian di Jabatan Perdana Menteri seperti Pusat Islam, Institut Kefahaman Ilmu-ilmu Islam (IKIM) dan Unit Perancangan Ekonomi, Lembaga Kemajuan Perindustrian Malaysia (MIDA), Kementerian Dalam Negeri serta Kementeraian-Kementerian lain. Di samping itu penyelarasan juga dibuat dengan badan-badan sukarela seperti Persatuan Pengguna dan pihak-pihak lain yang berkaitan.

**SISTEM CUKAI TIDAK
LANGSUNG (INDIRECT TAX)**

47. Puan Hajah Rakibah binti Haji Abdul Manap minta Menteri Kewangan menyatakan setakat manakah Malaysia telah dapat mengadakan suatu sistem cukai tidak langsung (indirect tax) yang komprehensif bagi menyediakan sumber hasil yang stabil kerana cukai tidak langsung ke atas penggunaan adalah tidak sensitif kepada peredaran ekonomi (economic fluctuation) dan dapat menstabilkan ekonomi.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Bentuk cukai tidak langsung yang terdapat pada masa ini adalah terdiri daripada cukai kastam yakni duti import dan duti eksport dan cukai ke atas penggunaan iaitu cukai jualan, cukai perkhidmatan dan duti eksais. Kutipan daripada cukai-cukai tersebut adalah bergantung kepada penggunaan yang mana adalah dipengaruhi oleh kedudukan ekonomi dalam negara. Oleh yang demikian, adalah tidak tepat jika dikatakan bahawa cukai tidak langsung ke atas penggunaan adalah tidak sensitif kepada peredaran ekonomi.

Ke arah usaha untuk mengadakan satu sistem cukai tidak langsung yang komprehensif dan juga untuk meningkatkan hasil negara, Kerajaan melalui Belanjawan 1993 telah bercadang untuk menggabungkan dan menyusun semula cukai-cukai jualan dan perkhidmatan yang sedia ada, kepada Cukai Jualan dan Perkhidmatan (CJP). Dengan penggabungan ini, beberapa masalah seperti kegiatan mencari keuntungan atas cukai, pindahan harga, kecenderungan memberi layanan istimewa ke atas barang import dan lain-lain penyelewangan akan dapat di atasi. Oleh sebab cukai ini dikenakan ke atas penggunaan dan bukan ke atas

pelaburan, ia akan membantu menggalakkan tabung.

Cukai tersebut tidak akan membebankan golongan berpendapatan rendah. Beberapa barangan dan perkhidmatan perlu dan perniagaan kecilan akan dikesualikan dari cukai ini. Kadar cukai yang akan dikenakan adalah kurang dari 10 peratus iaitu lebih rendah daripada kadar cukai jualan yang dikenakan ke atas kebanyakan barangan. Sebelum cadangan ini dilaksanakan, semua pihak seperti badan-badan profesional dan kesatuan pengguna akan dijemput berbincang dengan pihak Perbendaharaan.

ARAK—MENGHADKAN JUALAN DAN PENGAMBILAN

48. Dr. Sanusi bin Daeng Mariok minta Menteri Kewangan menyatakan adakah Kerajaan Pusat berhasrat untuk menghadkan jualan pengambilan arak sesuai dengan ajaran Islam dan tuntutan kehidupan manusia murni.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Kerajaan sememangnya sentiasa mengawal penjualan dan pengambilan arak dengan mengenakan kadar duti yang tinggi serta mengawal pemberian lesen-lesen perniagaan tersebut. Dengan cara demikian penjualan dan pengambilan arak sedikit sebanyak dapat dihadkan. Kerajaan akan meneruskan amalan sekarang dalam mengawal penjualan dan pengambilan arak.

BOSNIA-HERZEGOVINA— KOMITMEN NEGARA-NEGARA ISLAM

49. Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood minta Menteri Luar Negeri

menyatakan:

- (a) apakah reaksi dan cadangan balas Kerajaan terhadap kelemahan dan kelesuan OIC dan PBB dalam menanggapi permasalahan Bosnia Herzegovina;
- (b) setakat manakah komitmen negara-negara Islam untuk mengirim tentera bagi mempertahankan kedaulatan dan keselamatan umat Islam di Bosnia; dan
- (c) apakah halangan terhadap cadangan untuk membolehkan campurtangan langsung tentera negara-negara ke Bosnia.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi:

- (a) Kerajaan Malaysia telah menghantar wakilnya ke beberapa buah negara Islam meminta penyertaan mereka dalam pasukan pengaman PBB bagi menguatkuasakan tempat perlindungan selamat bagi umat Islam di Bosnia-Herzegovina.

Di Persidangan Khas Menteri-Menteri Luar OIC di Islamabad pada 12hb-13hb. Julai 1993, Kerajaan Malaysia yang diwakili oleh Yang Berhormat Menteri Luar Negeri, telah menggesa supaya diberhentikan segera pertempuran dan permusuhan di bekas Republik Yugoslavia itu dan menawarkan perkhidmatan 1,500 anggota tentera untuk menyertai Pasukan Pelindung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu bagi mengawal zon-zon selamat di Bosnia-Herzegovina bagi memberi perlindungan kepada masyarakat Islam Bosnia.

- (b) Di Persidangan Khas Menteri-Menteri Luar OIC di Islamabad, Pertubuhan Persidangan Islam telah memutuskan akan menghantar 20,000 anggota tentera dari negara-negara anggota ke Bosnia-Herzegovina di bawah mandat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Tujuh anggota OIC telah memberikan komitmen menawarkan khidmat untuk dihantar ke Bosnia-Herzegovina: Malaysia (1,500), Iran (10,000), Bangladesh (1,220), Pakistan (3,000), Palestin (1,000), Tunisia (1,000) sementara Turki bersedia menghantar satu briged tentera.
- (c) Tindak tanduk kita yang masih bergantung kepada perundangan antarabangsa dan dibendung oleh ketetapan-ketetapan Majlis Keselamatan PBB serta ketidakmampuan negara-negara Islam dalam menyediakan infrastruktur dan kewangan untuk masyarakat Islam di Bosnia merupakan penghalang besar untuk campur tangan langsung tentera negara-negara Islam di Bosnia.

PESAWAT-PESAWAT PEJUANG—KOS PEMBELIAN

50. Tuan Haji Wan Mohd Jamil bin Wan Mahmood minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) apakah justifikasi pembelian pesawat-pesawat pejuang MIG-29 dan F/A 18D, dan berapakah kos perbelanjaannya; dan
- (b) sejauhmanakah penerimaan negara-negara jiran dengan peningkatan kekuatan tentera udara kita ini.

Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak:

- (a) Untuk soalan (a), saya telah menjawab pada 26 Julai 1993 iaitu bersekali dengan soalan No.7 daripada Tuan Lt. Kol (B) Ibrahim bin Sareh.
- (b) Setakat ini tiada reaksi negatif yang diterima secara formal oleh negara-negara jiran terhadap pembelian dua jenis pesawat-pesawat itu. Pembelian pesawat tersebut adalah untuk menggantikan pesawat TUDM yang telah lama dan juga bagi tujuan memantapkan pertahanan udara.

MAIKA HOLDING— MEMBERHENTIKAN SIASATAN

51. Tuan Wan Omar bin Wan Majid minta Perdana Menteri menyatakan bilakah Jabatan Perdana Menteri akan mengeluarkan arahan kepada Biro Pencegah Rasuah untuk memberhentikan siasatannya mengenai pemberian saham Telekom kepada Maika Holding.

Setiausaha Parlimen Di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Jabatan Perdana Menteri tidak perlu campurtangan di dalam apa jua tindakan yang diambil oleh Badan Pencegah Rasuah (BPR), lebih-lebih lagi di dalam kes-kes yang disiasatnya. Kerajaan menaruh kepercayaan penuh bahawa pihak BPR sentiasa bersikap tegas dan adil di dalam tanduknya serta menjalankan sesuatu siasatan itu dengan teliti dan rapi. Saya yakin sekiranya BPR mempunyai cukup bukti, orang-orang yang terlibat akan dibawa ke mahkamah. Oleh hal yang demikian Jabatan Perdana

Menteri tidak perlu mengeluarkan apa-apa arahan kepada BPR untuk memberhentikan siasatannya.

PENDERAAN KANAK-KANAK—BILANGAN KES

52. Tuan Michael Asang minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) bilangan kes penderaan kanak-kanak di seluruh negara sejak Januari, 1993 hingga Jun, 1993;
- (b) jumlah kes yang berlaku di Negeri Sabah sejak Januari, 1993 hingga Jun, 1993; dan
- (c) langkah-langkah lanjut Kementerian untuk mengatasi masalah ini.

Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Dato' Napsiah binti Omar):

- (a) Bilangan kes penderaan kanak-kanak sejak Januari 1993 hingga April 1993 ialah 310 kes.
- (b) Bilangan kes yang dilaporkan ke Jabatan Kebajikan Masyarakat di Negeri Sabah ialah 14 kes mulai Januari hingga Jun 1993.
- (c) Langkah-langkah Kementerian untuk mengatasi masalah Penganiayaan ini ialah:
 - (i) Penggubalan Akta Perlindungan kanak-kanak 1991 bagi menggantikan Akta Kanak-kanak dan Orang Muda 1947
 - (ii) Penubuhkan pasukan Perlindungan Kanak-kanak

diperingkat negeri, daerah dan kawasan.

- (iii) Menubuhkan 13 buah pusat aktiviti-aktiviti Kanak-kanak.
- (iv) Memulakan perkhidmatan telefon bebas Tol Teledera sejak 19 Disember 1990 dengan tajaan Syarikat Telekom Malaysia; dan
- (v) Mengadakan kempen kesedaran, dan program-program Pencegahan seperti seminar, bengkel, ceramah, kursus, pen-cetakan, poster, risalah dan lain-lain

SEKOLAH UNTUK PENDATANG TANPA IZIN FILIPINA DI SABAH

53. Tuan Vun Shin Choi @ Joseph Voon minta Menteri Pendidikan menyatakan berapakah buah sekolah yang telah dibina khusus untuk pelarian dan pendatang tanpa izin Filipina di Sabah. Di manakah sekolah-sekolah ini didirikan. Dan berapakah jumlah pelajar-pelajar di kalangan anak-anak perlarian dan pendatang tanpa izin Filipina. Berapakah pula anggaran pebelanjaan Kerajaan untuk memberi pendidikan kepada anak-anak pelarian Filipina dan pendatang haram Filipina.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan tidak membina sekolah khusus untuk anak-anak pendatang tanpa izin sama ada dari Filipina atau mana-mana negara luar di Negeri Sabah. Sekolah dibina untuk keperluan anak-anak warganegara, tetapi anak-anak bukan warganegara, termasuk pandatang tanpa izin tidak dihalang

daripada memasuki sekolah-sekolah tersebut. Jumlah semua pelajar anak pendatang asing Filipina yang belajar di sekolah-sekolah di Negeri Sabah sehingga Disember 1992 ialah seramai 26,787 orang. Kerajaan tidak mengadakan peruntukan khas untuk pelajar-pelajar tersebut.

PROJEK PEMBENTUNGAN SELURUH NEGARA

54. Dr. Kua Kia Soong minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan mengemukakan syarat-syarat sepenuhnya projek perparitan RM6.27 juta, contohnya:

- (a) berapakah peratusan dari nilai anggaran hartanah ini yang akan dikenakan bayaran;
- (b) sama ada bayaran yang dicadangkan oleh Indah Consortium ini merupakan kadar lulus (flat rate) ataupun kadar untuk setiap tandas;
- (c) sama ada kadar bayaran ini akan dikekalkan untuk satu tempoh yang tetap ataupun boleh dinaikkan bila-bila sahaja oleh Konsortium ini; dan sebagainya.

Dato' Dr. Ting Chew Peh: Untuk makluman Yang Berhormat, Projek yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu adalah Projek Pembetulan Seluruh Negara bukan Perparitan. Sementara itu kos projek ini adalah RM6.27 billion bukan RM6.27 juta.

Perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat itu sepertimana yang telah dijelaskan dalam ucapan menggulung Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan ke atas perbahasan Rang Undang-undang

Perkhidmatan Pembentukan, 1993 adalah sebahagian daripada terma-terma yang pada masa ini masih di peringkat rundingan di antara kerajaan dengan Indah Consortium iaitu syarikat yang dilantik oleh kerajaan untuk melaksanakan pengswastan sistem pembentukan di seluruh negara.

RUMAH KOS RENDAH DI BAWAH RANCANGAN MALAY- SIA KEEMPAT/ KELIMA/KEENAM

55. Tuan Lim Guan Eng minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) Sasaran yang ditetapkan dan pencapaiannya untuk membina rumah kos rendah di bawah Rancangan Malaysia Keempat, Kelima dan Keenam bagi seluruh negara secara amnya dan Negeri Melaka secara khasnya. Sila nyatakan peratus pencapaian dan juga dari segi unit serta sebab kegagalan mencapai sasaran.
- (b) sama ada beliau sedar bahawa kerajaan Negeri Melaka telah "melawan tauke" dengan berdegil menetapkan harga rumah kos rendah sebanyak RM25,000 seperti di Fasa 2 Rumah Kos Rendah Air Keroh sungguhpun arahan telah dikeluarkan oleh kabinet dan apakah tindakan yang akan diambil oleh beliau;
- (c) Adakah pihak kerajaan bercadang mengenakan sistem kuota 40% rumah kos rendah kepada semua projek perumahan dan kalau tidak mengapa; dan

- (d) Samada kerajaan bersedia menghapuskan sistem kuota dalam industri perumahan dan digantikan dengan kriteria keperluan dan kalau tidak mengapa.

Dato' Dr. Ting Chew Peh:

- (a) Sasaran dan pencapaian pembinaan rumah kos rendah di bawah Ketiga-tiga Rancangan Pembangunan Lima Tahun Negara tersebut adalah seperti berikut:

	<i>Sasaran (Unit)</i>	<i>Pencapaian (Unit)</i>	<i>%</i>
Rancangan Malaysia — Keempat	435,010	150,910	34.69
Rancangan Malaysia — Kelima	503,620	147,105	29.21
Rancangan Malaysia — Keenam	389,700	74,725	19.18 (sehingga 31.12.1992)

Sasaran untuk membina Rumah Kos Rendah di tiap-tiap negeri termasuk Negeri Melaka adalah terpulang kepada budibicara negeri-negeri berkenaan. Bagaimana pencapaian pembinaan rumah kos rendah di negeri khasnya adalah seperti berikut:

	<i>Pencapaian (unit)</i>
Rancangan Malaysia — Keempat	4,294
Rancangan Malaysia — Kelima	3,165
Rancangan Malaysia — Keenam	1,212 (sehingga 31/12/1992)

Pembinaan Rumah Kos Rendah ini belum mencapai sasarannya kerana pemaju-pemaju perumahan lebih mengutamakan untuk membina rumah-rumah kos tinggi dan sederhana yang lebih menguntungkan. Proses untuk menyiapkan sesuatu projek perumahan juga memakan masa yang panjang dan masalah kontraktor yang tidak dapat menyiapkan sesuatu projek mereka mengikut jadual. Sebab-sebab lain ialah masalah untuk mendapatkan tapak perumahan yang sesuai.

- (b) Harga maksimum jualan rumah kos rendah yang telah ditetapkan adalah RM25,000. Oleh yang demikian, tindakan kerajaan Negeri Melaka mengekalkan harga jualan rumah kos rendah adalah selaras dengan dasar kerajaan. Sayugia juga dinyatakan bahawa kerajaan tidak ada Projek Rumah Kos Rendah Ayer Keroh, Melaka.
- (c) Kuota bagi rumah kos rendah dalam sesuatu projek perumahan adalah ditetapkan oleh kerajaan negeri masing-masing. Terpulanglah kepada kebijaksanaan mereka kuota yang hendak dikenakan.
- (d) Kerajaan belum bercadang untuk menghapuskan sistem kuota ini, kerana sistem tersebut boleh membantu ke arah menyediakan kemudahan perumahan kepada golongan yang berpendapatan rendah khususnya. Walau bagaimanapun, kerajaan sedia menimbangkan pendekatan alternatif yang munasabah bagi meningkatkan keberkesanan industri perumahan.

SATELIT CAKERA PARABOLA— JUMLAH PENGGUNAAN

56. Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) Berapa banyakkah penggunaan alat penerimaan satelit cakera parabola yang dibenarkan dan yang haram; dan
- (b) Untuk kepentingan kebebasan dan peningkatan pengaliran maklumat adakah kerajaan bersedia membenarkan penggunaan alat penerimaan cakera parabola tersebut menyeluruh.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat daripada Sungai Besi pada 21.7.93 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

ARTIS-ARTIS DAN NELAYAN- NELAYAN—MENGIDAP AIDS

57. Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa ramai artis-artis tanahair dan nelayan-nelayan yang mengidap penyakit AIDS.

Dato' Lee Kim Sai : Kementerian Kesihatan tidak menyimpan maklumat-maklumat tersebut memandangkan ianya mungkin akan disalah tafsir bahawa pekerjaan tersebut mempunyai risiko jangkitan kuman AIDS sedangkan risiko ini adalah bergantung kepada gaya hidup seseorang yang tidak sihat. Di samping itu juga ianya dikhuatiri boleh membawa kepada diskriminasi ke atas kumpulan-kumpulan tersebut mengikut pekerjaan.

HOSPITAL UMUM BARU SIBU— PERSEDIAAN BEROPERASI

58. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Kesihatan menyatakan bagaimanakah persediaan terhadap penyerahan Hospital Umum Baru Sibu, terutama sekali, merekrutkan jurutera dan kakitangan pembantu bagi bahagian Penyelenggaraan dan Kejuruteraan (P & K), kekurangan doktor-doktor serta pakar-pakar yang serius dan lain-lain lagi.

Dato' Lee Kim Sai: Hospital Sibu (Baru) dijangka dapat beroperasi dalam bulan Oktober, 1993. Beberapa jawatan penting baru telah diluluskan oleh Agensi Pusat (JPA) dan urusan pengisian jawatan kejuruteraan sedang dijalankan secara berperingkat-peringkat. Pada masa sekarang Hospital Sibu mempunyai tiga juruteknik dan 16 kakitangan mahir/separuh mahir/tidak mahir. Satu jawatan jurutera akan diisi dalam bulan Ogos oleh seorang jurutera berpengalaman untuk membantu kerja mengambil alih dan seterusnya mengetuai Jabatan Kejuruteraan Hospital Sibu. Tindakan selanjutnya akan diambil untuk mengisi jawatan-jawatan lain yang kosong.

Masalah kekurangan doktor-doktor serta Pakar-Pakar Perubatan berlaku secara menyeluruh di Hospital Kerajaan di negara ini termasuk juga Hospital Sibu. Sehubungan dengan itu, pihak Kementerian telah dan sedang mengambil beberapa tindakan tertentu untuk mengatasi masalah ini.

Tindakan-tindakan yang dimaksudkan adalah:

- (i) Menambah tempat belajar untuk pelajar perubatan dan lepas ijazah di Universiti tempatan.

- (ii) Menambah bilangan biasiswa untuk pelajar melanjutkan pelajaran di bidang kepakaran di dalam dan luar negeri.
- (iii) Menarik minat doktor dan pakar untuk terus berkhidmat dengan kerajaan dengan menambah elaun kepakaran, elaun pertukaran, peluang kenaikan pangkat dan menyediakan suasana kerja yang lebih baik.
- (iv) Mengambil doktor dan pakar warganegara asing berkhidmat secara kontrak.

LESEN OPERASI TV4

59. Tuan Fong Kui Lun minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) Nama penender berjaya dalam merebut lesen operasi TV4;
- (b) Kedudukan Dasar Penerangan Negara yang sedang digubal sekarang; dan
- (c) Apakah faedah yang diperolehi dari pembinaan Menara Kuala Lumpur dan apakah syarikat yang diberi tender dan lesen untuk operasi menara itu.

Dato' Mohamed bin Rahmat:

- (a) Kerajaan belum membuat keputusan tentang syarikat atau konsortium syarikat-syarikat yang akan mengendalikan TV4.
- (b) Dasar Penerangan Negara masih dalam proses penyediaan deraf dan ianya dijangka siap dalam beberapa bulan lagi.
- (c) Faedah pembinaan Menara Kuala Lumpur ialah ia akan

menjadi sebuah pusat komunikasi serbaguna termoden untuk kegunaan bersama RTM dan Telekom. Malaysia akan memasuki era baru dalam bidang komunikasi dengan adanya menara komunikasi tersebut. Menara ini juga akan menjadi daya tarikan pelancong-pelancong kerana ia merupakan salah satu menara yang tertinggi di dunia. Menara Kuala Lumpur ini akan dikendalikan oleh Syarikat Menara Kuala Lumpur Sdn. Bhd.

CAJ PERKHIDMATAN OLEH BANK-BANK PERDAGANGAN

60. Tuan Tan Kok Wai minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada cadangan caj perkhidmatan oleh bank-bank perdagangan dalam negara tidak boleh dielakkan. Jika benar, apakah justifikasi bagi bank-bank tersebut mengenakan caj baru. Juga nyatakan pelbagai jenis caj perkhidmatan dan kadar masing-masing seperti yang dicadang kepada Bank Negara oleh Persatuan-persatuan Bank di Malaysia.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim:
Jawapan berkaitan dengan perkara ini telah pun dibuat pada 21 Julai 1993 iaitu semasa menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat daripada Padang Serai. Oleh itu saya tidak bercadang untuk mengulangi jawapannya.

CUKAI TAKSIRAN HARTA BENDA

61. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada Kementeriaannya mencadang untuk mengenakan cukai

taksiran terhadap harta benda yang dimiliki oleh Tenaga Nasional Berhad, Telekom Malaysia dan Pos Malaysia, jika ya, apakah kadar yang akan ditentukan oleh Kerajaan Tempatan, jika tidak, mengapa.

Dato' Dr. Ting Chew Peh: Sukacita saya memaklumkan bahawa kuasa untuk mengenakan cukai taksiran terhadap harta benda yang dimiliki oleh Tenaga Nasional Berhad, Telekom Malaysia dan Pos Malaysia bukanlah terletak di bawah bidang kuasa Kementerian ini tetapi di bawah bidang kuasa Pihak Berkuasa Tempatan yang berkenaan.

Sungguhpun demikian, suka-lah saya memaklumkan bahawa sebelum badan-badan TNB, Telekom dan Pos ini diswastakan mereka memang membayar Caruman Bantu Kadar kepada Pihak Berkuasa Tempatan sepertimana diperuntukkan di bawah Perkara 156 Perlembagaan Negara. Walau bagaimanapun selepas badan-badan ini diswastakan Pihak Berkuasa Tempatan boleh mengenakan cukai taksiran terhadap harta-harta milikan badan-badan ini dengan berdasarkan kepada peruntukan Seksyen 127 Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171).

Mengenai kadar yang dikenakan, ianya terpulang kepada Pihak Berkuasa Tempatan sendiri untuk menentukannya dan ianya tertakluk kepada peruntukan Seksyen 130 Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171).

CAKERA PARABOLA TANPA LESEN DI SARAWAK DAN SABAH—TINDAKAN

62. Tuan Ahmad bin Nor minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan mengapa kerajaan tidak

boleh mengambil tindakan ke atas orang-orang yang memasang cakera parabola tanpa lesen di Sarawak dan Sabah; dan adakah Kerajaan bercadang untuk membenarkan penggunaan parabola di seluruh negara bagi orang yang ingin memasangnya.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat Sungai Besi pada 21.7.93 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

PENGURANGAN PERUNTUKAN KEWANGAN OLEH O. E. C. F.

63. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada pengurangan peruntukan kewangan oleh O. E. C. F. dari Negara Jepun akan mengakibatkan kebuntuan proses pembangunan negara kita. Apakah tindakan yang diambil oleh Kerajaan untuk memastikan perkara sebegini tidak akan menjejaskan pembangunan.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga kini, sumber kewangan daripada dalam negeri merupakan punca utama dalam pembiayaan projek pembangunan negara kita. Manakala sumber kewangan daripada O. E. C. F. merupakan salah satu daripada punca-punca kewangan luar negeri yang digunakan untuk membiayai projek pembangunan negara kita. Oleh itu proses pembangunan negara kita tidak akan terjejas sekalipun pihak O. E. C. F. (Jepun) mengurangkan peruntukan kewangannya kepada kita.

Sekiranya O. E. C. F. mengurangkan peruntukan kewangannya kepada Malaysia, Kerajaan masih lagi berupaya

untuk mendapatkan sumber-sumber kewangan alternatif bagi membiayai projek-projek pembangunan negara, misalnya pinjaman daripada Bank Dunia, Bank Pembangunan Asia, Bank Pembangunan Islam, Eximbank dan juga institusi-institusi kewangan antarabangsa di pasaran terbuka.

PEPERIKSAAN SPM TAHUN 1992—PELAJAR GAGAL BAHASA MALAYSIA

64. Tuan Vun Shin Choi @ Joseph Voon minta Menteri Pendidikan menyatakan berapakah bilangan pelajar SPM bagi tahun 1992 yang mendapat pangkat satu dan dua tetapi gagal kertas Bahasa Malaysia. Apakah tindakan-tindakan yang telah dan akan diambil oleh Kerajaan untuk membantu para pelajar yang malang ini untuk menyelesaikan masalah mereka.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tiada seorang pun pelajar yang mendapat Gred 1 dan 2 dalam peperiksaan SPM tahun 1992 yang gagal dalam Bahasa Malaysia. Yang ada ialah pelajar yang gagal mendapat Gred 1 kerana tidak lulus dengan 'Kepujian Bahasa Malaysia'. Mereka diberikan kelulusan Gred 2 (3).

AHLI SAINS BIOTEKNOLOGI/ ELEKTRONIK/TEKNOLOGI MAKLUMAT DARI LUAR NEGERI

65. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan mengenai usaha-usaha yang diambil oleh Kerajaan untuk menarik balik ahli-ahli sains dari luar negeri dalam bidang bioteknologi,

elektronik, teknologi maklumat dan bahan-bahan baru.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Datuk Law Hieng Ding): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar pada masa ini sedang berusaha menyediakan cadangan program bagi menarik balik saintis negara dari luar negeri untuk kembali berkhidmat. Program ini adalah antara langkah-langkah lain bagi menambah bilangan dan kualiti saintis-saintis di negara ini.

Bidang-bidang kepakaran yang telah dikenal pasti adalah bidang-bidang yang diberi keutamaan di dalam Pelan Tindakan Pembangunan Perindustrian Teknologi iaitu, teknologi pembuatan termaju, teknologi bahan termaju, mikroelektronik dan teknologi maklumat, bioteknologi dan tenaga.

RASUAH—SIASATAN KE ATAS RTM/BAM

66. Dr. Kua Kia Soong minta Perdana Menteri menyatakan keputusan siasatan ACA ke atas:

- (a) tuduhan rasuah di RTM yang melibatkan kontrak yang diberikan kepada syarikat iklan 'GT'; dan
- (b) tuduhan rasuah yang berlaku di BAM yang melibatkan dermaan untuk perayaan kejayaan Kejohanan Piala Thomas.

Tuan Othman bin Abdul: Jawapan kepada soalan yang pertama daripada Ahli Yang Berhormat ialah Badan Pencegah Rasuah Malaysia (BPR)

masih lagi menyiasat kes berkenaan. Menyentuh soalan yang kedua, BPR mendapati tidak ada bukti tentang perbuatan rasuah atau penyelewengan berlaku.

PENSWASTAAN—NISBAH PENJIMATAN

67. Lau Dak Kee minta Menteri Kewangan menyatakan memandangkan Kerajaan telah menjimatkan lebih RM26 bilion melalui Dasar Penswastaan yang dilaksanakan sejak 1983, apakah nisbah Peruntukan Tambahan Tahunan kepada setiap Kementerian hingga setakat ini dan, berapa banyak peruntukan tambahan telah disalurkan kepada rancangan dan projek pembasmian kemiskinan di dalam bandar dan di luar bandar.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya tidaklah pasti dari punca mana Ahli Yang Berhormat berkenaan itu mendapat maklumat bahawa Kerajaan telah menjimatkan lebih RM26.0 bilion melalui dasar penswastaan sejak dilaksanakan pada tahun 1983. Walau apapun, saya sukaiah memaklumkan bahawa penjimatan Kerajaan berikut dari dasar penswastaan setakat ini adalah berjumlah RM28,046.622 juta yang terdiri dari unsur-unsur berikut:

<i>Jenis Penjimatan</i>	<i>RM Juta</i>
(i) Perbelanjaan Mengurus	4,694.422
(ii) Hasil Jualan Aset/Saham	10,162.100
(iii) Penjimatan dari segi Kerajaan tidak perlu membiayai projek-projek baru	13,190.100
Jumlah	28,046.622

Mengenai peruntukan tambahan kepada Kementerian-kementerian sejak dilaksanakan dasar penswastaan pada tahun 1983 sehingga tahun 1992, purata nisbah tambahan tahunan ialah seperti berikut:

- (i) Perbelanjaan Mengurus : 1.202%
- (ii) Perbelanjaan Pembangunan : 2.207%

Berhubung dengan peruntukan tambahan yang telah disalurkan untuk maksud Program Pembasmian Kemiskinan di dalam bandar dan luar bandar, saya sukaiah memaklumkan terlebih dahulu bahawa langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk mengatasi masalah kemiskinan di bandar dan luar bandar adalah terangkum di dalam keseluruhan belanjawan negara, sesuai dengan dasar negara, sama ada di bawah Dasar Ekonomi Baru yang meliputi tempoh 1970-1990 mahupun di bawah Dasar Pembangunan Negara yang baru berkuat kuasa mulai tahun 1991. Walau apapun, peruntukan khusus untuk maksud membasmi kemiskinan terutamanya golongan yang terangkum di bawah takrif miskin dan termiskin (poor and hardcore poor) disediakan di agensi-agensi yang bertanggungjawab ke atas pembasmian kemiskinan ini yang meliputi agensi-agensi Jabatan Perdana Menteri, Kementerian Pertanian, Kementerian Pendidikan, Kementerian Kesihatan, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat dan Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Ber-asaskan agensi-agensi yang mempunyai program khusus untuk mengatasi masalah-masalah kemiskinan ini, peruntukan yang disediakan di bawah perbelanjaan Pembangunan dan Mengurus bagi tiga tahun ke-belakangan adalah seperti berikut:

	1991 RM	1992 RM	1993 RM
(i) Jabatan Perdana Menteri	3,122,920	2,500,000	2,800,000
(ii) Kementerian Kesihatan	4,940,000	9,000,000	7,560,000
(iii) Kementerian Pendidikan	183,041,157	203,987,000	203,145,700
(iv) Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat	—	21,900,000	20,300,000
(v) Kementerian Pertanian	3,400,000	5,232,020	5,001,000
(vi) Kementerian Pembangunan Luar Bandar	31,663,265	79,295,000	63,017,500
Jumlah	226,167,342	321,914,020	300,824,200

PASUKAN TIMBALAN SETIA NEGERI JOHOR (JMF)— TINDAKAN MENARIK BALIK

68. Tuan Ahmad bin Nor minta Menteri Pertahanan menyatakan apakah pendirian Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri Johor berhubung kedudukan Pasukan Timbalan Setia Negeri Johor (JMF) dan apakah tindakan yang diambil oleh Kementerian Pertahanan bagi menarik balik kemudahan-kemudahan yang diberikan kepada Raja-Raja.

Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Pada masa ini kedudukan Pasukan Timbalan Setia Negeri Johor (JMF) sedang dalam kajian.

Di antara kemudahan-kemudahan yang diadkan untuk Raja-Raja oleh Angkatan Tentera seperti yang telah diluluskan oleh Majlis Angkatan Tentera adalah seperti berikut:

- (a) Penggunaan Kuasa Kerja (Executive Authority).

Seperti yang diperuntukan di dalam Perintah Majlis Angkatan

Tentera Bilangan 1 Tahun 1985, jawatan Kolonel Yang Pertua/Kapten Yang di Pertua TLDM tidak membawa atau melibatkan kuasa kerja (executive authority) ke atas Rejimen/Kor atau Perkhidmatan. Oleh yang demikian sebarang permintaan untuk sesuatu kemudahan dan keistimewaan yang dikira luar biasa hendaklah dielakkan. Permintaan yang boleh dijadikan contoh adalah seperti berikut:

- (1) Pinjaman pegawai/anggota Angkatan Tentera untuk memegang sesuatu jawatan di Istana yang tidak mempunyai perjawatan rasmi. Umpamanya Juruterbang, Juruiring Tambahan, Jurumudi, Juruteknik, Pemandu, Tukang Masak, Pelayan, Pengawal Peribadi dan lain-lain tugas seumpamanya.
 - (2) Memohon tenaga kerja dari anggota tentera untuk melaksanakan tugas-tugas tidak rasmi di mana-mana Istana.
 - (3) Memohon tenaga kerja dari anggota tentera untuk melaksanakan tugas-tugas di majlis-majlis rasmi tetapi bidang tugas terkeluar dari tugas-tugas biasa tentera.
 - (4) Permohonan kemudahan pengangkutan dan kenderaan.
- (b) Peranan Penasihat Pertahanan Malaysia

Sebarang arahan ataupun permintaan yang dibuat oleh Raja-Raja untuk mendapatkan perkhidmatan Penasihat-

Penasihat Pertahanan yang bertugas di Kedutaan-kedutaan Malaysia di luar negeri hendaklah terlebih dahulu dimajukan kepada TYT Duta-duta ataupun Persuruhjaya Tinggi yang berkaitan. Contoh-contoh tugas yang boleh dan tidak boleh dilaksanakan adalah seperti berikut:

- (1) Boleh mengambil dan menghantar Raja dan Raja Muda/Tengku Mahkota semasa tiba dan kepulangan apabila diarahkan oleh TYT Duta atau Persuruhjaya Tinggi.
- (2) Boleh menguruskan penempahan Bilik Kenamaan di Lapangan Terbang dan lain-lain keperluan penerbangan (airport formalities) untuk Raja dan Raja Muda/Tengku Mahkota apabila diarahkan oleh TYT Duta atau Pesuruhjaya Tinggi.
- (3) Dilarang memberi layanan kepada kerabat DiRaja semasa lawatan peribadi di luar negeri.
- (4) Dilarang menjamin (guarantee) pembayaran bil-bil tempahan bilik dan sebagainya, atau melayani arahan Raja-Raja dan kerabat DiRaja untuk mengiringi mereka ke tempat yang tidak bersesuaian.

PERUNTUKAN KEWANGAN KEPADA KERAJAAN TEMPATAN DI NEGERI PERAK

69. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan

menyatakan berapa banyak peruntukan kewangan dan pemberian telah diperolehi oleh setiap kerajaan tempatan di Negeri Perak sejak 5 tahun yang lalu dan berapa akan diberi pada 5 tahun akan datang.

Dato' Dr. Ting Chew Peh : Kerajaan telah pun memberi peruntukan kewangan sebanyak RM53,810,704 untuk projek-projek pembangunan dan sebanyak RM27,865,253 Geran Tahunan Berasaskan Kaedah Keseimbangan atau GTBKK kepada 15 Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Perak bagi tempoh 1989 hingga 1993. Peruntukan 5 tahun yang akan datang bagi projek-projek pembangunan belum dapat diramalkan kerana termasuk dalam Rancangan Malaysia Ke Tujuh yang belum diluluskan.

KERUNTUHAN MORAL DI KALANGAN MURID-MURID SEKOLAH

70. Tuan Liew Ah Kim minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada sedar banyak berlaku keruntuhan moral di kalangan murid-murid sekolah terutama di bandar-bandar yang membabitkan penagihan dadah, memeras ugut rakan-rakan sendiri, bergaduh, memasuki pusat-pusat hiburan dan sebagainya, semakin bertambah serius. Sila nyatakan

- (a) sama ada program Kementerian Pendidikan membendung masalah ini telah gagal mencapai matlamat; dan
- (b) sama ada rancangan menambah pengajaran 'tata rakyat' diperlukan sekarang.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian

mulia ini. Dia tahu dia mengelirukan Dewan yang mulia ini, dia lari—takut duduk di sana. Ada “Cannon fodder” sana sahaja. Jangan fikir oleh kerana ada majoriti, apapun boleh buat. Sekarang mana majoriti? Adakah Timbalan Perdana Menteri ada majoriti, sokongan UMNO dan MP? Mana? Semua sudah ditarik balik sokongan Timbalan Perdana Menteri. Adakah Timbalan Perdana Menteri terus menjadi Timbalan Perdana Menteri? (*Diganggu*) (*Ketawa*)

Tuan Haji Daud bin Dato’ Haji Taha: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Saya beri jalan.

Tuan Haji Daud bin Dato’ Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, ini tidak ada berbangkit dalam masalah perbahasan sekarang. (*Diganggu*) Kalau Yang Berhormat ada cadangan atau usul seperti itu, buatlah.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau itu cadangan Yang Berhormat Timbalan Menteri, bahawa kita mengemukakan satu usul tidak percaya kepada yang amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri oleh kerana Ahli-ahli Parlimen UMNO sudah tarik balik sokongan, kita akan timbang. Terima kasih.

Kita tidak pernah terima perkara ini, oleh kerana ada dikemukakan, kita akan timbang dan mungkin besok kita akan kemukakan usul itu. (*Tepuk*) (*Ketawa*)

Tuan Haji Daud bin Dato’ Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak membuat cadangan seperti itu. (*Ketawa*) Saya tidak kata....

Tuan Lim Kit Siang: Yang Berhormat tanam idea itu dalam fikiran

saya, terima kasih. Syabas, sekarang kita ada perkara untuk ditimbang.

Tuan Haji Daud bin Dato’ Haji Taha: Tidak ada! Saya tidak mencadangkan cadangan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Kita akan timbang! Jangan takut!

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat kedua-dua pihak sudahlah. Yang Berhormat dari Tanjong, sila teruskan dengan perbahasan.

Tuan Lim Kit Siang: Tetapi kita janji, kita akan timbang. Nanti kita akan bermesyuarat. (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan dalam masa menggulung Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetungan telah berkata bahawa penswastaaan adalah satu opsyen yang terbaik bagi menyelesaikan masalah berkaitan dengan perkhidmatan pembetungan. Dia kata ini telah terbukti dengan kejayaan penswastaaan yang telah dilaksanakan seperti projek pembinaan lebuhraya, Telekom, MAS dan lain-lain. Dia kata bahawa Kerajaan tidak akan melepaskan tanggungjawab dalam menjaga kepentingan rakyat. Kerajaan telah menubuhkan badan-badan kawalselia untuk memastikan kepentingan rakyat akan dijaga.

Tuan Yang di-Pertua, sejarah penswastaaan di Malaysia dalam 10 tahun ini, bukanlah satu sejarah melindungi atau memberi perlindungan kepada hak-hak kepentingan orang ramai. Tetapi satu sejarah di mana satu

elit kecil yang ada hubung kait dengan pemimpin-pemimpin politik tertinggi, boleh dapat kontrak-kontrak penswastaan untuk mengaut keuntungan dan kekayaan yang begitu besar. Itulah sejarah penswastaan di Malaysia. Tidak ada rekod bahawa Kerajaan rela mempertahankan nasib orang ramai dalam bidang-bidang yang telah diswastakan. (*Y. B. Dato' Seri S. Samy Vellu masuk ke dalam Dewan*) Kawan saya sudah masuk. Sebenarnya, kita boleh lihat daripada sejarah penswastaan di mana ada tiga jenis penswastaan. Satu jenis ialah apa yang saya akan sifatkan sebagai piratisation. (*Tepuk*) Kedua, ialah insider privatisation. (*Tepuk*) Ketiga, boleh kata privatisation atau penswastaan yang tulen. Tiga jenis, piratisation, insider privatisation dan privatisation yang tulen.

Satu contoh baik piratisation ialah penswastaan Lebuhraya Utara-Selatan di mana Yang Berhormat Menteri di masa itu bertanggungjawab, diswastakan kepada satu syarikat yang sudah bankrap, diambil alih oleh UMNO (United Engineers Malaysia) supaya boleh ada satu punca untuk menjadi funding, financing kepada Putra World Trade Centre, Ibu pejabat UMNO masa itu. Itu latar belakang.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Ada buktikah?

Tuan Lim Kit Siang: Mahu bukti, kita pergi ke mahkamah, semua dalam mahkamah.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Where is your proof?

Tuan Lim Kit Siang: Where's the proof? The proof is in your face!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: No!

Tuan Lim Kit Siang: The proof is in your face!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: You are a liar. You are a liar!

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, ada terdengar "liar", harap dia tarik balik.

Tuan Yang di-Pertua: Perkataan "liar" tak boleh, Yang Berhormat.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Saya boleh tarik balik kalau dia ada proof, mesti ada dalil....

Tuan Lim Kit Siang: Semua rakyat tahulah!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tak ada proof, you are a liar.

Seorang Ahli DAP: Tarik balik! Tarik balik!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua ...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Yang Berhormat, perkataan "liar" tidak boleh digunakan dalam Dewan Rakyat. Ya, tolonglah sedikit.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Kalau dia ada proof, saya tarik baliklah.

Tuan Lim Kit Siang: Hormat sedikitlah, cannon fodder. Bukan bererti mahu hysterical. Cannon fodder, cannon fodderlah.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Tanjong, sila teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: All right.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya objek perkataan yang disebut kepada saya itu.

Tuan Lim Kit Siang: Apa perkataan itu?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: "Cannon fodder", saya tak bersetuju.

Tuan Lim Kit Siang: Oh, bukan "cannon fodder"?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tarik balik!

Tuan Lim Kit Siang: "Gun powder fodder" (*Ketawa*) Apa jawab? Boleh kata apa fodder?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Awak "liar"lah. You are a liar!

Tuan Lim Kit Siang: Apa ini?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Tanjong, sudahlah.

Tuan Lim Kit Siang: Dia mahu sabar. "Cannon fodder" tak sabar.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Baik, saya teruskan, "piratisation". Kita lihat dalam kes penswastaan Lebuhraya Utara-Selatan bukan sahaja hak-hak pengguna-pengguna, motorists di-'piratised' tetapi hak-hak asasi rakyat jelata pun di-'piratisation' 'dipiratised'—piratisation hak-hak asasi rakyat jelata, sehingga piratisation hak-hak asasi rakyat jelata. Itulah sebab.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, apabila lebuhraya diwujudkan, Kerajaan terus mewujudkan juga jalan-jalan sampingan (alternative route) yang mana pihak rakyat yang tidak mahu membebaskan diri atau membayar tol-tol di lebuhraya boleh menggunakan jalan-jalan yang sedia ada, yang sentiasa dijaga dan diperbaiki dengan

percuma. Jadi, rakyat yang tidak mahu membebaskan diri atau dibebankan, boleh memilih jalan yang lain, yang sedia ada, jalan yang lamalah.

Tuan Lim Kit Siang: Ada alternatif route bukan bererti ada hak untuk melakukan 'piratisation'. Bukan boleh kata, oleh kerana itu ada hak untuk melakukan 'piratisation'. Tadi saya ada sebut 'piratisation' hak-hak asasi rakyat jelata, tak berani meminta contoh. Ada contoh. Itulah sebab kenapa Yang Berhormat dari Jelutong dan saya ditangkap di bawah ISA dalam 'Operasi Lalang', oleh kerana kita menentang 'piratisation' Lebuhraya Utara-Selatan dan 18 bulan dalam Pusat Perlindungan Kamunting, tak apa. Itulah tanggungjawab kita. Kita rela, kita tak jadi "cannon fodder" kepada sesiapa. (*Ketawa*) Dan kita ada pergi ke mahkamah pada masa itu sebenarnya untuk dapat satu injunction menahankan pemberian kontrak penswastaan Lebuhraya Utara-Selatan dan kita berjaya di High Court. Kalau ada satu perbicaraan sepenuh diadakan, tentulah semua cerita bagaimana penyalahgunaan kuasa, malah korupsi dalam pemberian penswastaan, akan semua didedahkan. Tetapi history took a different turn. Kita di dalam tahanan sebagai tetamu khas Kerajaan Seri Paduka Baginda. Itulah satu.

Jaminan yang ada diberi oleh Yang Berhormat Menteri bahawa Kerajaan tidak akan melepaskan tanggungjawabnya dalam menjaga kepentingan rakyat dalam bidang-bidang yang ada diswastakan, apa rekodnya? Lebuhraya Utara-Selatan satu contoh. Pengguna-pengguna Lebuhraya Utara-Selatan dalam dua tahun yang ada menggunakan bahagian Lebuhraya Utara-Selatan, Kuala Lumpur-Seremban tahulah betapa teruk keadaan di sana.

Dua tahun, bukan satu minggu (week-end), dua tahun. Sebab itu, pada bulan Julai tahun lalu, apabila saya mahu pergi ke Melaka, saya berlepas dari Petaling Jaya pukul 2.30 petang, sampai di Melaka perlu ambil 2 1/2 jam daripada Sungai Besi ke Air Keroh, yang patut 45 minit sahaja, oleh kerana perkhidmatan utara ke selatan lebih selamat, mudah dan cepat. Mana ada lebih mudah, cepat dan selamat? Lebih tak mudah, tak cepat dan tak selamat. Dan kutip tol, apa ertinya? Kontrak memberi perkhidmatan lebih mudah, cepat dan selamat.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Nanti, saya pun tahu apa dalam fikiran. Belum cakap, saya pun tahu—mengenai RM5.80-saya akan datang.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Penjelasan.

Tuan Lim Kit Siang: Itu "cannon fodder". "Cannon fodder" begitu ternyata belum buka mulut, saya pun tahu apa mahu cakap.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Penjelasan, penjelasan.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Ketua Pembangkang dari Tanjong, dia kata kalau daripada Sungai Besi ke Air Keroh, dia selalu jalan 45 minit. Saya hendak tanya, berapa kilometer Yang Berhormat lari ini? Kalau lebih, patut kena saman dengan Polis. Fasal kalau 110 kilometer, tak boleh dapat 45 minit, tetapi mesti 1 jam lebih.

Tuan Lim Kit Siang: 45 minit ke 1 jam. Tetapi apa 2 1/2 jam, kenapa tak bangkit?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat-Yang Berhormat, kita tak ada masa ini. Kita ada 3 hari sahaja. Jikalau begini....(*Ketawa*)

Tuan Lim Kit Siang: Dan inilah satu contoh di mana Kerajaan tidak boleh mengawalselia dengan baik bidang yang diswastakan. Di mana rakyat jelata menjadi mangsa oleh kerana syarikat yang dapat penswastaaan ada kuasa pengaruh yang begitu besar.

Sebenarnya apa 'North-South Highway'? Itu "North-South Low-way", "North-South Crawl". 2 tahun selepas bulan Jun, masa itu saya tak mahu bayar RM5.80 sebagai satu protes, adakah Menteri-menteri atau badan-badan Kerajaan yang mengawalselia ambil tindakan? Tidak. Kabinet ada emergency meeting di Kuala Terengganu. Bukan oleh kerana masalah yang dihadapi oleh beribu-ribu pengguna-pengguna lebuh raya oleh kerana saya tidak bayar RM5.80. (*Ketawa*) Wah, amaran keras diberi. Akan ambil tindakan. Amaran daripada Peguam Negara. Amaran daripada CID Director, oleh kerana RM5.80 tidak dikutip oleh Lebuh raya Utara-Selatan (PLUS). (*Ketawa*) Walhal rakyat yang susah-payah, mereka tak endah, tak kisah. Itulah 'piratisation'.....

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Kita harap tidak ada pirate-pirate berdiri untuk mempertahankan piratisation semacam ini. (*Ketawa*)

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Ketua Pembangkang

sama ada beliau sedar bahawa daripada tol Sungai Besi ke tol Air Keroh semasa beliau menggunakan jalan ini, jalan daripada Air Keroh ke Pagoh, Air Keroh ke Yong Peng, ke Tangkak belum lagi dibuka. Jadi kesemua kenderaan yang hendak pergi ke selatan terpaksa turun di Air Keroh. Tetapi hari ini oleh kerana jalan-jalan daripada Air Keroh ke Tangkak, Air Keroh ke Pagoh, Air Keroh ke Yong Peng dan kemungkinan di masa akan datang Air Keroh-Air Hitam dibuka, maka tak mungkin timbul lagi kesesakan sebagaimana yang dihadapi oleh Ahli Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Pembela untuk 'piratisation' lebih baik buat homework sedikit. Yang Berhormat Menteri tahu, dia tak mahu cakap, dia tahu. Mungkin Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos pun selalu pergi ke luar negeri semacam Menteri dia. Masa itu Pagoh sudah siap dan masalah bukan Air Keroh. Masalahnya ialah Sungai Besi-Seremban. Dia pun tak faham langsung. (*Ketawa*) Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos sebagai Timbalan Menteri di Malaysia atau di Planet Mars? (*Ketawa*) Tak tahulah, mungkin Planet Marslah.

Pada hari Sabtu yang lalu saya pergi lagi ke Melaka, dari Subang Airport pukul 5.00 dan sampai di tol Air Keroh 7.15. Mana ada improvement? Sudah 2 tahun. Apa yang berlaku sekarang, pada tahun ini, sudah menambah 50% tol Lebuhraya Utara-Selatan. Perkhidmatan lebih teruk dan bayaran tol lebih tinggi. Itulah penswastaan 'piratisation'!

(Timbalan Yang di-Pertua Mampengerusikan Mesyuarat)

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Ya, boleh.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat dari Tanjong sedar pada ketika itu Lebuhraya Sungai Besi-Seremban sedang diperbesarkan. Saya juga menggunakan laluan tersebut dan tidak pernah mengambil masa sampai 2 1/2 jam. Barangkali Yang Berhormat pada hari itu tak ada 'luck' lah, 'suei' lah. (*Ketawa*)

Tuan Lim Kit Siang: Itu bukan masalah saya. Masalah pengguna-pengguna yang perlu menggunakan Lebuhraya Utara-Selatan itu dan Yang Berhormat Timbalan Menteri sebenarnya tidak tunjuk hormat kepada semua orang yang sudah dua tahun menderita dan susah-payah, main-main sahaja. Main-main sahaja! Boleh main-main Timbalan Menteri, gaji besar—main-main! Kalau mahu segera, boleh naik helikopter. Itulah sikap tidak bertanggungjawab. Sikap membela "piratisation". Dan 50% naik toll. Apabila tidak ada perkhidmatan yang lebih baik, tidak ada perjalanan lebih mudah, lebih selamat, lebih cepat, sepatutnya kalau Kerajaan menjaga kepentingan orang ramai dalam bidang penswastaan.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Oh, baru sekarang sampai point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dia bangun on a point of order.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak

faham apa ada piratisation dengan pindaan kepada Akta Kerajaan tempatan.

Tuan Lim Kit Siang : Pembentungan Penswastaaan. Itulah lesson!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Itu tidak ada kena mengena dengan perkara itu, saya harap dia berbalik kepada perbahasan ini.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, itu lesson. Penswastaaan bagaimana? Menteri kata ada badan-badan mengawalselia. Ini ialah contoh tidak guna ada badan-badan seperti itu. Takut fakta-fakta. Takut bukti-bukti. Tetapi nanti kita akan mesyuaratlah, tengok mahu kemukakan Usul atau tidak mahu kemukakan Usul. Thank you! (*Ketawa*)

Sepatutnya kalau Kerajaan benar-benar hendak menjaga kepentingan orangramai, dia tidak akan membenarkan kenaikan toll 50% sehingga jalan itu diperbaiki. Sebenarnya sehingga jalan itu diperbaiki tidak patut dikutip tol. Itulah kita boleh kata, "Apa Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan kata, akan menjaga kepentingan orang ramai....kita boleh percaya". Sekarang mana ada kepercayaan? Contoh tidak boleh kepercayaan ialah tol Lebuhraya Utara-Selatan, satu contoh "piratisation".

Kedua, "insider privatisation". Contoh "insider privatisation" ialah UEM. Pemberian kontrak Kompleks Sukan Negara untuk SUKOM. Tahun 1986 kontrak perundingan—diberi signal, apa signal itu? Mahu signal Kerusi, mana boleh—tidak kena-mengena dengan penswastaaan? Yang demi kepentingan orangramai tidak kena-mengena? RM7 bilion, tidak kena-mengena?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Tuan Yang di-Pertua, mana ada pindaan "Akta Piratisation"? Tidak ada.

Tuan Lim Kit Siang: Apa tidak ada? Jangan tipu rakyat di sini!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Ini pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan.

Tuan Lim Kit Siang: Oh, Akta ini bukan untuk penswastaaan?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya minta ruling dalam hal ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Rang Undang-undang ini berkaitan dengan Kerajaan Tempatan bukan berkenaan dengan jalan.....

Tuan Lim Kit Siang: Ya, untuk penswastaaan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri berani kata ini bukan untuk penswastaaan. Kalau bukan untuk penswastaaan, kenapa kemukakan Rang Undang-undang ini? Ini boleh buang. Buang!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, kalau hendak beri contoh pun jangan terlalu panjanglah.

Tuan Lim Kit Siang: Oleh kerana ini mustahak—RM6.7 bilion!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kita tidak berapa banyak masa, masih ada banyak Bill, ya.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau tidak ada masa, boleh mesyuarat satu minggu. (*Disampuk*) Kalau dalam tiga hari tidak boleh habis semua Bill, itu hal Kerajaan, bukan hal Parlimen. Itu hal

Kerajaan, bukan hal Parlimen! Kita tidak boleh diblackmail mahu pass.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Point of order.....

Tuan Lim Kit Siang: Tidak ada hak Parlimen di sini (*Tepuk*) Integrity, kewibawaan, credibility Parlimen tidak boleh tunduk kepada Kerajaan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, perbincangan mengenai privatisation pembedaan telah pun berlalu dan telah diluluskan dan tidak membabitkan lagi hal privatisation di dalam Akta ini.

Tuan Lim Kit Siang: Jangan takut! Jangan takut! Menteri pengecut, pun dia mahu jadi pengecut!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tanjong, sila teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, contoh "insider privatisation". Sports Complex diberi kepada UEM, lagi UMNO company. Lagi pun kita timbang perkara itu dalam Usul. Tahun 1986, satu kontrak perundingan diberi kepada UEM mengenai sports complex di Bukit Jalil. Sebab itu, UEM adalah access information, maklumat yang privileged mengenai apa Kerajaan mahu mengenai pembinaan National Sports Complex. Selepas itu UEM sendiri kemukakan satu cadangan penswastan—"first come first serve". Menggunakan kedudukan yang privileged, menggunakan maklumat yang privileged, itulah salah guna kedudukan. Itulah "insider privatisation", dan, semacam insider trading, salah improper, percanggahan kepentingan (conflict of interest) dan patut diharamkan. Semacam insider trading as an offence, insider

privatisation pun patut disenaraikan sebagai economic crime, jenayah ekonomi dan mereka yang terlibat tidak patut dibenarkan untuk ambil apa bahagian dalam penswastan di masa depan. Sebab itulah kita perlu satu mekanisme yang memuaskan supaya menjaga kepentingan orang ramai, menjalankan atau mengawalselia oleh kerana Menteri atau Timbalan Menteri dia boleh buat begitu. Dan cara yang baik ialah menubuhkan satu Jawatankuasa Parlimen mengenai privatisation—penswastan, supaya mengawalselia semua aspek-aspek privatisation.

Dalam ucapan saya pada 22hb Julai dalam perbincangan Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembedaan, saya ada meminta satu penjelasan daripada Menteri Perumahan kenapa dia menaikkan tarif pembedaan dua kali daripada apa yang dicadangkan oleh Indah Consortium sendiri. Dan saya ada sebut menyentuh mengenai pengumuman yang dibuat oleh Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan dalam The *STAR* 13.7.93 yang kata bahawa setiap household akan membayar antara RM3 ke RM10 sebulan untuk 5 tahun yang pertama selepas penswastan perkhidmatan pembedaan, dan apabila cadangan asal tarif pembedaan yang dikemukakan oleh Indah Consortium ialah antara RM3 ke RM5. Inilah jawapan Yang Berhormat Menteri. Itulah kenapa dia takut, dia lari! Inilah jawapan Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan di mana dia jawab:

"Dari peringkat awal lagi, bakal syarikat yang berminat untuk mengambilalih sistem pembedaan negara telah mencadangkan kadar caj sebanyak RM3 sehingga RM10 sebulan kepada pengguna-pengguna yang telah

disambungkan kepada sistem pembetulan. Caj ini adalah berpatutan dan tidak akan membebankan golongan yang berpendapatan rendah memandangkan unsur-unsur kos subsidi yang dikira dan ianya juga merupakan had maksimum yang perlu dibayar oleh pengguna.

Pengguna-pengguna yang menggunakan tangki septik akan dikenakan caj sebanyak RM3 sebulan sahaja untuk perkhidmatan sedutan enapcemar. Dalam hal ini adalah tidak benar syarikat berkenaan mencadangkan caj di antara RM3 sehingga RM5 seperti yang didakwa oleh Ahli Berhormat dari Tanjong dan Ipoh."

Itulah jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Saya kata di sini bahawa Yang Berhormat Menteri sudah mengelirukan dan cakap apa yang tidak benar dalam Dewan yang mulia ini. Atau, adakah mungkin dia tidak tahu apa yang berlaku dalam proses perbincangan penswastan pmbetulan. Kalau dia tidak tahu, "cannon fodder" pun tidak tahu. Adakah dia tidak tahu mengenai surat cadangan asal yang dikemukakan kepada Perdana Menteri yang bertarikh 18.8.92? Biarlah saya quote dua perenggan daripada executive summary—cadangan asal yang dikemukakan oleh Indah Consortium kepada Perdana Menteri bertarikh 18.8.92, dengan izin :

"4.3 The sewerage tariff will be incorporated as a surcharge on the water tariff collected by State Water Authorities. The general public will receive one bill with one amount to pay, which will cover water and sewerage services. The sewerage component of the bill will be made up of two parts:

availability charge calculated as a percentage of the assessed value of the property and usage charge calculated as a rate on the volume of the water used.

4.4 "Initially, the following tariff structure will be proposed for customers, i.e. residential—average tariff RM5, septic tank RM3"

(RM3 to RM5—mana ada RM10?)

"...commercial—connection RM15, average tariff RM15 per month per equivalent unit, septic tank RM9 per month per equivalent unit."

Extract ini daripada executive summary yang dikemukakan oleh Indah Consortium kepada Perdana Menteri bertarikh 18hb Ogos 1992, tunjuk siapa yang bercakap bohong!

Oleh sebab itu, Yang Berhormat Menteri takut datang ke sini, tetapi dia perlu memberi satu penjelasan kepada rakyat jelata kenapa dia menambah dua kali ganda tarif pembetulan daripada apa yang dicadangkan oleh Indah Consortium.

Yang Berhormat Menteri Perumahan ada berkata sebenarnya, bukan sahaja 43 Kerajaan Tempatan yang akan diliputi dalam network sistem perkhidmatan pembetulan tetapi 143 buah Kerajaan Tempatan akan diliputi. Kalau ini benar, ini bererti bahawa angka saya 1.2 juta household akan diliputi sangat rendah, mungkin sampai 2.5 juta household. Dan setiap household perlu bayar, mengikut Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, satu bulan RM3 sehingga RM10, dan ini bererti Indah Consortium boleh mengutip setiap

bulan RM7.5 juta ke RM25 juta atau RM90 juta ke RM300 juta satu tahun untuk lima tahun yang pertama. Saya harap ini boleh dijelaskan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, tidak mahu sama ada kuasa atau ada pengetahuan untuk menjelaskan oleh kerana rakyat jelata ada hak untuk tahu semua butir-butir mengenai perkara ini. Kita menolak hujah-hujah yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan bahawa terma-terma, syarat-syarat belum dirunding, belum diselesai oleh kerana mahu menunggu Rang Undang-undang ini dan kemudian lagi empat Rang Undang-undang di mana kita boleh bahas dengan sepenuhnya penswastan pembedaan sehingga semua keenam-enam Rang Undang-undang diluluskan barulah dibincang, dirunding terma-terma, syarat-syarat penswastan pembedaan. Siapa percaya? Kita dapat maklumat sekarang ialah semua terma-terma dan syarat-syarat sudah dipersetujui, menunggu enam Rang Undang-undang menjadi Akta barulah ditandatangani. Itu sahaja. Kalau begitu, kenapa Dewan yang mulia ini, kenapa rakyat jelata tidak diberi butir-butir yang sebenar, tetapi semua disembunyikan. Itulah bukan satu Kerajaan yang terbuka, accountable, bertanggungjawab dan transparent.

Dan itulah sebab kita tidak mahu Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan masa itu main-main sahaja, dan kita harap Yang Berhormat Timbalan Menteri jangan bermain-main, akan memberi jawapan yang tepat, yang benar. Semua terma-terma kita mahu tahu, terma-terma tarif sewerage, RM500 juta soft loan dan lain-lain.

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan sangat tidak bertanggungjawab, tentu

sangat bertanggungjawab apabila berkata terma-terma belum dihabiskan; mungkinlah konsortium yang akan dapat penswastan bukan Indah Consortium. Apa ini? Adakah itu tanggungjawab? Macam main-main, macam budak-budak. Itu sudah tetap, sudah settle dan tidak ada kuasa dalam negara ini boleh ubah hakikat itu. Kenapa datang ke Dewan ini kata, mungkin tidak tahulah, oleh kerana tidak signlah, tidak mungkin dengan Indah Consortiumlah. Itu bukan satu sikap yang serius, yang bertanggungjawab, yang patut ditunjuk oleh seorang Menteri.

Sebenarnya dia lupa, dia sendiri ada berkata, Indah Consortium itu adalah cadangan yang terbaik sekali di atas tiga sebab: Rakyat akan menikmati faedah economy of scale dengan bayaran yang berpatutan: Ia melibatkan elemen gross subsidy di antara kawasan-kawasan dalam pihak berkuasa tempatan dan juga di antara rakyat yang berkeupayaan dengan rakyat yang kurang berkeupayaan. Yang ketiga, ia akan membantu memajukan perkembangan sektor industri pembedaan negara ini dengan membenarkan penglibatan pengusaha-pengusaha kecil melalui sistem bandar. Kalau Kerajaan sudah sampai satu keputusan bayaran berpatutan, apa ertinya? Tentu satu angka sudah ditetapkan! Atau adakah Kerajaan dapat mencapai satu kesimpulan bayaran berpatutan tetapi tidak ada angka. Ini tidak bertanggungjawab dan tentulah Cannon fodder tidak kata, Kerajaan tidak bertanggungjawab. Ini bererti bahawa satu angka tarif pembedaan sudah diputuskan, tidak mahu beritahu apa itu? Kenapa takut beritahu, RM3, RM5, RM10? Dan bila tarif sewerage itu akan dikenakan, bermula dari bila, ditandatangani atau apa?

Dan saya haraplah Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak cari tipu helah dalam perkara ini, oleh kerana sangat jelas bahawa kalau bukan oleh kerana kita di sini, mendedahkan butir-butir mengenai penswastan cadangan Indah Consortium, mungkin Yang Berhormat Menteri sampai sekarang masih akan kata, tidak tahulah, siapa akan dapat. Tak tahulah apa butir-butiran, semua pun tidak tahu. Tetapi oleh kerana kita mendedahkan semua butir-butiran, Kerajaan terpaksa untuk mengakui. Tetapi kelakuan yang sangat luar biasa Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, satu contoh yang baik menunjukkan betapa dan bagaimana privatisation boleh menjadi satu ancaman kepada kesejahteraan negara kita, welfare negara kita sehingga Menteri datang ke Dewan ini pun tidak mahu ikhlas dan jujur.

Dan kita boleh melihat daripada cara bagaimana beberapa suratkhbar membuat laporan mengenai perkara ini, khasnya apabila Yang Berhormat Menteri Kewangan datang apabila saya berucap dan dia mahu membuat interruption, intervention, cabar ulangi di luar, apabila saya ulangi di luar selepas 48 jam dia kata tidak puas hati, mahu saya ulang lagi. Apabila saya ulang lagi itu, ada suratkhbar kata, "oh! inilah semua tidak benar". (*Y. B. Tuan Lim Kit Siang membaca akhbar*) Semacam headline di dalam suratkhbar hari Jumaat *New Straits Times* menulis "Lim declines to accept Anwar's second challenge". Sudah accept, dia kata "declines to accept".

Berita Harian lebih dahsyat lagi, "Kit Siang enggan terima cabaran Anwar", dan di dalamnya ditulis, "Ketua Pembangkang Lim Kit Siang enggan menyahut cabaran terbuka Menteri Kewangan, Dato' Seri Anwar Ibrahim,

sebaliknya mengeluarkan kenyataan yang memutarbelitkan isu sebenar." Itu berkenaan dengan sewerage.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Tanjong, tidak payah baca newspaper.

Tuan Lim Kit Siang: Ia, satu paragraph sahaja. "Dalam kenyataan bertulisnya Lim menimbulkan beberapa isu lain yang tidak ada kaitannya dengan projek penswastan pembedungan yang dibahaskan di Parlimen."

Ini laporan, news report atau itu comment? Tendentious, biased dan prejudiced—kenapa? Penswastan. Itu oleh kerana penswastan.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Penjelasan.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh, boleh.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Adakah Yang Berhormat dari Tanjong sedar bahawa cabaran Yang Berhormat Menteri Kewangan kepada Yang Berhormat ialah untuk Yang Berhormat membuktikan Yang Berhormat Menteri Kewangan mempunyai kepentingan di dalam penswastan pembedungan ini. Tetapi Yang Berhormat menyahut cabaran lain yang kononnya mereka yang terlibat dalam konsortium ini adalah kawan karib Yang Berhormat Menteri Kewangan. Ini telah dinafikan kerana 'kawan karib' dalam takrif Yang Berhormat berbeza dengan 'kawan karib' yang ditakrifkan oleh orang lain.

Tuan Lim Kit Siang: Masalahnya ialah satu cabaran supaya saya ulangi apa yang saya cakap di dalam Dewan—itu! Saya hairan Yang Berhormat

Timbalan Menteri pun sefahaman dengan Yang Berhormat Menteri Kewangan. Saya rasa dia buat contoh di seluruh Parlimen Komanwel, cabar seorang dalam Dewan supaya ulangi apa yang tidak dicakap. Apa tak faham 'repeat' pun. 'Ulangi' tak faham. Kalau tak faham erti 'repeat'—English very bad, tengoklah Oxford Advanced Learned Dictionary of Current English—low price edition. 'Repeat' maknanya 'say or do again'. Itu Standard Two. Yang Berhormat Menteri Kewangan cakap 'Malay books very boring'. 'Repeat in English, dia pun tak faham. Apa ini! 'Repeat', apa erti repeat? Say it outside. Apa yang saya cakap di sini, saya rela ulangi. Di sini saya kata, saya rela. Saya rela ulangi di luar Dewan sepenuhnya teks ucapan saya dalam Dewan ini untuk memudahkan Yang Berhormat Menteri Kewangan ambil tindakan undang-undang terhadap saya. (*tepuk*)

Bukan satu paragraph, tetapi ucapan sepenuhnya. Apa yang saya perlu ialah Yang Berhormat Menteri Kewangan minta sahaja. Atau konco-konco dia dalam *Berita Harian* meminta, menuntut—Kunta-Kintelah!—diluara Dewan, saya akan buat begitu, siap satu persidangan, saya akan jemput Menteri Kewangan, Yang Berhormat Anwar Ibrahim datang dengar dengan peguam-peguamnya. Bagaimana penswastaan boleh mempengaruhi hak asasi, press freedom, sehingga *Berita Harian* boleh mengeluarkan kenyataan hari ini—Kunta-Kintel! "Kit Siang kuat mengkritik, tetapi tak tahan dikritik." Lagi vicious, racist, chauvinist.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, cukuplah tentang itu.

Tuan Lim Kit Siang: itu penswastaan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, perkara itu telah jauh daripada ini. Kita boleh beri contoh sedikit.

Tuan Lim Kit Siang: Ini menimbulkan perbincangan penswastaan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tetapi Yang Berhormat mengambil masa terlalu panjang.

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan gulung. Ini dia Kunta-Kinte kata, saya label *Berita Harian*, suratkhbar Anwar. Tentu suratkhbar Anwar. Bukan saya yang label, semua tahu. Tanya pada UMNO's MP—pro-Anwar atau anti-Anwar, semua tahu. Itulah 'berita Anwar'. Beranikah Kunta-Kinte lawan Anwar? 800 ratus juta management-buy-out, mahu criticise, sell out immediate. (*Ketawa*) Bukan layanan atau treatment semacam Mona Affendy, tetapi treatment 'Realmild'—800 juta habis. Orang lain dapat.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pernah mengkritik penulis pelacur di tanah air kita. Dan inilah penulis pelacur pertama dalam tanah air kita. (*Tepuk*) Saya ada sebut nama orang itu—Nazri Abdullah, tetapi saya dengar itulah Kadir Jasin. Kalau mereka mahu campur politik, tampil ke depan tunjuk identitinya supaya semua rakyat jelata tahu siapa penulis pelacur yang utama di tanah air kita.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kok Lanas minta jalan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Minta penjelasan. Nama pengarang

yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi, adakah Yang Berhormat sedar atau tidak pengarang ini jugalah yang bertanggungjawab menghentam Raja-raja Melayu habis-habisan semasa isu pindaan Perlembagaan yang lepas? Dan saya telah membuat laporan Polis terhadap beliau, tetapi sehingga hari ini, tindakan di bawah Akta Hasutan tidak dibuat—orang yang sama.

Tuan Lim Kit Siang: Itu saya tak tahulah. Penulis pelacur, penulis najis nasional (*ketawa*) di Malaysia. Tidak ada integriti, tidak ada kewibawaan, tidak journalistic ethic.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Parit Sulong bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Oh! lagi satu.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order, Tuan Yang di-Pertua. Saya minta taksiran perkataan 'najis' tadi, menurut 36(4), walaupun di dalam senarai yang dikeluarkan tidak ada perkataan 'najis' sebagai biadap, tetapi di sini meletakkan seorang itu seumpama najis. Ini adalah satu perkara yang tidak beradab, satu perkara yang kurang ajar, satu perkara yang tidak berprinsip, seorang manusia yang betul-betul hatinya macam binatang. Saya minta penjelasan; Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Apa ini!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Tanjong, saya minta pendekkanlah tentang newspaper.....

Tuan Lim Kit Siang: Okay. Saya akan habiskanlah. Orang yang boleh mempertahankan penulis palacur, dia kurang ajar, dia binatang. (*Tepuk*) Dia tak lebih baik dari najis. Saya tak tahu siapa itu!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Tuan Yang di-Pertua, kalau merujuk kepada satu Hansard.....

Tuan Lim Kit Siang: Kalau apa,.....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order 36(4).

Tuan Lim Kit Siang: Dia mahu masuk kem Nazri.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: 36(4). Yang Berhormat dari Tanjong telah memanggil saya.....

Tuan Lim Kit Siang: Dia mahu jump on the wagon!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya tak dengar yang mana satu.

Tuan Lim Kit Siang: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, saya minta teruskan dengan Bill ini.

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan gulung.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (*Menyampuk*) Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Duduklah dulu!

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya mahu timbul.....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Binatang, duduklah!

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu timbul point of order.....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order, Tuan Yang di-Pertua, 36(4).

Tuan Lim Kit Siang: Point of order bangkit menggunakan perkataan 'kurang ajar, binatang' bolehkah? Itu bukan point of order.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana tidak ada.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Nanti saya buat ruling. Satu-satu dahulu.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau dia menggunakan perkataan 'kurang ajar' perlu diberhentikan serta-merta.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Saya hendak dengar apa point of order, yang Berhormat?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Tadi Ahli dari Tanjong mengatakan penulis yang setaraf dengan najis. Pada suatu ketika, dua hari yang lalu dia memanggil saya 'Ahli Parlimen Parit Najis'. Inilah orang yang betul-betul kurang ajar. Dia hendak menunjukkan arrogant dalam Dewan. Dia ingat dia champion of the people!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, saya boleh buat ruling.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Saya minta Tuan Yang di-Pertua memberi ruling perkataan 'najis' tadi. Kalau tidak, saya stand dengan perkataan dan percakapan saya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, perkataan 'najis' ini pun dalam Rang Undang-undang ini ada

disebutkan. Kalau sekiranya perkataan itu ditujukan kepada Yang Berhormat di sini dengan maksud tertentu, maka saya boleh buat ruling. Tetapi umum, saya tengok.....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tetapi Yang di-Pertua, perkataan najis kepada seorang penulis — penulis najis. Apa ertinya 'najis'!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kalau perkataan itu ditujukan kepada Yang Berhormat, saya akan buat ruling tertentu. Tetapi perkataan itu.....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Dia pernah mengatakan, saya Ahli Parlimen dari Parit Najis, sama juga cara ini diletak. Ini menunjukkan kurang ajar DAP, Ketua Pembangkang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta duduk Parit Sulong, teruskan Tanjong.

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan gulung. Seorang yang rasa dia najis, dia najislah. Tuan Yang di-Pertua, itulah penswastaaan. Penswastaaan ada tangan yang begitu panjang sampai sana.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (*Bangun*)

Timbalan yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tanjong, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Apa itu, point of order lagi.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Duduklah dulu. Kita nampakkah arrogant.....(*Disampuk*) konco-konco diam! Ini point of order, you diam!

Saya minta lagi, Tuan Yang di-Pertua, di bawah 36(4), sekarang ini Ketua Pembangkang, Ahli Parlimen dari Tanjong, menggunakan perkataan 'najis' ini kepada siapa sahaja yang agak menentang perjuangan dia yang dia rasa tak betul. Jadi, saya hendak kata dia Ketua Pembangkang 'najis' bolehkah, ataupun dia taukeh najis, bolehkah?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Di dalam perkataan-perkataan ini kita kena spesifik kepada siapa yang ditujukan.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, memang terlalu spesifik kalau dia kata tadi "penulis macam najis". Bermakna kita manusia yang tidak sehaluan dengan dia macam najis. Jadi, kalau saya kata dia Ketua Pembangkang najis, ataupun dia taukeh najis, macam mana? Tidaklah ini terlalu jijik untuk diterima oleh Dewan yang mulia ini? Saya minta Tuan Yang di-Pertua membuat ruling mengenai hal ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, 44(1) (2) (3). Tuan Yang di-Pertua sudah buat satu ruling terhadap perkataan "najis", tetapi Yang Berhormat dari Parit Sulong masih terus tidak bersetuju dengan Tuan Yang di-Pertua. Jadi saya minta Tuan Yang di-Pertua menggunakan kuasa di tangannya untuk menamakan dia dan meminta dia keluar. (*Tepuk*) Kalau dia tak bersetuju dengan Tuan Yang di-Pertua, biar dia keluar minum kopi, keluar dari Dewan ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang

Berhormat, saya ingat ruling saya sudah cukup jelas. Kalau perkataan itu ditujukan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat, saya boleh buat ruling. Saya minta Tanjong cukuplah.

Tuan Lim Kit Siang : Saya mahu habiskan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin) : Sila.

Tuan Lim Kit Siang: Sebenarnya perdirian saya tidak berubah. Sesiapa yang boleh mempertahankan penulis pelacur, characternya tak berubah, tak berbeza daripada najislah.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila teruskan Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Ya. Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, lagi point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Peraturan 41—halau dia keluar. Dia kacau-kacau sahaja. Dia melanggar tata-tertib Dewan yang mulia ini.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tengok, dia tidak hormat point of order pun. Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Berapa?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: 36(4) (*Menyampuk*). Tuan Yang di-Pertua baru dengar dia bercakap tadi. Ketua Pembangkang iaitu Ahli Parlimen dari Tanjong baru bercakap

Tuan Lim Kit Siang: Cakap apa?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Saya bukan bangun hendak mempertahankan sesiapa, saya hendak mempertikaikan perkataan “najis”, dia kata sesiapa yang bangun, kebetulan pula saya yang bangun, bukan hendak mempertahankan—saya bangun untuk mencari kepastian sama ada perkataan ‘najis’ itu dikenakan pada orang, bolehkah digunakan kepada Dewan yang mulia ini? Ini merendahkan martabat apa yang kita katakan sebagai Dewan yang mulia. Tuan Yang di-Pertua, saya bercakap begitu. Tetapi dia mengulang balik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan Lim Kit Siang: Bukan itu masalah, masalah ialah pelacur—tahan atau tidak tahan? Itu Masalah.

Timbalan Yang Di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Tanjong, saya minta teruskanlah. Yang Berhormat sudah promise dengan saya, berjanji untuk teruskan, maka teruskanlah.

Tuan Lim Kit Siang: Okay, dia yang kacau-kacau sahaja. Akhirnya, penswastaaan begitu berkuasa dan berpengaruh sehingga tangan boleh sampai ke semua bidang—ekonomi, pasaran saham, politik, environment, hak asasi, press freedom—pun boleh menjadi seorang penulis itu menjadi penulis pelacur dan dengan sebab itu kita perlulah berjaga-jaga dan berhati-hati dan mengadakan satu kajian mengenai influence effect penswastaaan.

Di sini, sebelum saya habis, saya berharap semua orang akan mengambil perhatian bahawa ada seorang kawan saya iaitu Yang Berhormat dari Arau, sebagai Pengerusi UMNO/BBC sudah memberi sokongan kepada Yang

Berhormat Menteri Kewangan, ketika itu dia masuk ke dalam Dewan, untuk lawan Timbalan Perdana Menteri. Saya sudah bersetuju dan memberi jaminan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa kita akan bermesyuarat untuk menimbang cadangannya sama ada kita mahu mengemukakan satu Usul tidak percaya kepada Timbalan Perdana Menteri, oleh kerana sokongan itu ditarik balik oleh MP UMNO. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Shahidan bin Kassim: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Arau bangun hendak apa? Hendak berucap?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, hendak berucap.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tentang Rang Undang-undang ini?

Seorang Ahli: Undi kepercayaan? (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin: Ya, sila, sila.

Seorang Ahli: Arau pun sudah tukar suara. (*Ketawa*)

4.34 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk membincang Akta untuk meminda Kerajaan Tempatan, 1976. Tuan Yang di-Pertua, saya tidak pandailah menggunakan bahasa yang hebat dan bahasa yang kurang menarik di Dewan yang mulia ini.

Tuan Lim Kit Siang: Minta penjelasan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya?

Tuan Lim Kit Siang: Sudah tukar kem dan juga carakah? syabas! (*Ketawa*) (*Terus keluar*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Kenapa Yang Berhormat keluar? Adakah sahabat-sahabat Yang Berhormat pun hendak keluar juga? Okay, saya harap tunggulah.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong Rang Undang-undang ini kerana Rang Undang-undang ini sekali gus menyokong Akta yang pertama berhubung dengan Akta Pembetulan yang telah dibincangkan tempoh hari. Saya hendak sentuh fasal penswastaan. Sebelum saya sentuh fasal penswastaan, oleh kerana ada disebut fasal penulis—sebagai contoh saya boleh menyebut. Saya amat terkejut besar apabila Ketua Pembangkang sanggup melabelkan penulis sebagai 'najis' dan juga sebagai 'pelacur', iaitu Penulis *Berita Harian* dan Kok Lanas bangun pula, maklumlah 46 dengan DAP ini sudah lama kahwin, kadang-kadang hampir hendak bercerai, kahwin balik dan sekarang ini nampak gaya sudah berbaik-baik semula dan bangun pula menceritakan peristiwa-peristiwa yang dilaporkan kepada Polis dan sebagainya.

Soalan saya satu sahaja, iaitu mengapakah penulis-penulis *Roket* dan juga *Harakah* tidak disentuh oleh DAP. Apakah kedudukan penulis-penulis *Roket* dan *Harakah* termasuk juga penulis-penulis surat layang, penulis buku layang, penulis fax layang? Jadi, oleh kerana DAP tidak menimbulkan penulis-penulis ini dan mereka seolah-olah mengiktiraf apa yang ditulis oleh penulis-penulis surat layang, penulis-penulis *Roket* dan *Harakah*, penulis buku-buku layang

dan juga penulis-penulis faks layang, sekali gus ingin menuduh bahawa DAP dan juga Semangat 46lah yang mengeluarkan surat-surat fitnah dan surat-surat layang. Mereka menganggap orang yang menulis surat layang ini ialah orang yang bukan 'najis', orang yang fitnah ini bukan 'najis'? Tetapi suratkhbar ini secara terbuka menulis nama—Nazri bin Abdullah, Kadir bin Jasin—mereka tulis secara terpampang. Kalau sekiranya dia tidak bersetuju dia cakap balik bahawa dia tidak bersetuju, tetapi bukan dengan mengatakan, kalau sekiranya orang bantai kita, kita kata 'ini penulis najis'. Tetapi mereka yang menyokong surat layang tidak menganggap itu sebagai 'najis'.

Jadi saya hendak minta orang ramai dan juga Dewan yang mulia ini beri satu judgement yang menarik kepada Ketua Pembangkang dan juga rakan-rakannya, bahawa apakah sikap kita kepada mereka?

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ipoh bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ipoh, tempat tahi busuk itu hendak cakap apa? Tempat mengeluarkan tahi dan najis yang busuk itu hendak penjaslaskah atau point of order?

Tuan Lau Dak Kee: Saya hendak minta penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Minta Penjelasan? Boleh.

Tuan Lau Dak Kee: Orang yang cakap tahi itu memang betul-betul 'najis'lah. Bukan tahi lagi, jadi najis. Saya hendak minta satu penjelasan. Jikalau Yang Berhormat dari Arau

menyatakan bahawa penulis-penulis upahan, penulis-penulis najis, penulis-penulis yang disebutkan itu (boleh digunakan berbagai-bagai nama)—kalau dia kata betul, betullah, kalau tidak betul, tidak betullah. Bolehkah Yang Berhormat dari Arau memberi satu ruangan kepada orang yang tidak menerimanya, yang tidak bersetuju dengannya, untuk membuat satu balasan. Ada ruangan? Kalau tidak ada, you hentam sahaja, gunakan suratkhobar-suratkhobar yang dimiliki dan di'control' oleh Barisan Nasional untuk menghentam Pembangkang sahaja, tetapi berilah satu ruangan, satu chance supaya Pembangkang boleh menghentam balik!

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, satu jenis manusia, walaupun nampak macam cowboy, tetapi saya tidak pernah melabelkan penulis itu 'najis', saya tidak berkata 'najis', saya tidak berkata itu, sebab saya menganggap penulis ini mempunyai freedom (kebebasan) untuk menulis. Yang kata najis itu ialah Ketua Pembangkang. Tetapi apakah Ketua Pembangkang hendak kata kepada Penulis-penulis upahan, termasuk Penulis *Roket* dan juga Penulis *Harakah* tadi? Apa dia hendak kata? Banyak berita-berita yang dibawa adalah merupakan perkara-perkara yang fitnah. Pernahkah *Roket* ataupun *Harakah* menceritakan apa-apa keburukan mengenai pemimpin-pemimpin mereka? Ceritakan kepada saya. Pernahkah mana-mana ruang di dalam *Roket* diberi kepada pemimpin Barisan Nasional?

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, Kok Lanas?

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: minta penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Silakan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tadi Yang Berhormat kata bahawa *Roket* dan *Harakah* ini membuat fitnah. Adakah Yang Berhormat tahu kalau membuat fitnah ini boleh disaman di mahkamah? Ada bawa tindakan mahkamah atau tidak? Kalau fitnah dan memang salah, itu boleh dibawa tindakan ke mahkamah. Jadi, adakah tindakan mahkamah dibawa setakat ini?

Tuan Shahidan bin Kassim: Kalau saya hendak bawa ke mahkamah saya ingat mahkamah kita kena buka dua kali ganda lagi. Hampir tiap-tiap berita merupakan fitnah. Tetapi Yang Berhormat semua, kita sedia maklum bahawa orang yang membuat fitnah, akhirnya fitnah itu akan melantun balik kepada diri mereka. Jadi, kita berpendapat kalau orang itu rasa dia hendak membuat fitnah, kita tidak payah respond, dia buatlah fitnah, akhirnya fitnah itu akan makan dirinya balik—mana Bunyamin, dia datang atau tidak? Dia dari Bachok. Dia telah membuat kempen di sebelah rumah saya, dan dia membuat fitnah, tetapi orang kampung tidak makan. Di sebelah rumah saya dia membuat fitnah.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*).
Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Ipoh minta jalan, hendak beri atau tidak?

Tuan Shahidan bin Kassim:.....dan dia pula pergi menyokong kepada orang yang membuat fitnah. Yang tangki najis rosak di Ipoh, hendak apa?

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan. Arau atau Arus, saya tidak tahulah. Dak Kee dan tangki itu adalah berbeza. Tetapi di sana tangki najis, tetapi di sini ada Dak Kee yang tulen. Jangan gunakan itu, jangan main-main. Saya pun boleh main-main dengan perkataan.

Tuan Yang di-Pertua, saya minta satu penjelasan. Yang Berhormat dari Arau menyatakan *Roket* dan *Harakah* itu selalu mengeluarkan kenyataan-kenyataan yang hampir semuanya adalah fitnah, tetapi beliau tidak berhasrat untuk membuat satu laporan kepada Polis, tetapi dia kata orang yang membuat fitnah itu akan dibalas balik. Adakah ini satu pendirian daripada beliau ataupun satu dasar daripada Barisan Nasional di mana mereka hendak berbuat demikian dan tidak percaya kepada kehakiman negara kita untuk mendapatkan kebenaran dan ketulenan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Dialah. Fitnah, hendak buat fitnah buat. Macam fitnah surat layang. Tuduh Menteri ini ada girlfriend, anak di luar nikah, ada girlfriend pondan dan sebagainya. Fitnah! Mengarut! Dan Ipoh tidak tahu apa-apa. Ipoh ini pengikut yang setia. Dia kira ikut sahaja. Menonong sahaja. dia cakap apa pun dia tidak tahu. Yang dia tahu, septic tank di Ipoh pecah dan busuk. Itu dia tahulah. Kita semua tahu.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ipoh bangun, Yang Berhormat. Ipoh minta jalan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Oleh kerana terlampau busuk dan terlampau tidak tahan jadi, otaknya pun kelabu dengan bau busuk, cakap tidak tentu fasal di Parlimen.

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya jarang cakap sebegini kasar tetapi oleh kerana Ketua Pembangkang.....

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Penjelasan apa lagi?

Tuan Lau Dak Kee: Jangan tarik ke mana-mana lagi. Busuk atau tidak busuk, hanya orang yang selalu berbau busuk itu yang dapat bau busuk itu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Apa benda?

Tuan Lau Dak Kee: You faham atau tidak faham tidak apa. Saya sendiri hendak tahu.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, teruskan Yang Berhormat.....

Tuan Lau Dak Kee:.....sama ada yang Berhormat dari Arau, katanya pendirian dia teguh, sekarang sudah belot ke kem lain. Kem A atau Kem B, aku tidak tahu. Tetapi pendiriannya, aku hendak tahu sama ada Kerajaan percaya kepada sistem kehakiman di negara ini untuk mendapatkan kebenaran dan menentukan ketulenan melalui sistem kehakiman kita? Kalau ada fitnah berlaku, jangan lari!

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak apalah. Saya ambil kesimpulan bahawa fitnah ini dibuat kepada individu-individu pemimpin Kerajaan, pemimpin Barisan Nasional dan sebagainya. Terpulanglah kepada individu. Saya sendiri, apa dia hendak buat fitnahpun, buatlah. Kalau benda tidak betul, saya tawakal kepada diri saya, saya serah kepada Allah untuk

membalas balik kepada orang yang betul membuat fitnah ataupun bukalah pintu hatinya supaya tidak membuat fitnah. Itu doa saya tiap-tiap hari. Yang lain-lain yang bukan Islam, saya tidak pastilah, tetapi saya doakan supaya pintu hatinya terbuka supaya tidak membuat fitnah. Ini sama-sama *Harakah*, akhbar daripada parti yang berlandaskan Islam membuat fitnah cerita yang bukan-bukan. Saya tahu itu fitnah. Pemimpin-pemimpin PAS juga tahu itu fitnah. Tidak apalah.

Ini terlampau panjang fasal penulis ini, saya hendak beritahu bahawa adalah tidak adil untuk kita melabelkan mana-mana penulis sebagai najis. Saya ingat berilah keadilan dan saya sendiri tidak pernah menghukum penulis-penulis *Harakah*, penulis *Roket*, ataupun mana-mana penulis sebagai najis. Terpulanglah kepada mereka. Kebebasan! Jadi, apa salah kita berikan kebebasan kepada mereka untuk menulis pandangan dan juga pendapat mereka? Kadang-kadang saya juga kena bantai.

DAP mendapat tempat yang cukup hebat di televisyen dan di akhbar. Tidak pernah Barisan Nasional kata apa. Cuba tengok di Parlimen ini. Siapa menguasai Parlimen? Tetapi cuba tengok soalan tiap-tiap hari; DAP mendapat satu peluang, Barisan satu peluang. Patutnya Barisan dapat dua peluang, DAP satu peluang tetapi kebebasan diberi. Saya tidak pertikaikan Parlimen pun walaupun dia beri 1:1. Kalau dalam Berita, tidak pernah, jarang sangat Ahli-ahli Barisan Nasional dapat tempat di Berita; dapat kepada DAP. Terpulang! Kebebasan! Kebebasan! Walaupun kadang-kadang tertentu kebebasan untuk membuat fitnah. Saya tidak kata "najis". Adalah orang yang berkata orang itu "najis".

orang itu sendirilah yang "najis" pada pandangan saya.

Ini mengenai penswastan. Saya menyokong. Saya hendak bertanya DAP balik. Kadar RM3 dengan RM10 itu dia kata mahal. Apa dia kadar DAP? Saya hendak tanya sekali lagi, apa dia kadar DAP? Kadar tarif DAP apa dia? Sampai hari ini dia tidak boleh jawab. Dia cuma tidak bersetuju, tetapi ini kenyataan Ketua Pembangkang. Dia bersetuju dengan penswastan. Yang dia tidak setuju sebab tidak buat open tender. Dia memang setuju dengan penswastan sebab sudah sampai masanya pembedungan ini harus diuruskan oleh pihak swasta oleh kerana Kerajaan-kerajaan Tempatan tidak mampu. Dia setuju penswastan! Dia kata dia tidak setuju dengan tarif. Apa dia tarif dia? Apa dia tarif yang dicadangkan oleh DAP? Sampai ke hari ini, DAP tidak boleh mengeluarkan apa-apa angka.

Ini mengenai lebuhraya. Lebuhraya dia sebut, "lebuhraya dan sebagainya". Lebuhraya ini, Tuan Yang di-Pertua, ada dua. Satu, jalan lama dan satu lagi, jalan baru. Kalau DAP tidak puas hati hendak lalu di lebuhraya sebab kena tol, ikut jalan lama. Jalan lama belum ditutup. Ditutup atau tidak? Tak tutup, ikut jalan lama. Siapa pun tidak suruh Ketua Pembangkang ikut jalan baru. Ikut jalan baru, ikut peraturan barulah. Jikalau tidak ikut jalan lama. Ikut melalui Kajang, ikut jalan lama untuk pergi Seremban sampai 4, 5 jam. Ikutlah jalan lama. Ini hendak ikut jalan baru, hendak ikut perangai sendiri! Sebab kita kena sedia maklum bahawa DAP adalah anti pembangunan. Selagi ada pembangunan, selagi itulah DAP tidak akan dapat merasai apa-apa kuasa. Kalau boleh Kerajaan tidak mengadakan apa-apa pembangunan langsung!

Saya hendak beritahu DAP. Ini ialah pendapat yang kita buat secara random. Saya ada beberapa kes orang-orang dari FELDA. Kebanyakan orang-orang FELDA ini ialah orang luar. Kebanyakannya pergi Pahang dan sebagainya. Ada beberapa kes kematian. Ada satu kes kematian di Perlis (bukan satu tetapi ada dua, tiga tetapi yang satu ini saya hendak beri contoh). Dia kata dia terpaksa balik sebelum pukul 5 sebab terpaksa dikebumikan sebelum pukul 5. Dia kata nasib baik ada highway. Kalau tidak kerana highway dia kata, dia tidak boleh sampai pukul 5. Rakyat jelata memuji, pemimpin tidak bersetuju kerana melihat hebatnya pembangunan yang dibuat oleh pihak Kerajaan.

Ipoh sendiri sebelum dia keluar (*Yang Berhormat dari Ipoh sedang berjalan keluar dari Dewan*) dia mesti dengar bahawa septic tank di Ipoh rosak—busuk! Bila hendak diswastakan, dia setuju supaya penswastaan dibuat serta-merta untuk membolehkan septic tank di Ipoh itu tidak berbau busuk lagi. (*Yang Berhormat dari Ipoh berjalan masuk semula ke tempat duduk beliau*) Terima kasih, dengan cara-cara itu dia boleh tunggu.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Ipoh bangun, Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya hendak beri dia dengar. Saya hendak beri you dengar ucapan saya.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Ipoh minta penjelasan. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Lau Dak Kee: Hendak usik saya, saya boleh usik engkau. Kalau Yang Berhormat dari Arau tidak tahu apa yang sebenarnya berlaku di Ipoh, janganlah bersuara di sini. Kalau tidak tahu, katalah tidak tahu. Kalau tidak tahu, hendak buat tahu, macam tepuk air dalam dulanglah. Saya buat satu nasihat kepada Yang Berhormat. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. (*Sambil berjalan untuk keluar Dewan*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Nanti dahulu, Yang Berhormat. Sebelum Yang Berhormat keluar, siapa yang menceritakan bahawa pembetulan di Ipoh sekarang ini baru buat pun sudah rosak dan berbau busuk? Siapa yang kata? Dalam Dewan yang mulia ini, dia yang kata. Saya bukan kata. You sendiri cakap. You cakap, kata you tidak cakap. I sekarang hendak kata you pemfitnah, pembohong! “Pembohong” boleh dirujuk kepada Privileges Committee. You sendiri yang kata bahawa septic tank di Ipoh baru dibuat dan sudah rosak. Cuba tanya Ketua Pengarah Kerajaan Tempatan yang pada masa yang lepas ialah Datuk Bandar Ipoh. You cakap! Saya ada di sini. Saya memang suka dengar cakap-cakap fasal najis di Ipoh ini termasuk yang itu.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, kalau Yang Berhormat dari Arau yang akalnya sangat-sangat tajam dan selalu ingat apa dia kata, pada masa dan ketika itu, saya rasa dia tidak mencabar saya. Refer to the *Hansard*. Refer to the *Hansard*, apa yang Yang Berhormat dari Arau sendiri menyatakan di Dewan ini bahawa mereka mengutuk kerana apabila dia melalui Ipoh waktu balik atau pulangkah, marikah, saya pun tidak tahu, dia dapati berbau busuk. Kalau itu benar, takkan dia hendak mencabar saya sekarang. Baca *Hansard* dahulu.

Kalau tidak baca, saya beritahu rujuklah kepada *Hansard*.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tak apalah, bawa *Hansard* kita keluar sekejap lagi. Kalau Yang Berhormat hendak lawan mencabar-mencabar pun, hari ini boleh. Hari ini saya tengah panas betul. Sebab apa? Bercakap, mengata pada orang najis dan sebagainya, selepas itu campur tangan hal UMNO. Hal UMNO, UMNO. DAP pun sekarang ini saya tahu, ada Majlis Tertinggi—DAP orang panggil apa Ron? Saya pun tak faham. Dia pun sekarang ini ada pertandingan. Saya tahu bahawa pemimpin DAP sekarang tak popular dan akan dijatuhkan. Dia takut kerana mereka akan dijatuhkan, dia cuba pusingkan isu kepada UMNO. Jangan campur tangan hal parti orang!

Saya beri amaran, jangan campur tangan hal parti orang!

Tuan Lau Dak Kee: (*Menyampuk*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Jangan campur tangan.....

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan!

Tuan Shahidan bin Kassim:..... hal parti orang, kalau silap-silap, kena Rabu dengan Khamis. Cakap betul.....

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan!

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya jarang berkasar dengan orang, tetapi hari ini saya hendak beri amaran.....

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan!

Tuan Shahidan bin Kassim: Jangan campur hal parti sebab ini benda sensitif. Ini bukan main-main!

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan!

Tuan Shahidan bin Kassim: Penjelasan apa?

Tuan Lau Dak Kee: Campur tangan? Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tahu sama ada Yang Berhormat dari Arau mengaku bahawa beliau telah mengeluarkan satu kenyataan di mana Backbenchers of Parliament Malaysia menyokong: BBC—Backbenchers' Clublah menyokong Menteri Kewangan—Dato' Seri Anwar Ibrahim dan menentang Timbalan Perdana Menteri, tetapi tidak sebutlah! Tetapi kebanyakannya dahulu menyokong Tuan Abdul Ghafar bin Baba—Yang Berhormat Timbalan Perdana Menteri, tetapi sekarang Menteri Kewangan.

Saya hendak tahu, saya hendak minta satu penjelasan; sama ada BBC ini—Pengerusi BBC ini mewakili diri sendiri mengeluarkan kenyataan itu ataupun mewakili semua Ahli-ahli daripada BBC termasuk Yang Berhormat dari UMNO, MCA, Gerakan, MIC dan Ahli-ahli parti komponen daripada Sabah dan Sarawak. Adakah beliau juga mewakili mereka untuk menyokong Menteri Kewangan? Kalau itu benar, mereka betul-betul mewakili sebagai Pengerusi untuk menyokong Menteri Kewangan. Saya hendak tahu adakah hasrat mereka telah dibincangkan dan telah dipersetujui daripada mereka untuk menentang Timbalan Perdana Menteri? Itu saya minta satu penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Samseng, hang tak payah pusinglah kenyataan aku! Cakap betul, tak payah campur. Ini hal rumah tangga orang, tak payah campur! Kita berbincang

mengenai perkara-perkara yang melibatkan Parlimen secara keseluruhannya. Tak payah campur! Saya telah mengeluarkan kenyataan saya dan saya tahu apa saya buat. You tak payah campur! Kalau hendak rasa apa dia BBC, masuk Barisan. Itu pun kalau kita terima; tetapi kita tengok muka macam ini, dekat pintu pun kita jentik keluar dah! Tak layak Barisan, orang macam ini. Malah dekat tangga Barisan, di situ pun kita tak beri. Jengok sedikit, boleh. Tak layak!

Tuan Lau Dak Kee: Ya, katakan tak boleh masuklah!

Tuan Shahidan bin Kassim: Tak layak. Tak layak langsung. DAP kita tahu banyak pemimpin-pemimpinnya sekarang ini sedang tidak ada kepercayaan di pihak Ahli-ahli. Malah Ahli dari Jelutong sekarang ini beruraura untuk menentang Setiausaha Agung. Ketua Pemuda juga sekarang ini tidak mendapat sokongan sedang ditentang. Tetapi saya tidak ada campurtangan. Ini hal DAP, DAP punya fasal; hal UMNO jangan campur! Ini hal UMNO! Faham tak?

Saya tahu.....saya tahu dan saya juga tahu DAP ini kadang-kadang mendapat laporan daripada siapa. Jangan campur. Hendak ambil laporan, hendak bersembang di luar, you go ahead, tetapi jangan campur secara rasmi dan cuba mengambil kesempatan apa yang sedang berlaku dalam UMNO. Tak payah campur! Sebab kita tahu hal DAP, kita tahu!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Dan dia juga menghadapi masalah yang besar, tetapi kita tak hendak campur, kita sebut sekali lalu bahawa kita hendak

beri amaran jangan campur tangan. Hal saya, hal saya dengan kawan-kawan. Biar kawan-kawan putuskan dan juga hal saya dengan UMNO, saya dengan UMNO, biarkan kawan-kawan putuskan. Saya tidak mahu buat apa-apa kenyataan mengenai perkara itu.

Tuan Yang di-Pertua, fasal penswastaan. Saya bersetuju dan menyokong sepenuh-penuhnya penswastaan dan saya minta supaya semua Ahli-ahli DAP dan juga pengikut-pengikutnya jangan menggunakan jalan baru. Jangan menggunakan lebuhraya. Tak payah, ikut jalan lama! Sebab mereka anti kepada penswastaan. Kalau hendak ikut jalan lama, bayar tol walaupun RM5.80 dan sebagainya.

Seorang Ahli: Jalan Baru!

Tuan Shahidan bin Kassim: Jalan baru! Saya sudah terlajak sebab terlampau marah. Sebab itu kalau hendak bercakap tak boleh marah, kena perlahan-lahan. Kalau sekiranya mereka tak puas hati dengan peswastaan Lebuhraya Utara-Selatan, jangan ikut jalan itu. Kalau ikut, muka tak malu! Orang kalau tak setuju, pergi ikut, muka tak malu! Macam pertambahan elaun Ahli-ahli Parlimen, depa tak kata apa, diam sahaja bukan? Setujulah itu! Itu tak apalah; kita pun tak kata apa. bukan?

Tetapi yang ini, kalau tak setuju—kalau tak setuju pembetungan, jangan berak di sini, jangan buang air besar di sini! Pergi berak di mana-mana—di Singapore, di Thailand, pergi sana! Supaya pembetungan di sana pula ambil kira! Di sini jangan sebab di sini sudah diswastakan! Ataupun cari keluar di kawasan local government yang tak diswastakan, pergi sana! Atas pokok pun boleh! Susah! Tak setuju,

tetapi buat! Tak setuju pembetulan, tak setuju lebuhraya, buat apa pergi ikut jalan itu? Tak payah ikut! Sebab orang ramai setuju. Saya sendiri berasa cukup selesa dengan lebuhraya yang ada dan saya tengok, dahulu saya pergi ke Penang, tiga jam; sekarang satu jam sampai ke Penang. Kalau siap, saya ingat dalam masa 45 minit daripada Perlis sampai ke Penang, sudah cukup.

Selepas ini Penang ke Ipoh—lagi cepat! Saya puas hati dan saya minta DAP kempen semua orang dia supaya jangan ikut lebuhraya ini sebab lebuhraya ini tak setuju. Sebab kalau depa ikut, saya jumpa sekali, saya kata, “Hoi, muka tak malu!” Saya akan panggil begitu!

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Kamu datang daripada Ipoh ke sini naik apa? Dia panggil saya “aku”, saya panggil “kamulah”.

Tuan Lau Dak Kee: Minta penjelasan. Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat dari Arau. Saya hendak tahu sama ada tafsirannya—orang yang tidak bersetuju untuk membayar tol bagi lebuhraya yang dibina oleh PLUS ditafsirkan anti development—muka tak malu! Adakah ini menunjukkan bahawa beliau juga menegur sesiapa yang tidak bersetuju dan mempertikaikan untuk membayar tol untuk membayar kadar pembetulan itu adalah golongan anti-development—golongan yang tak tahu malu? Adakah itu tafsiran Yang Berhormat? Saya hendak tahu. Saya hendak minta satu penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Susah hendak jawablah. Tetapi kalau tak setuju, hendak pakai juga, tak malulah,

senang cerita! Hendak setuju—kita tahu Kerajaan tak mampu untuk hendak belanja semua. Pembangunan mesti diteruskan. Apa cara harus diteruskan pembangunan? Dengan penyertaan pihak swasta. Dengan itu kita dapat kemudahan dan juga service yang lebih cekap. Yang itu yang kita hendak. Sekarang ini kita rasa perkhidmatan yang telah diberikan oleh PLUS cukup cekap, cukup baik. Malah, di antara yang terbaik dalam dunia. Lebuhraya yang ada di Malaysia ialah di antara lebuhraya yang terbaik dalam dunia. Ini diakui—yang terbaik dan tercantik pula! Kalau siap semua saya sudah pasti sepanjang Lebuhraya Utara-Selatan akan ada kawasan-kawasan rekreasi yang menarik dan sebagainya dan ia akan merupakan lebuhraya yang terbaik dalam dunia, cangguh!

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Seorang Ahli: Tak payahlah, tak relevant! Point of order.....

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, lebuhraya yang paling baik di negara kita, mungkin di seluruh dunia. (*Disampuk*)

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Minta Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua memberi penegasan dalam persidangan ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat.....Ahli-ahli Yang Berhormat semua, saya telah memerhatikan bahawa perbincangan ini telah keluar jauh daripada tajuk. Minta kembali kepada tajuk. Kalau tidak, cukup masa kita kena panggil Timbalan Menteri menjawab selepas ini.

Tuan Lau Dak Kee: Kalau begitu Tuan Speaker, kalau setujulah, Tuan Speaker.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya terpaksa teruskan sebab susah dah. Orang sudah beri teguran. Kita orang bila ditegur kita bersalah, kita mesti patuh dengan teguran, okay!

Tuan Lau Dak Kee: Tetapi sia-sialah!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Baik, cukuplah ya, cukup!

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya ikut peraturan. Tetapi di peringkat awal tadi, sebab Ketua Pembangkang dengan senang-lenangnya berhujah di keliling dunia, jadi saya terpaksa juga berhujah di separuh dunia. Bukan banyak, saya sedikit sahaja. Kalau dia dibenarkan, saya rasa saya juga dibenarkan. Sedikit sahaja, cukuplah!

Sekarang saya pergi kepada Akta ini sendiri. Jadi, saya bersetuju dan menyokong penuh Akta ini. Cuma saya hendak bertanya balik, apakah Kerajaan bersetuju dengan Pembangkang yang mereka tidak bersetuju tarif di antara RM3 hingga RM10? Saya hendak bertanya kepada Kerajaan, adakah pihak Pembangkang telah pun menyatakan tarif mereka kepada Kerajaan?

Kalau RM3.00 ke RM10.00 tidak cukup, apa yang ada. Sebab kita kena ingat RM10.00 itu ialah untuk tujuan cross subsidy bagi mereka yang berpendapatan rendah terutama mereka yang tinggal di perumahan awam dan sebagainya. Saya sudah sebut dengan terang tempoh hari. Tuan Yang di-Pertua, dengan ini saya menyokong.

Beberapa Ahli: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-

ahli Yang Berhormat, saya ingat masa sudah cukup. Banyak yang terbuang dan saya takut nanti Ahli-ahli berbahas di luar tajuk. Saya tidak dapat benarkan lagi. Saya minta Kementerian menjawab. Minta maaf.

5.01 ptg

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Tuan Yang di-Pertua saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan ini iaitu Yang Berhormat dari Tanjong dan Yang Berhormat dari Arau.

Terlebih dahulu saya ingin menjelaskan perkara-perkara yang telah dibangkit oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong telah pun dijawab dengan begitu jelas oleh Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Yang peliknya, Tuan Yang di-Pertua, semasa Yang Berhormat Menteri memberikan jawapan, Ketua Pembangkang ada di situ tetapi tidak bangkit untuk mendapat penjelasan-penjelasan. Hanya selepas beberapa hari barulah beliau bangun membangkitkan perkara itu. Ini jelas bahawasanya memangnya Ketua Pembangkang suka memutarbelitkan fakta-fakta yang ada untuk kepentingan beliau sendiri. Jadi saya rasa perkara-perkara yang dibangkitkan itu tidak perlulah saya jelaskan di sini kerana perkara itu tidak timbul lagi.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menjelaskan apa dia privatisation yang dimaksudkan. Privatisation ialah satu cadangan yang dibuat oleh mana-mana pihak termasuk pihak-pihak pembangkang yang mempunyai idea-idea yang bernas dan mungkin pandangan-pandangan, cadangan-

cadangan yang boleh dipertimbangkan oleh Kerajaan berdasarkan kepada kemampuan untuk melaksanakannya. Dalam hal ini pihak Pembangkang tidak pernah pun membuat apa-apa cadangan mengenai privatisation. Hanya pandai mengkritik, hanya pandai menjawab tetapi tidak terfikir oleh mereka cara mana untuk mewujudkan satu privatisation yang boleh dipertimbangkan oleh pihak Kerajaan. Bahkan selama 24 tahun Ketua Pembangkang, Yang Berhormat dari Tanjong menjadi Ahli Parlimen, tidak sekalipun beliau menonjolkan idea pembedaan ini—tidak sekalipun. Beliau mengatakan ada Ahli DAP bercakap mengenai perkara ini. Ahli DAP yang mana? Mungkin Yang Berhormat Lee Lam Thye. Mungkin Fan Yew Teng yang telah dibuang oleh Ketua Pembangkang semata-mata kerana mempunyai idea yang baik. Jadi Ahli-ahli DAP yang baik, yang mempunyai peranan yang membina tidak boleh diterima oleh pihak kepimpinan pembangkang. Yang baik dibuang. Yang “Pak Turut”, yang “kaki ampu”, anak-beranak kekal di dalam Parlimen DAP.

Tuan Yang di-Pertua Ketua Pembangkang berhujah kononnya bayaran tol dikenakan mahal. Seperti yang telah disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Arau, suka saya sebutkan juga rakyat jelata diberikan peluang untuk menggunakan jalan-jalan lain, jalan-jalan yang sedia ada yang telah digunakan sebelum ini. Bahkan sentiasa dipertingkatkan mutu jalan-jalan tersebut. Jadi tidak timbul kepada rakyat penganiayaan, kerana mereka diberikan peluang untuk menggunakan jalan yang sedia ada. Bahkan di banyak-banyak tempat di negara lain, apabila diwujudkan lebuh-lebuh raya tidak ada jalan alternatif untuk mereka. Jadi ini bermakna apa

yang dilakukan oleh Kerajaan ialah satu pertimbangan digunakan ataupun disediakan untuk tidak membebankan rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingat pada satu ketika di mana Ketua Pembangkang mencabar untuk tidak membayar tol, beliau kononya akan membawa ke mahkamah kerana tidak mahu membayar bayaran tol. Tetapi yang kita rasa hairan kenapa pula beliau membayar wang tersebut. Kerana takut dibawa ke mahkamah. Jadi jelas bahawasanya beliau hanya bercakap perkara yang hanya untuk mendapatkan publisiti tetapi apabila kena kepada kebenaran, beliau tidak akan berani membuat sesuatu.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Apa Yang Berhormat Timbalan Menteri cakap dan kelakuan tidak berbeza daripada yang apa dibuat oleh Yang Berhormat Menteri beliau ialah cakap perkara yang tidak benar, yang bohong, oleh kerana dia tentu tahulah saya tidak bayar dan rela dihadapkan ke mahkamah oleh kerana ini adalah satu citizen's protest, tetapi orang-orang dalam UMNO—tidak kira “kem” apa, mana berani buat citizen's protest. Itu atas satu isu yang pokok dan penting, dan saya tidak bayar tetapi oleh kerana kereta itu didaftarkan atas nama yang lain dan ini dibayar oleh pemilik kereta itu. Itu bukan hal, kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri rasa perkara yang begitu penting, ini menunjukkanlah kenapa Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh menjadi “cannon fodder” sahaja.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, kerana Yang Berhormat dari Tanjong juga membawa perkara yang remeh-temeh dalam perbincangan beliau, sebab itu kita mampu berbuat demikian juga. Sama.

Jadi janganlah Yang Berhormat boleh buat, orang lain tidak boleh buat.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai penglibatan 143 Majlis Tempatan di dalam penswastaan pembedungan ini, saya ingin maklumkan bahawa pada peringkat awal memangnya 43 Majlis Tempatan, tetapi ianya akan meliputi keseluruhan 143 Majlis Tempatan di dalam jangka masa yang panjang iaitu lebih 20 tahun. Jadi tidak betul dan tidak tepat yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat caj daripada pembedungan ini sepertimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat kerana 143 Majlis tidak akan terlibat dengan serta-merta. Oleh sebab itu, kemampuan untuk mengutip balik perbelanjaan yang begitu besar.....

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha:.....sebanyak RM6.27 bilion memakan masa yang panjang. Oleh sebab itu.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kok Lanas bangun.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha:.....rasa saya caj yang sedang dipertimbangkan ini yang belum diputuskan oleh Kerajaan akan mengambil perkiraan kepentingan rakyat sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya minta penjelasan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri. Perkara

ini telah saya tanya Yang Berhormat Menteri pada masa Akta Pembedungan pada hari itu tetapi tidak dapat jawapan yang jelas.

Penjelasan saya yang pertama, adakah kesemua Majlis-majlis Tempatan yang terlibat dengan Akta Pembedungan dan Penswastaan ini telah dirunding terlebih dahulu dan jika mereka telah dirunding, adakah kesemua Majlis-majlis Tempatan bersetuju dengan konsep penswastaan dan pemberian kuasa eksekutif kepada Kerajaan Persekutuan?

Penjelasan saya yang kedua ialah, kuasa pembedungan ini adalah kuasa bersama di bawah Jadual Kesembilan Perlembagaan. Penjelasan saya, adakah Kerajaan-kerajaan Negeri di seluruh negara telah dirundingi berhubung dengan pemberian kuasa eksekutif kepada Kerajaan Persekutuan dan jika telah dirundingi, saya mahu tahu Kerajaan negeri mana yang bersetuju dan Kerajaan negeri mana yang tidak bersetuju. Dan khusus, penjelasan yang ketiga, adakah Kerajaan Negeri Kelantan secara hitam putih telah memberi persetujuan kepada Akta Pembedungan ini dan konsep penswastaan kepada syarikat Indah Consortium yang dicadangkan oleh Kerajaan ini.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, cadangan pembedungan ini ialah hasil daripada kajian Kementerian dan Kementerian-kementerian yang berkenaan seperti Kementerian Sains dan Alam Sekitar dan Kementerian Kesihatan bagaimana peri kritikalnya keadaan alam sekitar dan pencemaran alam yang berlaku disebabkan oleh kerana najis-najis yang mungkin menyebabkan merbahaya kepada kesihatan umum. Keadaan yang kritikal inilah sepertimana juga

yang disebut oleh Ketua Pembangkang, mengapa 20 tahun baru kita laksanakan—sebenarnya telah pun kita fikirkan, kita laksanakan secara berperingkat-peringkat—kalau itulah keadaan sebenarnya, kritikalnya keadaan ini, maka saya tidak nampak mana-mana pihak termasuk Kerajaan-kerajaan Negeri yang diperintah oleh parti pembangkang yang tidak akan menerima hakikat bahawasanya pembetungan secara yang kita cadangkan ini adalah perlu dilaksanakan dengan segera dan secepat mungkin.

Mengenai hak Kerajaan-kerajaan Negeri, terpulang kepada Kerajaan-kerajaan Negeri sama ada mahu menerima atau sebaliknya. Tetapi yang jelas sekiranya mereka tidak menerima keadaan ini bermakna mereka tidak peka dengan keperluan-keperluan kesihatan rakyat, dengan perkara-perkara yang boleh memberi jaminan kepada kesejahteraan rakyat dan untuk menentukan pencemaran alam tidak berterusan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Kerajaan Kelantan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat hendak beri jalan lagikah?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha:.....berhak sama ada menerima atau menolak. Kalau Kerajaan Kelantan bijaksana, mementingkan kepentingan rakyat, sudah pasti Kerajaan Kelantan akan menerima cadangan penswastan ini.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
Penjelasan yang lebih lanjut, Tuan Yang di-Pertua. Tadi saya telah menyatakan bahawa perkara pembetungan ini adalah perkara bersama dalam senarai bersama di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan. Tidak timbul soal Kerajaan Negeri maknanya menentang atau menerima, itu tidak timbul. Tetapi mengikut spirit perjanjian pada tahun 1948, dalam jadual bersama, Kerajaan Negeri mesti dirundingi dan persetujuan mereka mesti diperolehi. Macam mana Kerajaan Pusat boleh melakukan suatu mengambil kuasa undang-undang—kuasa eksekutif, sesuatu yang ada dalam senarai bersama tanpa terlebih dahulu mendapat perundingan dengan Kerajaan-kerajaan Negeri? Ini penghakisan kuasa Kerajaan Negeri. Itu yang saya minta penjelasan. Adakah sebelum daripada Akta ini dibentangkan di dalam Dewan, adakah Kerajaan-kerajaan Negeri sudah dirunding? Soalan saya memang spesifik. Kalau ya, ya. Kalau tidak, tidak. Dan kalau sudah dirundingi, adakah negeri-negeri 100% bersetuju? Dan yang ketiga, khusus berhubung dengan Negeri Kelantan. Adakah Kerajaan Negeri Kelantan bersetuju secara hitam-piuth? Satu, dengan pembentangan Akta ini dan yang kedua, konsep penswastan yang dianjurkan oleh Kerajaan Pusat kepada Indah Consortium. Soalan saya spesifik, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya cukup jelas. Saya kata, saya jelaskan, ini adalah hak Kerajaan-kerajaan Negeri menerima atau tidak. Kalau terima, terima. Kalau tidak terima, tidak apa. Apa tidak fahamkah itu? Macam mana hendak jelas lagi? Tidak perlu

perundingan kerana perkara yang baik. Kalau tidak terima, terpulang. Kalau tidak baik, terpulang juga. Jadi, dalam hal ini, perkara ini perkara yang baik. Kalau Kerajaan Negeri fikir ia tidak mahu menerima perkara yang baik, maka terpulanglah kepada Kerajaan Negeri berkenaan untuk menjawab kepada rakyat. Tetapi yang jelas, semua Kerajaan-kerajaan Negeri di bawah Barisan Nasional yang peka kepada kepentingan rakyat akan bersetuju dengan pindaan cadangan penswastan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sedang menimbang dan berunding dengan Indah Consortium mengenai caj ini kerana sepertimana yang disebutkan oleh Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan dalam jawapan beliau pada minggu yang lalu ialah untuk menentukan supaya rakyat tidak dibebankan dengan caj yang dikenakan. Jadi, oleh sebab itu, tidak timbul masalah sama ada RM3.00, RM5.00, RM10.00 dan sebagainya kerana apa yang sedang dibincang dan dirancang ialah supaya caj itu berpadanan dan bersesuaian dengan kepentingan rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Arau kerana telah menjawab beberapa soalan yang dibangkitkan dan saya percaya apabila keputusan Akta ini diperbuat, diterima, maka hasilnya ialah ia memberikan kepentingan kepada rakyat. Tarif yang dikenakan kepada pengguna-pengguna berasaskan kepada perkhidmatan yang akan diberi. Kita tidak akan mengenakan caj kepada rakyat jelata melainkan apabila perkhidmatan diberikan. Jadi, oleh sebab itu, tidak timbul masalah penganiayaan dalam hal ini kerana

pada masa ini pun, pihak-pihak tuan pengguna.....

Tuan Lim Guan Eng : (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat,.....

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha:.....terpaksa menggunakan bayaran perkhidmatan kepada.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha:.....tangki-tangki septik dan sebagainya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak mahu beri.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat itu sahajalah yang saya menjawab dan saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya mengemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasa 1 hingga Fasal 8—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kota Melaka.

5.14 ptg.

Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka): Tuan Pengerusi, saya terpaksa berucap kerana tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak mahu menunaikan jawapannya, tidak berani accountable untuk menjawab satu penjelasan yang diminta oleh saya. Saya rasa saya tidak mahu dia lari daripada tanggungjawabnya. Oleh sebab itu, saya meminta satu point sahaja dan saya rasa sangat penting.

Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Fasal 5 di mana Fasal 5 adalah bertujuan untuk menggantikan seksyen 128 dengan yang berikut, di seksyen 128 yang baru dicadangkan ialah:

“128. Selain daripada kadar-kadar yang tersebut dalam seksyen 127, pihak berkuasa tempatan boleh dengan cara yang serupa mengenakan suatu kadar pamaritan mengikut seksyen 132.”

Tuan Pengerusi, Fasal 5 ini adalah bertujuan untuk membatalkan kuasa yang diberikan kepada pihak berkuasa untuk mengenakan kadar pemetungan. Dan saya rasa tujuan yang sama juga terserap dalam Rang Undang-undang Jalan, Parit dan Pembangunan dan juga Rang Undang-undang Akta Perancangan Perbandaran Desa yang akan dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri. Di sini saya hendak bertanya mengenai tarif yang akan dikenakan. Ini kerana jawapan yang diberikan pada masa yang lepas adalah

tidak jelas. Dan oleh kerana pihak berkuasa tempatan pada masa sekarang sehingga perkhidmatan pemetungan ini diswastakan, pihak berkuasa bertanggungjawab ke atas perkhidmatan ini dan telah mengutip kadar atau bayaran daripada rakyat menerusi cukai pintu. Kalau satu fasal yang baru ini adalah untuk menarik balik kuasa pihak berkuasa tempatan untuk mengenakan kadar tarif perkhidmatan pemetungan, adakah ini bermakna juga bahawa pihak berkuasa tempatan akan menurunkan atau mengurangkan cukai pintu selaras dengan kadar atau apa yang mereka terpaksa membayar? Atau apa asas rakyat membayar kepada syarikat swasta yang bertanggungjawab ke atas perkhidmatan pemetungan ini?

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tadi sedia dimaklumkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, cukai pintu merangkumi kadar perkhidmatan pemetungan dan adalah adil kalau Kerajaan Barisan Nasional benar-benar membela rakyat, adalah adil bahawa pihak berkuasa tempatan diarah mengurangkan cukai pintu atau assessment rate, dengan izin, Tuan Pengerusi, yang dikenakan sekarang kepada rakyat. Adalah tidak munasabah kalau pihak berkuasa tempatan dibenarkan mengenakan cukai pintu yang sama atau lebih teruk lagi kalau kadangkala menaikkan cukai pintu. Adalah lebih adil kerana mereka sekarang dikenakan membayar kepada syarikat swasta, tambahan ini di'offset', dengan izin, dengan pengurangan daripada bayaran cukai pintu. Kalau tidak, ini bermakna bahawa pembayar cukai atau rakyat Malaysia yang ada dalam kawasan Kerajaan Tempatan akan membayar dua kali. Sekali kepada Kerajaan Tempatan yang sekarang

tidak bertanggungjawab untuk membekalkan perkhidmatan pembetulan dan sekali lagi kepada syarikat swasta yang bertanggungjawab ke atas perkhidmatan ini. Oleh sebab itu, saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh memberikan jawapan kepada perkara ini kerana perkara ini yang melibatkan 18 juta rakyat Malaysia. Adakah mereka dikenakan bayaran dua kali? Sekali kepada syarikat swasta yang tertentu dan sekali lagi kepada Kerajaan Tempatan, sungguhpun mereka tidak memberikan apa-apa perkhidmatan. Sekian.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya sebutkan, caj ini diberikan ataupun dikenakan apabila perkhidmatan diberi. Sekiranya tidak ada perkhidmatan sudah tentulah tidak ada dikenakan caj. Di dalam majlis-majlis tempatan di mana tidak ada perkhidmatan pembetulan ataupun perkhidmatan mengangkut septic tank dan sebagainya, tentulah tidak akan dikenakan caj dalam pintu. Tetapi di mana perkhidmatan itu diberi, barulah dikenakan. Dalam hal ini, apabila pihak swasta mengambil alih kesemuanya perkhidmatan pembetulan ini, pastilah kutipan itu dibuat oleh pihak swasta dan tentulah pada pendapat saya, bayaran-bayaran yang dikenakan sebelum itu, termasuk dalam bayaran yang akan dikenakan oleh pihak swasta itu.

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan, Tuan Pengerusi. Ini perkara serius dan kita amat jelas mengenai perkara ini. Saya hendak satu jaminan daripada

Yang Berhormat Timbalan Menteri, oleh kerana Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetulan telah diluluskan pada hari, pada masa penswastaan ini dilaksanakan, pada masa bayaran dikutip daripada rakyat oleh syarikat swasta itu, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri membuat jaminan bahawa semua bayaran berkaitan dengan sistem pembetulan yang sekarang dikenakan oleh Kerajaan Tempatan atau pihak berkuasa tempatan, tidak akan dikenakan atau dikurangkan. Ini sangat penting. Kalau tidak, saya rasa ini tidak bermakna. Kalau janji ini tidak ditunaikan, saya rasa Yang Berhormat Timbalan Menteri mesti berjanji untuk meletakkan jawatan kerana tidak boleh main-main di dalam perkara ini. Banyak kali saya telah membangkitkan perkara semacam ini tetapi sungguhpun jaminan telah dibuat dalam Parlimen, ini tidak ditunaikan termasuk Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Berjanji untuk.....ini sebagai satu contoh sahaja.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat boleh minta penjelasan tetapi janganlah berucap.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, bukan. Oleh kerana ini satu perkara penting. Mereka selalu lari.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nampaknya minta jaminan.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, jaminan kerana mereka selalu lari daripada tanggungjawab mereka. Inilah sebabnya.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang

Berhormat dari Kota Melaka ini masih mentah lagi, dia tidak faham apa yang saya cakap. Saya kata kalau perkhidmatan itu diberi tentulah dikenakan bayaran. Kalau perkhidmatan tidak diberi, tentulah tidak dikenakan bayaran. Apabila pihak swasta mengambil alih segala jenis pembetulan sama ada yang telah dilaksanakan oleh pihak berkuasa tempatan sebelum ini, maka pihak swasta akan mengambil alih asset and liability dan segala-gala tanggungan dan tanggungjawab. Jadi, saya ingat saudara Yang Berhormat daripada Kota Melaka faham dengan penjelasan saya.

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tidak faham juga? Cukuplah, saya ingat sudah faham.

Tuan Pengerusi(Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri jalan lagi?

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Penjelasan apa lagi, sudah jelas. Penjelasan apa lagi?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri atau tidak?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Okay.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Pengerusi, ini perkara penting. Kerana sekarang ini berlainan, berbeza-beza untuk pihak berkuasa tempatan tertentu di mana ada yang sekarang dikenakan di dalam bil air, ada yang dikutip dalam cukai pintu, tidak disenaraikan dengan jelas satu persatu jenis perkhidmatan yang dibayar. Oleh sebab itu—ini soalan saya—apabila caj ini dikenakan, saya hendak satu jaminan bahawa kadar yang dibayarkan sekarang akan dikurangkan. Kalau

tidak, kerana ada setengah-setengah pihak berkuasa tempatan yang mengenakan cukai pintu, tidak menyenaraikan dengan jelas apakah jumlah yang diterima atau yang dikenakan ke atas para pengguna. Apa yang dibayar kepada syarikat swasta mesti dioffset dalam cukai pintu. Setuju atau tidak? Kalau you setuju, saya tidak ada apa-apa soalan lagi. Ini sangat penting dan saya hendak satu jaminan. Kalau tidak, saya rasa Yang Berhormat Timbalan Menteri mesti letak jawatan.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Saya daripada tadi sudah bersetuju, tetapi dia pendek sedikit akal, dia tidak faham, macam mana hendak cakap. Jadi, sekarang sudah jelas. (*Diganggu*) Ucapan saya tadi cukup jelas tetapi Yang Berhormat (*Diganggu*) pendek akal, tidak faham. Terima kasih.

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyanggah*)

Tuan Pengerusi(Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Oleh kerana Yang Berhormat tidak faham, macam mana hendak menjelaskan.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): (*Kepada Tuan Lim Guan Eng*) Yang Berhormat, janganlah bangun hendak berucap terus.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Saya sudah jelas tetapi Yang Berhormat yang tidak panjang akal, pendek sedikit, tidak mengerti hendak memikirkan apa yang saya jelaskan. Berbalik-balik perkara itu juga. Saya kata tidak akan kita laksanakan double charge. Kita berikan perkhidmatan yang kita kenakan. Jadi kalau tidak ada service, kalau pihak berkuasa tempatan tidak memberikan

perkhidmatan, tentulah pihak berkuasa tempatan tidak mengenakan bayaran. Jadi, kalau perkhidmatan diberikan oleh pihak swasta, tentulah pihak swasta yang mengenakan bayaran. Never 'double charge', do you understand or not? Faham? (*Disampuk*) Cukuplah, saya ingat cukuplah. (*Disampuk*) Itu termasuklah. If you think a little bit higher, it will be all right. Cukup, saya hendak jelaskan. (*Disampuk*) Saya sudah jelas. I think, Tuan Pengerusi, saya sudah jelas. Apa dia mahu lagi?

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kota Melaka, itu saya rasa.....(*Disampuk*) nanti dahulu. (*Disampuk*) Nanti!

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tidak ada double charge.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri atau tidak?

Tuan Lim Guan Eng: Dioffset.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Samalah, saya cakap begitu, fahamlah. Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Okay, teruskan.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Itu sahajalah penjelasan saya, tidak ada apa lagi. (*Ketawa*)

Fasal 1 hingga 8 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Pendahuluan diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERANCANG BANDAR DAN DESA (PINDAAN) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

5.30 ptg

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Suatu Akta untuk meminda Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1976 Dewan yang mulia ini telah meluluskan Rang Undang-undang Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 yang seterusnya telah diwartakan untuk berkuatkuasa mulai 20 Mac 1976. Seperti Tuan Yang di-Pertua sedia maklum, Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembedugan 1953 yang dibentangkan pada 19 Julai 1993 jelas menerangkan bahawa Kerajaan Persekutuan akan mengambil alih tanggungjawab terhadap sistem pembedugan seluruh negara daripada Pihak Berkuasa Tempatan. Selaras dengan pengambil alihan tanggungjawab tersebut, maka adalah perlu satu pindaan dibuat kepada Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 seperti berikut:

(a) Seksyen 22 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan memotong perkataan "dan" di akhir perenggan (b) Subseksyen (2); dan

(ii) dengan memasukkan selepas sahaja perenggan (b) subseksyen (2) perenggan baru (ba) yang berikut;

"Akta (ba) peruntukan-peruntukan Akta Perkhidmatan Pembedugan 1993; dan".

Peruntukan kelulusan perancangan sebelum ini dilakukan oleh Pihak berkuasa Tempatan sebagai Pihak berkuasa Perancang Tempatan.

Selaras dengan pindaan ini, kuasa untuk meluluskan pelan-pelan perancangan berkaitan pembetulan masih dilakukan oleh Pihak berkuasa Perancang Tempatan, tetapi hendaklah mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu dari Ketua Pengarah Perkhidmatan Pembetulan, seperti yang ditetapkan di dalam Seksyen 31 Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993.

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya pindaan ini maka dipercayai sistem-sistem pembetulan pusat dapat dirancang dengan teliti dan teratur demi mencapai objektif sebagaimana diharapkan oleh Dewan yang mulia ini apabila meluluskan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976, dibacakan kali yang kedua dan sekarang terbuka untuk dibahas. Bagan.

5.32 *ptg.*

Tuan Lim Hock Seng (Bagan): Tuan Yang di-Pertua, di hadapan kita ada satu Rang Undang-undang di mana Akta Perancang Bandar dan Desa 1976 kena dipinda supaya ia bersesuaian dan

bersaing dengan Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993 yang telah diluluskan dalam Dewan yang mulia ini beberapa hari yang lepas. Sebenarnya perbincangan saya ini boleh diterima pakai untuk berbincang Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetulan 1993 dan juga Rang Undang-undang meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976, yang kedua-duanya telah diluluskan tetapi saya tidak dapat peluang untuk mengambil bahagian dalam perbincangan ini.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa sekarang saya nampak semua taman-taman perumahan telah dilengkapi dengan sistem pembetulan yang berkesan. Sistem yang dipakai adalah sistem septic tank dengan filter bed, ada juga in-hole tank dengan filter bed. Terdapat juga tangki najis yang dibuat dari concrete rim di rumah-rumah persendirian.

Tuan Yang di-Pertua, di Pulau Pinang rumah-rumah yang dibina sebelum Perang Dunia Kedua mereka memakai tong angkut. Pada masa sekarang tong angkut yang tidak boleh diingini ini telah menjadi sejarah, mereka ini kini digalakkan untuk membina tandas curah, tetapi rumah-rumah di sekitar kampung masih wujud tong angkut ini.

Tuan Yang di-Pertua, sistem yang paling moden dan berkesan sekarang ialah 'central sewerage scheme', dengan izin. Sistem ini mengandungi saluran paip najis berukuran besar yang ditanam di bawah jalan raya. Ini seterusnya disambung ke satu pump house dan seterusnya disalurkan kepada oxidation pond dan dibiarkan bertakung kepada satu masa sebelum ia dilepaskan ke dalam sungai atau laut. Sistem ini boleh memberi perkhidmatan kepada satu kawasan yang

luas, mungkin meliputi beribu-ribu buah rumah kedai atau kilang-kilang atau satu bandar keseluruhan-nya. Akan tetapi, pembinaan sistem ini memerlukan perbelanjaan yang besar.

Saya mengambil contoh, di Seberang Perai, iaitu Butterworth dan Bukit Mertajam, Kerajaan Tempatan telah meminjam lebih kurang RM100 juta dari Kerajaan Pusat lebih kurang 10 tahun yang lepas untuk membina sistem yang raksasa ini. Kini masa pembetulan najis di Butterworth dan Bukit Mertajam telah diselesaikan walaupun ada sedikit masalah di sana dan di sini. Tetapi seperti yang dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, "nothing is free", dengan izin, kini tuan rumah kena membayar RM3 untuk setiap tandas satu bulan. Jikalau dalam rumah ada dua buah tandas, maka tuan rumah kena membayar RM6 satu bulan. Jikalau dalam rumah ada tiga, mereka kena bayar RM9 setiap bulan. Tempoh pembayaran tidak dihadkan. Mereka kena membayar sepanjang-panjang masa dan tidak dihadkan.

Dalam Akta Kerajaan Tempatan 1976 yang telah diluluskan ini, di bawah Fasal 5, pihak berkuasa tempatan telah hilang kuasa menentukan kadar caj. Adakah ini bermakna pihak swasta akan mengenakan caj yang lebih tinggi dari RM3 seperti apa yang dikenakan pada masa sekarang di kawasan Butterworth dan Bukit Mertajam? Kami di sebelah sini selalu mendesak Kerajaan Pulau Pinang supaya menurunkan kadar RM3 yang telah disebut-sebutkan itu. Sekiranya tidak dapat diturunkan, bahkan ia akan dinaikkan, ini adalah tidak berpatutan kepada penghuni-penghuni rumah di kawasan yang saya sebutkan itu.

Tuan Yang di-Pertua, kepada mereka yang mempunyai tangki najis persendirian, mereka diarah supaya disambungkan ke saluran najis pusat, tetapi kena bayar lebih kurang 20% dari nilai tahunan rumah mereka itu. Tambahan pula, tiap-tiap bulan mereka kena bayar RM3 setandas satu bulan. Kepada pemaju-pemaju yang hendak menyambung najis ke saluran pusat ini, mereka dikehendaki membayar satu jumlah premium tertakluk kepada bilangan rumah yang berkenaan. Angka-angka yang diberi oleh Ketua Pembangkang dalam dua-tiga hari yang lepas adalah satu angka yang konservatif. Sekiranya mereka ini kena membayar caj penyambungan, seperti yang saya katakan 20% dari nilai tahunan rumah dan pemaju-pemaju yang kena menyambung saluran najis ke saluran pusat ini, ini akan jadi satu angka yang lebih jauh tinggi dari apa yang telah dikatakan oleh Ketua Pembangkang.

Tuan Yang di-Pertua, maka dengan ini adalah satu beban yang besar kepada tuan-tuan punya rumah. Tadi juga kami telah mendengar Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan berkata bahawa pembayaran balik pinjaman kepada pusat adalah susah dan payah, iaitu seperti Majlis Perbandaran Seberang Perai menggunakan lebih kurang 70% hasil cukai untuk membayar balik pinjaman dari pusat. Maka di sini saya mahu menyoal Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan sama ada Kerajaan Pusat akan mengambil alih penyelenggaraan dan tanggungjawab sistem najis pusat ini di Seberang Perai seperti yang diperuntukkan dalam Fasal 6 Akta Perkhidmatan Pembedaan 1993 yang telah diluluskan. Saya juga menyoal, tuan rumah kena bayar RM3 setiap tandas sebulan buat berapa lama? Sama ada kadar ini boleh diturunkan selepas ia diswastakan?

Tuan Yang di-Pertua, kepada taman-taman perumahan yang wujud lama, pemaju-pemaju membina septic tank dan filter bed dengan keluasan tanah yang mahal dan kos pembinaan loji najis yang tinggi. Semua ini diserahkan kepada Kerajaan Tempatan dengan wang RM1 sahaja dan ini semua akan menjadi aset dan harta Kerajaan Pusat. Sekarang dengan adanya saluran najis pusat ini, tangki septic tank dan filter bed boleh dibatalkan. Loji ini boleh diroboh dan dijadikan kepada tapak yang lapang.

Dengan kelulusan Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993 ini ia telah menjadi hak milik Kerajaan Pusat dan seterusnya diberi kepada konsortium swasta. Saya ingin bertanya bolehkah tapak loji najis yang telah dirobohkan ini dijual balik kepada pemaju-pemaju yang dahulunya menyerahkan tanah dan loji najis kepada Kerajaan Tempatan dengan harga RM1. Bolehkah tanah ini dijual balik kepada pemaju-pemaju yang telah menyerahkan tapak ini supaya tapak ini boleh digunakan untuk membina rumah sekali lagi.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi sama ada Kerajaan Tempatan boleh mengutip assessment untuk saluran paip, pump house dan oxidation pond seperti yang dicadangkan untuk mengutip assessment dari Telekom dan TNB untuk menanam tiang-tiang dan pondok-pondok telefon di merata tempat. Masalah yang selalu ditemui dalam menjaga pusat pembetungan ialah terdapat kain-kain tuala wanita, sarung, berus tandas dan lain-lain. Ini akan menyumbat saluran paip najis dan pam-pam. Maka saya ingat Kerajaan patut memberi pendidikan melalui televisyen dan suratkhbar supaya suri rumah tangga jangan membuang barang-barang seperti itu dalam tandas-tandas mereka.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi masalah ialah minyak-minyak masakan dari restoran-restoran dan kedai makanan. Najis minyak ini akan timbul di atas paras air najis dan mungkin boleh menyebabkan kebakaran seperti berlaku di Pulau Pinang di mana najis minyak yang terapung di sebatang parit terbakar sehingga Bomba kena mengambil masa yang panjang untuk memadamnya. Minyak ini juga boleh menjejaskan pelupusan air najis dalam oxidation pond. Maka saya berpendapat satu cara untuk memisahkan minyak dan najis pembuangan manusia perlu diadakan. Mungkin Fasal 19 Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993 melarang pembuangan barang-barang yang tidak diinginkan ke dalam pembetungan, tetapi ini adalah satu langkah penguatkuasaan dan bukan penyelidikan.

Tuan Yang di-Pertua, saya nampak di sini segala-gala pemindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan 1976, Akta Jalan Parit dan Bangunan 1974, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 mahupun Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetungan 1993 yang telah diluluskan, segala-gala ini telah wujud di mana setiap cadangan membina rumah perlu diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan dengan pelan rumah, pelan kejuruteraan, pelan plumbing dan sanitary dan Akta-akta ini cuma dikemaskini supaya ia dapat diswastakan

Tuan Yang di-Pertua, saya berharap penswastan ini bukan untuk satu kumpulan orang untuk mengaut keuntungan tetapi mesti dilihat secara keuntungan dan faedah kepada rakyat seperti yang disarankan oleh Ketua Pembangkang. Sekian sahaja, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Keping.

5.43 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang di-Pertua, sudah tiga Rang Undang-undang telah dibentangkan mengenai pembedaan dalam Dewan yang mulai ini. Walaupun Yang Berhormat Timbalan Menteri ada mengatakan kita tidak boleh bangkitkan lagi perkara pembedaan, tetapi ini adalah satu Rang Undang-undang yang kena-mengena dengan satu penswastan yang raksaksa. Saya ada nampak Timbalan Menteri walaupun dia berikhtiar tetapi tidak dapat menjawab semua. Tidak dapat menjawab. Saya tidak salahkan dia. Sepatutnya Yang Berhormat Menteri datang untuk menjawab semua ini.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: (*Menyampuk*)

Dr. Tan Seng Giaw: Soalan banyak. Banyak soalan—memang banyak soalan, misalnya mengenai Akta Perancangan Bandar dan Desa ini.

Saya setuju dengan satu sahaja iaitu selepas beberapa tahun merdeka kita tidak dapat adakan satu sistem komprehensif atau sistem yang efektif untuk pembedaan terutamanya daripada perancang bandar. Seringkali saya sendiri ada mengalami kesusahan kerana di dalam usaha perancang bandar untuk mengadakan sistem pembedaan di sesuatu taman kediaman kadangkala timbulkan masalah.

Misalnya di Taman Petaling, Kepong Baru ada sistem “Imhofs tank”. Sistem “Imhofs tank” memang saya tidak setuju dengan sistem ini kerana ianya tidak boleh dijalankan dengan baik. Bila sistem ini rosak, timbul masalah. Siapa yang akan memperbaiki sistem seperti ini? Pihak Dewan Bandaraya kadangkala kata ini

masalah pemaju rumah. Jadi pemaju tendang bola balik mengatakan ini masalah Dewan Bandaraya. Dan begitulah pihak para penduduk mengalami kesusahan kerana pam “Imhofs” yang rosak.

Ini seringkali berlaku di kawasan saya. Saya percaya di kawasan-kawasan yang lain pun begitu juga. Saya setuju ini mungkin bila Perancang Bandar luluskan sistem ini dia tidak fikir dengan semasak-masaknya sehingga timbul masalah seperti ini. Saya sendiri pernah memujuk dan menggalakkan para penduduk untuk mengeluarkan wang supaya dapat memperbaiki sistem pembedaan ini. Tetapi susah payah untuk mendapat wang.

Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menerangkan dengan lebih detail, terperinci kerana dalam huraian ini nampak sangat ada penjelasan tadi daripada Yang Berhormat yang mengatakan pihak Perancang Bandar dan Kerajaan Tempatan mesti meminta kelulusan daripada Pengarah. Bagaimana ini akan memperbaiki keadaan sekarang. Kita tambah satu lagi mesti dapat kelulusan daripada Pengarah. Ini satu prosedur tambahan. Yang kita dapat sekarang kita tidak payah minta kebenaran daripada Pengarah, tetapi sekarang mesti minta kebenaran. Jadi tambah satu prosedur lagi. Adakah ini akan memperbaiki keadaannya. Adakah ini bermakna akan mempertingkatkan keberkesannya.

Saya tidak begitu yakin dengan menambah satu prosedur ini bermakna pihak berkuasa tempatan mungkin akan menggunakan alasan ini bahawa tempoh dilanjutkan atau lewat untuk diluluskan kerana pihak Pengarah tidak meluluskan pelannya. Itu mungkin

salah satu alasan yang boleh digunakan oleh pihak Perancang Bandar, Kerajaan Tempatan dan Bandaraya untuk meluluskan pelan-pelan yang dikemukakan oleh pemaju.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menanya di sini, walaupun Yang Berhormat Menteri ada mengatakan bahawa pinjaman kepada pihak Indah Consortium itu pinjaman ringan RM500 juta, inipun diperuntukkan di Rancangan Malaysia Keenam, tetapi Rancangan Malaysia Keenam sudah dilaksanakan hampir 2 1/2 tahun dan wang itu pun telah digunakan. Dan bagaimana sekarang kita dapat memperuntukkan RM500 juta lagi, sebagai satu peruntukan daripada RM6 sebagai pinjaman kepada Indah Consortium. Saya sangat hairan, wang itu digunakan untuk hampir tiga tahun, dan kemudian masih ada wang yang serupa itu digunakan sebagai wang untuk pinjaman ringan kepada Indah Consortium. Macam mana boleh berlaku hal seperti ini? Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh menjawab, kerana jawapan daripada Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan tidak memuaskan.

Tuan Yang di-Pertua, dengan lulusnya Rang Undang-undang yang dibentangkan sekarang ini, saya hendak mengetahui tempoh yang ditetapkan untuk sistem tandas di negara ini kerana setahu saya, setakat ini hanya 45% para penduduk Malaysia yang menggunakan tandas yang disebutkan sebagai 'pour flush letrine'—45% sahaja sekarang ini. Dan yang menggunakan septic tank, communal treatment plant—37.3%, adakah hasrat Kerajaan tempatan untuk menggalakkan ataupun mengadakan pour flush letrine kepada semua para penduduk di Malaysia.

Kalau itulah hasrat Kerajaan tempatan, adakah satu tempoh, satu rancangan, satu strategi untuk mencapai tahap 100% menggunakan pour flush letrine. Dan itulah sebab saya katakan, memang Yang Berhormat Timbalan Menteri itu, mungkin tidak mempunyai data-data yang lengkap, statistik-statistik yang lengkap untuk memberi jawapan, sepatutnya panggil Yang Berhormat Menteri.

Seorang Ahli: Sudah lari Tuan Yang di-Pertua, memang, kalau itulah hasrat ataupun objektif pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk membolehkan semua rakyat Malaysia menggunakan pour flush letrine, jadi baiklah pihak Kementerian memberi-kan satu jadual, satu tempoh.

Tuan Yang di-Pertua, setahu kita, kalau pihak kami tidak membangkitkan hal ini, memang rakyat Malaysia akan datang akan menganggapkan kita cuai pada hari ini, bahkan juga generasi akan datang, anak cucu Yang Berhormat Timbalan Menteri pun akan menyoalkan sebab apa Yang Berhormat Timbalan Menteri membentangkan Rang Undang-undang ini, kerana generasi akan datang akan bertanya, tiap-tiap keluarga akan bertanya, mengapa kita mesti membayar RM3 hingga RM10 tiap-tiap bulan. Dan mungkin bukan sahaja RM10 tiap-tiap bulan, mungkin akan ditingkatkan lagi pada lima atau sepuluh tahun yang akan datang, mungkin dua puluh tahun. Ada yang disebutkan bahawa satu tandas RM5, kalau ada lima tandas di dalam satu rumah RM20 satu bulan. Itu bayaran untuk pembetulan sahaja, tetapi bayaran-bayaran yang lain tidak dikira lagi.

Memang, Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak mengambil pusing penderitaan generasi yang akan

datang termasuk anak cucu dan cicit sendiri. 15 tahun, 20 tahun yang akan datang, mereka masih membayar lagi. (*Disampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, teruskan.

Dr. Tan Seng Giaw: Jadi, saya pun tidak begitu fahamlah mengapa Yang Berhormat Timbalan Menteri Bersetuju untuk membentangkan Rang Undang-undang ini, mungkin tidak kira dengan baik, mungkin dipaksa.

Seorang Ahli: (*Menyampuk*)

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak cukup lagi, banyak lagi itu. Sebab jawapan itu tidak patut dan tidak sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam jawapan Yang Berhormat Menteri dan juga Timbalan Menteri ada menyebutkan mengenai badan kawalselia. Dan di dalam Rang Undang-undang ini, memang Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebutkan bahawa Kerajaan tempatan mesti merujuk kepada Pengarah. Adakah ini bermakna mereka mesti merujuk kepada badan kawalselia, bukan sahaja Pengarah? Badan kawalselia akan meluluskan, dan bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi jaminan bahawa kelulusan permohonan pihak pemaju ataupun Kerajaan Tempatan untuk sesuatu projek tidak akan mengambil masa yang panjang. Cuba kita bayangkan satu Pengarah sahaja, berapa kerajaan tempatan dan berapa projek tiap-tiap tahun. Pihak Pengarah bukan sahaja menguruskan masalah pembedungan, bahkan juga masalah-masalah yang lain, masalah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Banyak masalah hal ehwal Kementeriannya, bukan sahaja untuk

pembedungan dan mungkin dengan kerja yang banyak, pihak Pengarah tidak akan meluluskan dengan cepat, itu akan menyebabkan projek-projek tidak dapat dilaksanakan, ini akan menjadi masalah.

Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat menjawab, kerana saya hendak mengambil bahagian di dalam Rang Undang-undang yang seterusnya.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimanakah Yang Berhormat Timbalan Menteri menyatakan bahawa pihak Kementerian dapat mengira, kalau Kerajaan sendiri bertanggungjawab di atas semua pembinaan sistem pembedungan komprehensif ini, akan mengambil masa 30 tahun? Itu berdasarkan jawapan daripada Yang Berhormat Menteri. Mengapa pihak swasta Indah Consortium boleh mengambil 18 tahun, tetapi pihak Kerajaan terpaksa mengambil masa 30 tahun. Ini sangat menghairankanlah, mengapa pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan itu tidak dapat mengadakan sistem pembedungan yang komprehensif sepertimana yang terdapat di negara-negara lain mereka tidak menswastakan, mereka membina sendiri. Itulah saya persoalkan sekarang, saya tak mahu akan datang kerana generasi muda akan menuduh pihak kami tidak akan membangkitkan hal seperti ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Timbalan Menteri minta jawab.

6.00 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Kepada Ahli-ahli

Yang Berhormat dari Bagan dan Kepong yang telah membangkitkan perkara-perkara yang dibentangkan dalam Akta Pindaan ini, saya ingin menjelaskan tujuan penswastaaan ialah untuk menentukan supaya peningkatan mutu perkhidmatan diberikan kepada pihak pengguna khususnya penduduk di dalam pihak berkuasa tempatan. Memang menjadi makluman kita, keuntungan yang dibuat oleh Pihak Berkuasa Tempatan ada kelemahan-kelemahan yang tertentu.

Tujuan kita menswastakan ini ialah untuk pihak swasta mengambil alih sistem pembetungan yang sedia ada yang mempunyai kelemahan-kelemahan untuk diperbaiki dan dipertingkatkan.

Selain daripada itu, cadangan penswastaaan ini adalah untuk menentukan supaya bayaran yang dikenakan adalah lebih rendah ataupun dengan perkhidmatan yang lebih baik dengan bayaran yang sesuai. Dari segi keadilannya adalah lebih adil daripada apa yang dikenakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan sekarang.

Saya juga ingin menjelaskan bahawa pihak berkuasa tempatan akan menyerahkan semua hutang-hutang liabiliti dan kuasa-kuasa pembetungan ini kepada pihak swasta yang mengambil alih. Ini bermakna tanggungjawab ini akan diambil alih oleh pihak swasta dan segala hutang-piutang yang pada masa ini dibebankan dengan pinjaman begitu besar akan diambil alih oleh pihak swasta. Dan pihak swasta pula akan dengan itu boleh memberikan perkhidmatan yang baik dalam hal pembetungan ini.

Di dalam sistem pembetungan yang sedia ada seperti di Pulau Pinang dan Seberang Perai tidak mampu untuk menentukan pencemaran alam tidak

berlaku. Sebab itulah kita dapati sistem yang ada sekarang menyebabkan laut, sungai dan tempat perkelahan tercemar dengan keadaan pembetungan tersusun. Dengan sebab itu, kita harapkan dengan mengambil alih sistem yang ada, maka pencemaran alam di kawasan-kawasan berkenaan khususnya di mana menjadi tumpuan perkelahan dan minat pelancong-pelancong akan dapat dipertingkatkan, akan terus menjadi tempat kunjungan-kunjungan mereka yang datang ke negara kita.

Seperkara lagi mengenai harta yang dibeli oleh pihak berkuasa tempatan. Pihak berkuasa tempatan telah pun menjadi tuan punya kepada tanah-tanah yang diserahkan kepada pihak pemaju. Maka terpulanglah kepada pihak berkuasa tempatan untuk menentukan kos yang akan dikenakan kepada pihak swasta di dalam pemberian ataupun pengambil alih harta-harta berkenaan. Pihak berkuasa tempatan boleh berunding pada jumlah yang sebenar yang berpatutan ataupun sebaliknya mengikut perjanjian yang akan diadakan oleh pihak swasta dengan pihak berkuasa tempatan.

Peruntukan RM500 juta dalam Rancangan Malaysia Keenam ini sebahagiannya telah pun digunakan atau diberikan kepada pinjaman pihak berkuasa tempatan yang memerlukan. Tetapi apabila pihak swasta mengambil alih tugas pembetungan di pihak berkuasa tempatan maka liabilities ataupun hutang pihak berkuasa tempatan akan diambil alih, dibayar balik, dan bayarannya akan dipulangkan kepada pihak Kerajaan. Dan sebab itulah jumlah yang berkurang itu menjadi penuh kepada RM500 juta semula, dan itulah yang dimaksudkan RM500 juta yang akan diberikan kepada pinjaman soft loan pada pihak swasta.

Cadangan Indah Consortium untuk melaksanakan pembetulan dalam 18 tahun ialah untuk 43 pihak berkuasa tempatan. Tetapi pihak Kerajaan memikirkan adalah perlu sistem ini ataupun tugas ini diperluaskan ke seluruh negara 143 pihak berkuasa tempatan. Sebab itulah kita mengatakan memakan masa 28 tahun. 28 tahun bukan satu masa yang lama, tetapi disebabkan kerana kemampuan yang terhad, kerana perbelanjaan yang begitu besar.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: untuk melaksanakan sistem pembetulan ini, maka pihak Kerajaan dan pihak swasta akan sentiasa menentukan perjalanan sistem pembetulan ini berjalan dengan baik dan dilaksanakan. Kalau boleh disegera akan disegerakan sekiranya kemampuan itu ada. Tetapi kita tidak mahu membuat janji yang mana kemungkinan kita tidak dapat laksanakan.

Dr. Tan Seng Giaw: Penjelasan. Di dalam jawapan Yang Berhormat Menteri kata 18 tahun. Kemudian sekarang tambah 10 tahun—jadi 28 tahun. Saya pun hairan macam mana di dalam beberapa hari ini tambah 10 tahun lagi.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: 18 tahun ialah untuk 43 pihak berkuasa tempatan. 28 tahun ialah untuk 143 pihak berkuasa tempatan, itu perbezaan.

Mengenai kuasa Ketua Pengarah, ia bertujuan untuk menentukan segala cadangan-cadangan penggunaan atau pelaksanaan sistem pembetulan

diselaraskan, dan ditentukan ianya mempunyai kemampuan-kemampuan yang sama yang telah ditentukan oleh pihak Ketua Pengarah. Walau bagaimanapun, Ketua Pengarah boleh menurunkan kuasa ini kepada Pihak Berkuasa Tempatan. Jadi, maknanya sekiranya ada penentuan penyelarasan yang telah dibuat, maka kuasa-kuasa yang diturunkan kepada pihak berkuasa tempatan boleh digunakan berasaskan kepada asas-asas yang ditentukan oleh Ketua Pengarah. Jadi, walaupun Ketua Pengarah mempunyai kuasa penuh—ini bukan pada hasrat untuk melambatkan kelulusan yang dipohon oleh pihak pemaju, tetapi sebaliknya kuasa ini boleh diperturunkan. Dan seterusnya ialah untuk menentukan segala cadangan-cadangan, segala perkara-perkara yang dicadangkan untuk dilaksanakan bertepatan dengan standard, dan bertepatan dengan mutu yang dikehendaki oleh Ketua Pengarah. Tuan Yang di-Pertua,.....

Tuan Lim Hock Seng: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Bagan bangun.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua, sebelum Timbalan Menteri menghabiskan jawapan ini, saya hendak bangkit satu had masa untuk membayar caj tandas RM3.00 setandas sebulan. Berapa lama kena dibayar, dan berkenaan dengan penyambungan tangki najis kepada saluran pusat 20% nilai tahunan bangunan, bolehkah ia diturunkan?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Penswastaan ialah untuk supaya kos ini dapat diselaraskan, dan tujuannya ialah untuk seberapa boleh mengurangkan bayaran yang

dikenakan kepada pengguna-pengguna. Itulah tujuan penswastaaan sekiranya boleh. Jadi, walau bagaimanapun, perkara ini masih lagi belum ditentukan, masih dalam perundingan. Dan saya percaya matlamat untuk mengurangkan kos yang dikenakan itu akan dapat dilaksanakan apabila masa kita melaksanakan penswastaaan ini. Saya tak boleh bercakap kerana belum buat keputusan, sedang dibincangkan, dalam perundingan.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingat itu sahajalah perkara-perkara yang perlu saya jawab dalam perbahasan ini. Dan sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan dipersetujukan.

Rang Undang dibacakan kali yang kedua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sebentar, ada Usul.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT DAN PENANGGUHAN

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa, walau apapun peruntukan-peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga pukul 9.30 malam dan selepas itu Dewan hendaklah ditangguhkan selepas Ucapan Penangguhan dibuat.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemukakan masalah bagi diputuskan. Masalah ialah bahawa Usul yang dibangkitkan tadi hendaklah disetujui:

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa, walau apapun peruntukan-peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga pukul 9.30 malam dan selepas itu Dewan hendaklah ditangguhkan selepas Ucapan Penangguhan dibuat.

RANG UNDANG-UNDANG PERANCANGAN BANDAR DAN DESA (PINDAAN) 1993

Jawatankuasa dan Bacaan Kali Yang Ketiga

Rang Undang-undang diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasal 1 dan 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Pendahuluan diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG JALAN, PARIT DAN BANGUNAN (PINDAAN) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

6.14 ptg.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu satu Akta untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1974, Dewan yang mulia ini telah meluluskan Rang Undang Akta Jalan, Parit dan Bangunan, yang seterusnya telah diwartakan untuk berkuatkuasa mulai 13 Jun 1974 seperti yang telah saya maklumkan dalam Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetulan, 1993 yang dibentangkan pada 19 Julai, 1993, dengan jelas menerangkan bahawa Kerajaan Persekutuan akan mengambil alih tanggungjawab terhadap sistem pembetulan di seluruh negara daripada pihak berkuasa tempatan. Selaras dengan pengambilan alih tanggungjawab tersebut, adalah perlu satu pindaan dibuat kepada Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974, supaya pihak berkuasa tempatan tidak lagi dipertanggungjawab terhadap sistem pembetulan di negara ini.

Pindaan yang dicadangkan adalah melibatkan Bahagian 3, Seksyen 3, 46, 49, 51, 53, 54, 55, 58, 60, 62, 63, 64, 70, 77, 81, 132 dan 133 seperti berikut:

(a) Seksyen 3, Akta Ibu adalah dipinda:

(i) dengan memasukkan selepas sahaja takrif 'bangunan' dengan takrif baru yang berikut:

"Betung" mempunyai erti yang sama seperti yang diberikan kepadanya di bawah Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993";

(ii) dengan memasukkan selepas takrif 'orang' takrif baru yang berikut;

"paip sambungan persendirian" mempunyai erti yang sama yang diberikan kepadanya di bawah Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993; dan

(iii) dengan memasukkan selepas takrif 'siar kaki' takrif baru yang berikut;

"sistem pembetulan" mempunyai erti yang sama yang diberikan kepadanya di bawah Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993;

(b) Seksyen 46, Akta ibu adalah dipinda dengan memotong perkataan "betung" dalam perenggan (b) subsekeyen (1).

(c) Bahagian III Akta ibu adalah dipinda dengan memotong perkataan "BETUNG DAN" dalam subtajuk.

(d) Akta ibu adalah dipinda dengan memotong seksyen 49.

(e) Seksyen 51 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan memotong perkataan “betung” dalam nota birai, subseksyen (1) dan perenggan (d) dan (e) subseksyen (4);

(ii) dengan memotong perkataan ‘atau lain-lain betung itu’ dalam subseksyen (1); dan

(iii) dengan memotong perkataan “betung”, dalam subseksyen (3).

(f) Seksyen 53 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan menggantikan perkataan ‘betung-betung’ dalam nota birai subseksyen (1) dengan perkataan “parit air permukaan dan parit hujan lebat, dsb”;

(ii) dengan memotong perkataan “betung”, dan dalam subseksyen (1); dan

(iii) dengan memotong perkataan “betung”, dalam subseksyen (3).

(g) Seksyen 54 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan menggantikan perkataan “betung-betung” dalam nota birai dengan perkataan “parit air permukaan dan parit hujan lebat, dsb”;

(ii) dengan memotong perkataan “betung awam”, dalam subseksyen (1); dan

(iii) dengan memotong perkataan “betung”, dalam subseksyen (2).

(h) Seksyen 55 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan menggantikan perkataan “betung awam” dalam nota birai subseksyen (1) dengan perkataan-perkataan “alur atau anak sungai”;

(ii) dengan memotong perkataan betung-betung atau” dan “awam” dalam perenggan (a) subseksyen (1);

(iii) dengan memotong perkataan “atau betung” dalam perenggan (b) subseksyen (1); dan

(iv) dengan memotong perkataan “atau betung” di mana-mana juga terdapat dalam subseksyen (2), (3) dan (4).

(i) Seksyen 58 Akta ibu adalah dipinda—

(i) dengan memasukkan selepas sahaja perkataan “pihak berkuasa tempatan” dalam perenggan (a) subseksyen (3) dengan perkataan “dan yang mematuhi Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993”.

(ii) dengan memasukkan rujukan birai “Akta”, bersetentang dengan rujukan kepada Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993;

- (iii) dengan memotong subseksyen (9) ; dan
- (iv) dengan memotong perkataan “betung”, “tangki najis”, dan “loji pembersihan kumbahan”, di mana-mana jua terdapat dalam subseksyen (14).
- (j) Akta ibu adalah dipinda dengan memotong seksyen 60, 62, 63 dan 64.
 - (a) seksyen 70 Akta ibu adalah dipinda dengan menggantikan subseksyen (2) dengan yang berikut:

“(2) Seseorang yang bercadang mendirikan sesuatu bangunan hendaklah menemukakan—

 - (a) kepada pihak berkuasa tempatan apa-apa pelan dan penentuan sebagaimana yang dikehendaki oleh m a n a - m a n a undang-undang kecil yang dibuat di bawah Akta ini; dan
 - (b) kepada pihak berkuasa berkanun yang relevan apa-apa pelan atau penentuan berkenaan dengan sistem pembetulan sebagaimana yang dikehendaki oleh mana-mana undang-undang bertulis lain”.
- (k) Seksyen 77 Akta ibu adalah dipinda—
 - (a) dengan memasukkan selepas sahaja perkataan “betung” dalam nota birai perkataan “awam”; dan
 - (b) dengan memasukkan selepas sahaja perkataan “betung awam”, dalam seksyen itu perkataan “paip sambungan persendirian.
- (l) Seksyen 81 Akta ibu adalah dipinda dalam subseksyen (1) yang berikut—
 - (i) dengan memotong perkataan “betung atau”; dan
 - (ii) dengan menggantikan perkataan “mengalirkan kumbahan” dengan perkataan “menyalirkan air selain daripada kumbahan”.
- (m) Seksyen 132 Akta ibu adalah dipinda dengan memotong perkataan “betung” dalam subseksyen (1).
- (n) Seksyen 133 Akta ibu adalah dipinda—
 - (i) dengan memasukkan selepas perkataan “talian letrik” dalam perenggan (i) perkataan “(selain daripada betung)”; dan
 - (ii) dengan memotong perenggan (vii);
 - (iii) dengan memotong perkataan “membina, menyenggara dan memperbaiki penakung najis, tandas, tangki najis, loji pembersih kumbahan dan lain-lain perkara berhubung dengan

penerimaan atau pembuangan kumbahan dan” dalam perenggan (viii);

- (iv) dengan memotong perkataan-perkataan “dan penghubungannya kepada betung-betung” dalam Perenggan (xviii); dan
- (v) dengan memotong perkataan-perkataan “peruntukan penakung najis, tandas, tangki najis, loji pembersihan kumbahan dan lain-lain perkara berhubung dengan penerimaan atau pembuangan kumbahan dan” dalam perenggan (xix).

Tuan Yang di-Pertua dengan adanya pindaan ini dipercayai perkara-perkara berkaitan pembetungan telah menjadi tanggungjawab Kerajaan Persekutuan. Sehubungan dengan itu, perkhidmatan pembetungan akan berjalan dengan berkesan, sempurna dan terjamin di samping dapat mengurangkan pencemaran alam sekitar dan air oleh kumbahan pada tahap dikehendaki

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya, Bukit Bintang.

6.21 ptg.

Tuan Wee Choo Keong (Bukit Bintang): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang ini untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974.

Memang kita pun tahu Rang Undang-undang yang baru ini ialah untuk complement Rang Undang-undang Pembetungan yang diluluskan oleh Dewan yang mulia ini baru-baru ini, yang mana prinsip terutama ialah untuk penswastan sistem pembetungan ini.

Saya juga ada di sini dan mendengar dengan terang apa yang disebut oleh Ketua Pembangkang mengenai dengan penswastan, dan saya khuatir kalau kita ada satu penswastan melalui Akta-akta ini, kepentingan orang awam akan dijejaskan dan kepentingan negara juga mungkin akan dijejaskan. Oleh kerana yang kita sering nampak atau orang awam boleh menyaksikan bahawa tiap-tiap projek penswastan adalah bukannya untuk kepentingan orang ramai tetapi khususnya untuk kepentingan orang yang tertentu.

Sebagai satu contoh, kita boleh lihat dengan terang berhubung dengan penswastan tanah di Bukit Kiara oleh Dewan Bandaraya, di mana ada sebidang tanah utama 376 ekar di Bukit Kiara diswastakan oleh DBKL kepada orang asing ataupun syarikat orang asing Singapura iaitu Lum Chang Holdings dan perkara ini juga sudah dibincangkan oleh Public Accounts Committee (PAC) Dewan yang mulia. Pada hari ini, ada satu laporan telah dibentangkan di hadapan kita. PAC juga sudah buat keputusan sebegini. Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara telah memberi pandangan masing-masing terhadap tanah ini dan

juga PAC telah buat satu keputusan bahawa persetujuan Kerajaan menimbang semula harga kadar premium menunjukkan bahawa mungkin ada unsur-unsur penyelewengan dalam proses penswastaan Padang Golf Bukit Kiara. Kedua, merujuk perkara ini kepada Badan Pencegah Rasuah untuk disiasat. Ketiga, Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara seharusnya menunjukkan accountability terhadap wang rakyat dan credibility mengenai tanggungjawab dalam konteks pentadbiran Kerajaan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat saya hendak tahu apa hubungkaitnya di antara kes yang dibangkitkan dengan pembedungan ini?

Tuan Wee Choo Keong: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak beri satu contoh kepada Timbalan Menteri supaya beliau boleh mengawalselia wang negara kita oleh kerana Rang Undang-undang ini juga terlibat dengan penswastaan. Saya khuatir mungkin dia lupa dan kita ada pula skandal kewangan yang timbul di Parlimen ini dan ini tidak berapa sihat untuk Barisan Nasional dan juga negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya sangka Yang Berhormat hendak membahaskan Rang Undang-undang yang berlainan.

Tuan Wee Choo Keong: Tidak, itu Tuan Yang di-Pertua salah faham. Tadi saya kata sebagai satu contoh untuk Timbalan Menteri oleh kerana saya takut dia cannot order pula Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Saya harap beliau boleh mengambil perhatian bahawa bila kita ada sesuatu projek penswastaan, janganlah terus hilangkan akal kita untuk kepentingan orang tertentu dan kita hilangkan

semua prinsip-prinsip iaitu untuk sayangkan negara kita dan untuk menjaga kepentingan negara dan rakyat. Walhal Barisan Nasional pun ada satu slogan pada pilihan raya tahun 1990 yang Tuan Yang di-Pertua pun mungkin ingat, iaitu "Tradisi Membela Rakyat". Kalau kita hendak membela rakyat dengan sesungguhnya, takkan di semua projek penswastaan sering kita hendak dengar atau menyaksikan bahawa nama Tan Sri Vincent Tan akan timbul, nama Ananda Krishnan akan timbul, Arumugam akan timbul, Uniter Engineers memang timbul, tak UEM pun Renong timbul, tak Renong pun MRCB timbul.

Semua nama-nama ini sudah jadi satu vocabulary yang tertentu di dalam vocabulary Kerajaan Barisan Nasional. Saya harap dia tidak ada di dalam vocabulary Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Memang dia sudah tidur sekarang! Saya harap dia boleh ambil perhatian kerana kalau pemimpin-pemimpin Kerajaan Barisan Nasional yang lain tidak menjaga kepentingan negara, memang saya harap Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan boleh jaga kepentingan orang ramai dan juga kepentingan negara kita. Jikalau kita ada sesuatu skandal kewangan, jangan jadikannya satu amalan negara kita atau satu praktis yang normal. Bila kita kata, "Kerajaan ada rasuahkah, ada skandal kewangankah", orang kata. "Oh, itu sudah biasa, it is the Malaysian culture". Saya pun rasa amat malu bila saya pergi ke negara lain. Saya rasa Ahli dari Kota Setar pun tahu keadaan begini. Kalau kita pergi ke Singapura pun orang lain akan kata, oh, negara kita selalu ada amalan begini dan skandal-skandal kewangan di era pemimpin; satu terma yang baru iaitu "Bangsa Melayu Baru".

Ini satu amalan yang saya sering hendak dengar juga bahawa kita akan swastakan satu projek, kalau awak menyokong saya—Menteri Kewangan, saya akan beri ping-pong dan sebagainya. Ini saya dengar-dengarlah, saya tak tahu benar atau tidak. Mungkin Ahli dari Kota Setar boleh beri satu penjelasan kepada saya mengenai perkara ini.

Saya memang khuatir mengenai penswastan ini. Saya takut ada satu piratisation pula seperti apa yang telah dibuat satu keputusan yang jelas dalam PAC bahawa tanah di Bukit Kiara ini ada satu skandal yang amat besar. Kalau kita ada satu penswastan lagi melalui Rang Undang-undang yang telah diluluskan dan akan diluluskan sebentar lagi, oleh kerana Barisan Nasional ada satu majoriti yang baik, memang kita kena jaga dan mengawalselia dengan baik supaya kepentingan negara kita jadi satu prinsip utama Kerajaan dan juga Menteri-menteri berkenaan.

Kalau tidak saya rasa mungkin negara kita akan hilang banyak wang yang kita kutip dengan susah payah daripada rakyat kita dan kita tak akan menjaga kepentingan negara kita dan rakyat. Dengan itu saya harap Timbalan Menteri ini tolonglah menjaga kepentingan rakyat dan jangan lupakan negara dan rakyat kita semasa hendak memberi projek kepada orang yang tertentu seperti Vincent Tan, Ananda Krishnan dan sebagainya. Terima kasih.

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

6.34 ptg.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar (Batang Lupa): Tuan yang di-Pertua,

saya ingin hendak bercakap sedikit di atas perbincangan Rang Undang-undang Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993.

Tetapi apa yang saya telah dengar, oleh kerana beberapa banyak Ahli Yang Berhormat yang membincangkan daripada tadi lagi, tidak ada cerita yang begitu baik yang menggalakkan ataupun memberi dorongan kepada pihak Kerajaan. Jadi, di sini inginlah saya bercakap sedikit, memberi tahniah kepada Kerajaan kerana telah mengambil tindakan yang wajar dan baik dan tepat pada masanya. Oleh kerana soalan undang-undang ini ialah memang ada hubungkaitnya dengan undang-undang yang telah kita luluskan di Dewan yang mulai ini, iaitu hal pembetulan di negara ini.

Soalan pembetulan ini pernah saya sendiri yang menarik perhatian pada tahun yang lepas iaitu mengenai Sungai Sarawak. Pada perbincangan tahun lepas saya kata Sungai Sarawak adalah salah satu sungai yang tercemar sekali di Malaysia. Sebab-sebab mengikut apa pendapat yang saya terima ialah oleh kerana kecikiran najis daripada saluran najis yang ada digunakan di bandar Kuching sekarang. Walaupun tidak ada kilang-kilang, tidak ada pencemaran-pencemaran lain di Sungai Sarawak, tetapi Sungai Sarawak masih tercemar juga. Oleh kerana banyak pembetulan najis yang ada sekarang ataupun saluran najis yang ada sekarang pecah dan najis-najis mengalir daripada tempat perumahan, daripada kedai-kedai, daripada tempat-tempat komersial terus ke sungai.

Ini tidak boleh dengan senang dibersihkan keadaan Sungai Sarawak walaupun ada rancangan pihak bandaran mengadakan satu pembetulan sungai menggunakan satu

Consortium, bolehkah pihak Kementerian membukakan tender ini buat masa sekarang dan mempelawa konsortium yang lain untuk membuat cadangan memandangkan ada masa lagi untuk membuat pertimbangan yang baik kerana, menurut Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, ini akan mengambil masa 28 tahun untuk 143 pihak berkuasa Tempatan? Hampir 30 tahun—satu generasi setengah. Satu generasi setengah—bukan main-main ini. Boleh kita buka lagi tender untuk konsortium-konsortium yang lain. Tidakkah ada Indah Consortium yang boleh bertanggungjawab untuk pembinaan sistem pembetungan yang komprehensif. Tidakkah ada di dalam dunia yang besar ini tidak ada orang yang lain yang mampu. Cuma satu sahaja dan itulah yang dipertikaikan, Tuan Yang di-Pertua. (*Diganggu*) Larut hendak apa sekarang ini? Macam mana ulang balik! Ini point yang baru.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah, sila teruskan

Dr. Tan Seng Giaw: (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila teruskan.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, ada satu point lagi. Ini yang baru juga, iaitu mengenai Indah Consortium. Kerana mereka ini akan mengambil alih semua tanggungjawab melalui Kerajaan Pusat untuk membina sistem tersebut, maka sekiranya ada masalah di dalam konsortium ini, misalnya dalam salah satu syarikat perkongsian yang menghadapi kesusahan, apakah kaedah kontinjensi yang dibuat oleh pihak Kerajaan Persekutuan untuk memperbetulkan keadaan? Misalnya, kalau salah satu syarikat perkongsian seperti Indah Waste Water Management Sdn. Bhd.,

menghadapi kesusahan dan konsortium itu tidak boleh melaksanakan, tidak boleh menunaikan kawajipan, apakah yang hendak dibuat oleh pihak Kementerian untuk memperbetulkan keadaan? Ini memang berlaku dari semasa ke semasa. Misalnya, Tuan Yang di-Pertua, di Kuala Lumpur utara, dekat dengan Selayang ada satu projek penswastan yang diberi kepada satu syarikat yang dimiliki oleh Syed Kekik untuk membina kompleks termasuk pasar borong, sudah lebih sepuluh tahun. Tetapi kerana syarikat itu menghadapi kesusahan, maka projek itu tergendala sampai sekarang dan baru sahaja salah satu bangunan untuk Pasar Borong Kuala Lumpur hendak siap. Ini terlambat lima enam tahun dan memang menimbulkan masalah yang banyak dan kerugian yang banyak, kesusahan bagi para pemborong sayur-sayuran dan ikan-ikan.

Tuan Yang di-Pertua: Patutkah.....

Dr. Tan Seng Giaw: Ini memang satu contoh.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, patutkah Yang Berhormat bertanya sesuatu benda yang akan berlaku.....

Dr. Tan Seng Giaw:.....mungkin.....

Tuan Yang di-Pertua:.....pada masa hadapan. Kalau sesiapa matikah..... adakah patut bertanya macam itu. Tidak patut!

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, yang penting sekali kerana ini melibatkan wang yang begitu banyak.....enam perpuluhan.....

Tuan Yang di-Pertua: Walaupun melibatkan wang yang banyak, patutkah bertanya soalan itu?

Dr. Tan Seng Giaw: Memang patut kita tanya dia apakah pelan kontinjensi yang dibuat untuk menghadapi masalah seperti ini.

Tuan Yang di-Pertua: Kalau begitu, kita boleh bertanya kepada Bank Negara pun kita boleh tanya juga. Apa berlaku kepada Bank Negara jikalau jadi apa-apa satu benda yang berlaku kepadanya. Bolehkah kita bertanya begitu—masa hadapan? Tidak patut itu. Kena cari bomohlah macam itu! (*Ketawa*)

Dr. Tan Seng Giaw: Kita tidak mahu bomoh di sini—sama ada dari Larut ataupun dari Muar. Tidak payah kita adakan bomoh di sini. Itu tidak boleh.....

Tuan Yang di-Pertua: Ada point lain, Yang Berhormat? Ada point lainkah?

Dr. Tan Seng Giaw: Ya. Memang ada point lain. Point yang pertama tadi.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang itu tidak payahlah.

Dr. Tan Seng Giaw:... bolehkah kita membuka peluang kepada konsortium yang lain? Dan point yang keduanya apakah pelan kontinjensi. Pelan kontinjensi memang mesti kita ada. Kita boleh meramalkan. Walaupun kita tidak boleh menggunakan bomoh untuk meramalkan, tetapi kita mesti ada pelan kontinjensi. Memang kita ada, Tuan Yang di-Pertua, memang pihak Kementerian mesti ada satu pelan kontinjensi untuk menjaga kepentingan orang ramai.

Saya nampak di dalam Rang Undang-undang ini cuma istilah sahaja yang banyak yang ditukarkan. Daripada “betung” kepada

pembetulan”. Itu sahaja yang dibuat untuk semua Rang Undang-undang ini. Tetapi implikasi dan konsekuensinya yang begitu besar, walaupun kita tukar satu perkataan sahaja. Ini melibatkan satu projek yang begitu besar, dan saya berharap pihak Timbalan Menteri dapat menjawab soalan saya yang pokok kerana saya tidak mahu ulangkan lagi. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Bagan. Minta keluarkan point baru ya!

Tuan Lim Hock Seng: Ini memang point baru

6.50 ptg.

Tuan Lim Hock Seng (Bagan): Tuan Yang di-Pertua, di hadapan kita ada satu Rang Undang-undang untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974.

Tuan Yang di-Pertua: Kita tahu, kita tahu yang itu! (*Ketawa*)

Tuan Lim Hock Seng: Bolehkah, Tuan Yang di-Pertua, saya sentuh Akta ibu dan dasar berkenaan dengan Akta Jalan, Parit dan Bangunan?

Tuan Yang di-Pertua: Boleh, boleh. Sedang disentuh pun, tetapi saya harap jangan ulang-ulangkan balik, ya.

Tuan Lim Hock Seng: Saya tidak mahu sentuh berkenaan dengan pembetulan kerana banyak telah disentuh. Saya cuma hendak menyentuh Akta Jalan, Parit dan Bangunan.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Tuan Lim Hock Seng: Akta ibu dan sedikit berkenaan dengan dasar, Tuan Yang di-Pertua. Pada tahun 1974, telah wujudnya Akta Jalan, Parit dan Bangunan. Dalam Akta ini, sepatutnya

dalam satu kawasan perumahan, tanah yang ditembus, tanah yang ditambun patut kena tinggi dari paras air yang tertinggi, iaitu "highest flooding point". Tetapi, mengapa Akta ini diwujudkan tetapi banyak lagi taman-taman perumahan masih di bawah paras banjir atau paras laut yang flooding point, dengan izin?

Tuan Yang di-Pertua, di Seberang Prai iaitu di Taman Seri Rambai dan.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya rasa ini tidak sangkut dengan pembedungan.

Tuan Lim Hock Seng: Ini, tadi saya bertanya Tuan Yang di-Pertua, bolehkah saya sentuhkan Akta itu dan dasar.

Tuan Yang di-Pertua: Jika bersangkut. Jika bersangkut.

Tuan Lim Hock Seng: Inilah sangkut.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak sangkut. Apa yang Yang Berhormat dari Bagan katakan tidak bersangkut langsung dengan pembedungan itu. Langsung tidak sangkut, ya.

Tuan Lim Hock Seng: Tadi saya sudah bertanya. Tuan Yang di-Pertua cakap boleh.

Tuan Yang di-Pertua: Boleh, jika sangkut.

Tuan Lim Hock Seng: Tadi saya bercakap saya tidak mahu sentuh dengan pembedungan. Kalau tidak boleh sentuh, saya tidak mahu cakap.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya. Tidak boleh, Yang Berhormat.

Tuan Hock Seng: Kalau tidak boleh, saya tidak mahu cakap.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Menteri ini pun bukan Menteri yang bertanggungjawab bagi jalanraya itu.

Tuan Lim Hock Seng: Dia Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Kita tahulah.

Tuan Lim Hock Seng: Semua ini ada dalam bidangkuasa Kerajaan Tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Saya ingat jalanraya adalah di bawah kuasa Menteri yang lain, Yang Berhormat. Ini Menteri jaga sewage! (*Ketawa*)

Tuan Lim Hock Seng: Dia Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Akta ini adalah dikawal oleh Kerajaan Tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Jalanraya itu orang lain, Yang Berhormat.

Tuan Lim Hock Seng: Kalau jalan itu orang lain parit boleh? (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua: Parit pun sekali dengan jalan.

Tuan Lim Hock Seng: Parit, boleh?

Tuan Yang di-Pertua: Sekali dengan jalan, Yang Berhormat.

Tuan Lim Hock Seng: Jadi, Kerajaan Tempatan tidak ada hak untuk menjaga parit, jalan dan pembangunan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Lim Hock Seng: Dan bangunan, boleh atau tidak, Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Bangunan dalam Majlis Tempatan, boleh.

Tuan Lim Hock Seng: Yalah.

Tuan Yang di-Pertua: Jadi, apa yang hendak berucap berkenaan dengan bangunan?

Tuan Lim Hock Seng: Jadi, saya katakan di sini rumah dibina di paras lebih rendah daripada paras air. Ini bangunan. Walaupun wujudnya satu Akta yang sedemikian, di mana rumah kena dibina di paras air, tetapi masih terdapat rumah dibina pada paras lebih rendah daripada paras air. Itulah menyebabkan dua-tiga tempat di kawasan saya itu selalu banjir apabila berhujan lebat. Bukan sahaja di kawasan saya tetapi juga di merata-rata tempat seperti yang telah disebutkan dalam suratkhbar. Saya ingat patutlah Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 ini kena dikekalkan. Bukan sahaja mari ke sini untuk meminda supaya ia dapat disesuaikan dan bersaing dengan Akta yang telah kami luluskan iaitu Akta Perkhidmatan Pemetungan 1993.

Tuan Yang di-Pertua, juga berkenaan dengan Akta asal iaitu Akta Jalan, Parit dan Bangunan, terdapat banyak juga jalan side-lane dan backlane juga tidak diselenggarakan oleh pihak Kerajaan Tempatan seperti terdapat banyak di kawasan saya. Backlane, side-lane, semuanya sudah jadi padang lalang. Lalang tumbuh. Yang ini di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh mengambil perhatian bahawa apa yang saya katakan di sini memang wujud di kawasan saya. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.56 ptg.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya

mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang, Batang Lupa, Kepong dan Bagan kerana telah mengambil perhatian dan melibatkan diri dalam perbincangan dalam pindaan ini.

Seperti biasa, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang membangkitkan perkara yang telah pun kita bincangkan beberapa kali dan telah pun dijawab berkali-kali. Tetapi oleh kerana Yang Berhormat dari Bukit Bintang seperti tikus yang telah masuk ke lubang beras dan tidak tahu lagi apa yang berlaku di luar pada keadaan yang tersebut, maka beliau akan terus memungkitkan perkara yang sama walaupun ia tidak bermakna lagi.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kesemua Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP yang bercakap sebelum Yang Berhormat dari Bukit Bintang, menyokong penswastan pemetungan ini. Tetapi sebaliknya, Yang Berhormat dari Bukit Bintang menentang dan tidak sehaluan dengan Ahli-ahli DAP yang lain, termasuk pemimpin DAP. Jadi, saya cadangkan kepada Yang Berhormat Ketua Pembangkang untuk memecatkan Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang dibangkitkan berkenaan tanah Bukit Kiara ini, seperti yang telah dimaklumkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, kalau saya tidak silap, dalam Dewan ini bahawasanya tidak kesemuanya harga kos tanah yang dibayar oleh pihak swasta itu ialah RM56,000 seekor tetapi ada sebahagian daripada tanah tersebut dijual dengan harga RM700,000 seekor. Jadi, sangkaan atau pun tuduhan Yang Berhormat mengatakan Kerajaan telah menjual tanah tersebut dengan harga yang murah adalah tidak

benar dan tidak tepat. Sangkaan jahat dan gambaran jahat mengenai tuduhan amalan memberi "pink form" kepada orang-orang tertentu juga adalah satu pandangan yang berpura-pura dan pandangan yang negatif yang sentiasa diada-adakan semata-mata kerana hendak memburukkan keadaan pandangan rakyat dan orang ramai terhadap Kerajaan. Itulah sahaja model yang boleh dibuat oleh Yang Berhormat dari Bukit Bintang.

Saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Batang Lupa yang telah memberikan komen yang positif terhadap Akta Pindaan ini. Untuk makluman Yang Berhormat, sememangnya tujuan pelaksanaan penswastan pembedaan ini ialah untuk mencari jalan bagaimana pencemaran-pencemaran alam, termasuk pencemaran yang berlaku di Sungai Sarawak akan dapat diatasi. Harapan kita ialah supaya Kerajaan-kerajaan Negeri, termasuk Kerajaan Negeri Sarawak akan segera meminda Akta yang berkenaan supaya ianya dapat dilaksanakan bersama dengan Kerajaan-kerajaan Negeri, termasuk Kerajaan Negeri Sarawak. Sememangnya, Akta ini akan memasukkan juga Kerajaan-kerajaan Negeri termasuk Kerajaan Negeri Sarawak.

Mengenai pelaksanaan sistem pembedaan ini dalam 43 pihak berkuasa tempatan pada peringkat awal, saya rasa termasuk satu bandaraya di Sarawak iaitu Bandaraya Kuching Utara.

Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupa juga membangkitkan mengenai bagaimana orang yang mempunyai rumah yang besar yang mengandungi banyak tandas tetapi mempunyai penghuni-penghuni yang sedikit

dikenakan bayaran yang tinggi jika dibandingkan dengan rumah yang mempunyai ramai penghuni tetapi mempunyai bilik yang sedikit ataupun tandas yang sedikit.

Ini bermaksud atau memberi nasihat kepada orang-orang kaya supaya tidak membazir. Jangan buat rumah besar, banyak tandas, kalau tidak ada orang penghuni dalam rumah. Tetapi bagi orang miskin, sepatutnya mereka mempunyai rumah yang lebih besar. Tetapi dalam hal ini, saya ingin menyatakan bahawasanya elemen gross subsidy ini wujud. Sekiranya kita mengenakan mengikut ramai penduduk di dalam sesuatu rumah, maka sudah tentulah orang yang miskin, orang yang berpendapatan rendah, yang hidupnya tidak selesa, dalam rumah yang sempit tetapi dikenakan bayaran yang tinggi untuk bayaran pembedaan.

Jadi, dalam hal ini, rasa saya moleklah orang yang tidak mendapat keselesaan hidup di dalam rumah yang besar, diberikan bantuan ataupun sokongan melalui pembayaran yang ringan sekiranya dikenakan bayaran pembedaan. Bagi pihak orang yang mempunyai pendapatan yang tinggi, mempunyai rumah yang besar, tentulah tidak keberatan dan tidaklah membebaskan mereka untuk membayar bayaran yang dikenakan untuk pembedaan ini.

Ahli Yang Berhormat daripada Kepong memberikan pandangan yang negatif terhadap Indah Consortium. Untuk makluman Yang Berhormat, Indah Consortium telah dipertimbangkan berasaskan kepada cadangan yang terbaik yang telah dibuat oleh Consortium itu. Consortium ini terdiri daripada bukan sahaja.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, dia bangun Yang Berhormat.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: saya hendak habiskan, Tuan Yang di-Pertua, nanti dia kacau.

Indah Consortium terdiri daripada ahli-ahli.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, yang dia tanya tadi tidakkah ada atau bolehkah terima yang yang lain-lain lagi.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Ya, saya akan sampai di situ.

Tuan Yang di-Pertua: Tentang Indah Consortium itu dia tidak kata apa-apa.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji

Taha: Ya, saya akan sampai. Fasal dia kata jaminan. Indah Consortium terdiri daripada ahli-ahlinya yang mempunyai kekuatan kewangan dan mempunyai pengalaman-pengalaman di dalam sistem pembetulan ini. Selain daripada itu, rakan kongsinya juga meliputi masyarakat yang mewakili kumpulan besar masyarakat. Oleh sebab itu, tidak timbul masalah Indah Consortium ini tidak menepati asas-asas yang dipertimbangkan di dalam pemberian penswastan pembedungan ini.

Untuk makluman Yang Berhormat, apa yang berlaku ialah hanya apabila pihak Consortium berjaya melaksanakan sistem ini, barulah dikenakan caj bayaran kepada pengguna-pengguna. Sekiranya sistem ini tidak dilaksanakan atau tidak dapat dijayakan, tentulah tidak akan dikenakan bayaran kepada mana-mana pengguna atau mana-mana tuan punya rumah kerana kita

mengenaikan bayaran-bayaran caj ini berasaskan kepada perkhidmatan. Sekiranya perkhidmatan tidak diberikan atau tidak disediakan, tentulah tidak akan dikenakan bayaran-bayaran dan caj-caj seperti yang dimaksudkan.

Selain daripada itu, kita juga menentukan sekiranya pihak Consortium ini gagal menyiapkan rangka-rangka kerja yang telah ditentukan, maka kontrak itu boleh ditamatkan dan digantikan kepada orang yang lain.

Dalam hal ini juga, saya difahamkan pihak Indah Consortium boleh dan akan mempertimbangkan mana-mana kontraktor ataupun mana-mana pihak swasta yang lain yang sanggup memberikan cadangan-cadangan untuk bekerjasama dengan mereka dalam melaksanakan penswastan pembedungan ini. Perkara ini telah pun dipertimbangkan untuk Johor Bahru dan Bandaraya Kuala Lumpur. Jadi, kemungkinan pelaksanaan ini boleh dipercepatkan juga dan boleh menjadi kenyataan sekiranya ada pihak-pihak swasta yang sanggup berbincang dan berunding dengan pihak Indah Consortium dan kemungkinan pelaksanaan boleh dipercepatkan dan pertimbangan diberikan kepada pihak Indah Consortium.

Dr. Tan Seng Giaw: Maksud saya ialah kenapa Indah Consortium, kita tahu inilah satu-satunya konsortium yang paling indah. Tidak ada konsortium yang lain, yang boleh buat sistem pembedungan yang comprehensive di dunia ini. Bolehkah kita bukakan kepada konsortium yang lain untuk mempertimbangkan siapa yang lebih baik. Mungkin indah yang lebih indah lagi, saya tidak tahu cuma kita tidak bukakan, bagi orang-orang tahu, inilah yang telah dibuat untuk

mendapatkan konsortium yang lebih baik bagi kepentingan orang ramai.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya sebutkan, privatisation ialah berasaskan kepada first come first serve. Setakat ini yang terbaik, yang paling baik yang telah dicadangkan kepada pihak Kerajaan ialah daripada Indah Consortium. Oleh sebab itu, sistem ini diterima dan tidak ada cadangan-cadangan yang lain diterima setakat ini. Kalau adapun tidak memenuhi hasrat ataupun standard yang diperlukan oleh pihak Kerajaan. Tetapi sekiranya selepas ini ada cadangan yang lebih baik, rasa saya mereka berunding dengan pihak Indah Consortium untuk menentukan kerjasama mereka untuk melaksanakan tanggungjawab menyelesaikan masalah pembetulan di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat daripada Bagan membangkitkan perkara yang saya rasa tidak relevan dalam perbincangan ini. Untuk makluman Yang Berhormat, setiap pelan rumah yang dibina mestilah mendapat kelulusan daripada pihak berkuasa tempatan. Pihak berkuasa tempatan tentulah dalam penentuan memberikan kelulusan, telah mengambil perhatian tentang perkara-perkara yang diperlukan sebelum pelan-pelan itu diluluskan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tanah-tanah yang lebih rendah daripada muka air ini, tidak semestinya tidak dibangunkan. Bandar Batu Pahat lebih rendah daripada Sungai Batu Pahat dan tidak pula tenggelam disebabkan banjir dan sebagainya. Hanya sekali sekala, itupun kerana sistem perparitan. Tidak bermakna tanah yang lebih rendah daripada sungai, tidak boleh

dibangunkan. Ini contoh yang baik bagi Ahli Yang Berhormat. Itu sahajalah yang perlu saya jawab dan saya mengucapkan ribuan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 hingga 17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Pendahuluan diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG WILAYAH PERSEKUTUAN LABUAN (PINDAAN ORDINAN KESIHATAN AWAM) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

7.10 mlm.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu suatu

Akta untuk meminda Ordinan Kesihatan Awam Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubah-suaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kesihatan Awam) 1985, dibaca kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1985, Dewan yang mulai ini telah meluluskan Rang Undang-undang suatu Akta untuk meminda Ordinan Kesihatan Awam Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubah-suaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kesihatan Awam) 1985. Seperti Tuan Yang di-Pertua sedia maklum, Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembedahan 1993 yang telah dibentangkan pada 21hb Julai 1993 dengan jelas menerangkan bahawa Kerajaan Persekutuan telah bersetuju mengambil alih tanggungjawab terhadap sistem pembedahan seluruh negara daripada pihak berkuasa tempatan. Selaras dengan pengambil alih tanggungjawab tersebut, maka adalah perlu suatu pindaan dibuat kepada Ordinan Kesihatan Awam Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubah-suaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kesihatan Awam) 1985 yang melibat seksyen-seksyen 110, 111, 112, 116, 117, 118, 119, 121, 121A, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 131 dan 132 seperti berikut:

- (a) Seksyen 110 Ordinan Kesihatan Awam Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubah-suaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan

Kesihatan Awam) 1985, yang disebut "Ordinan" dalam Akta ini, adalah dipinda—

- (i) dengan memotong takrif "private sewer", "public sewer" dan "sewer";
- (ii) dengan memasukkan selepas takrif "closet" takrif baru yang berikut, dengan izin:

"Director General" means the Director General of Sewerage Services appointed under section 8 of the Sewerage Services Act 1993;" dan

- (iii) dengan memasukkan selepas takrif "sanitary convenience" takrif baru yang berikut:

"sewage" has the same meaning assigned to it under the Sewerage Services Act 1993;

"sewerage system" has the same meaning assigned to it under the Sewerage Services Act 1993;"

- (b) Seksyen 111 Ordinan adalah dipinda—

- (i) dengan memotong perkataan "night soil, slops,"; dan
- (ii) dengan memasukkan selepas perkataan "effluent" perkataan other than sewage".....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat membaca Bil itu. Saya rasa kalau hendak kemukakan Bil, tak payah dibaca.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Okay. Tetapi ini perkataan yang perlu diubah, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat, itu di dalam Bil.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Jikalau sekiranya masa kemukakan Bil, tak payah dibacakan apa yang ditulis dalam Bil.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Okay. Jadi,

(c) Seksyen 112 Ordinan adalah dipinda—

Tidak payah pergi ke detail?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, lazimnya tidak payah dibaca apa yang tertulis dalam Bil.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Okay. Seperti yang saya nyatakan, semua seksyen-seksyen yang telah saya sebutkan terdahulu daripada ini, seperti yang terdapat di dalam Rang Undang-undang yang telah pun diedarkan kepada semua Ahli Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya pindaan ini dipercayai perkara-perkara berkaitan pembetungan telah menjadi tanggungjawab Kerajaan Persekutuan dan bukan lagi pihak berkuasa tempatan. Sehubungan dengan ini, perkhidmatan pembetungan akan berjalan dengan lebih berkesan, sempurna dan terjamin, di samping dapat mengurangkan pencemaran air oleh kumbahan pada tahap yang dikehendaki

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Tuan Yang di-Pertua: Minta sokongan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dr. Sak Cheng Lum): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya minta sokongan yang lain.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, terima kasih. (*Ketawa*)

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah satu Rang Undang-undang yang bernama suatu Akta untuk meminda Ordinan Kesihatan Awam Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubah-suaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kesihatan Awam) 1985, dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

7.17 mlm.

Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit (Labuan): Tuan Yang di-Pertua, saya hanya mengambil masa yang pendek sahaja untuk mengemukakan beberapa perkara yang terlibat dalam pindaan Ordinan Kesihatan Awam Negeri Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuai oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan ke atas Pengubahsuaian Ordinan Kesihatan Awam 1985.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong pindaan ini. Saya ingin mengemukakan satu perkara iaitu apakah pindaan ini sesuai dibuat ke atas Ordinan Kesihatan Awam Negeri

Sabah ataupun pindaan ini harus dibuat kepada Akta Pembangunan Labuan atau Akta No. 480 yang telah diluluskan di Dewan yang mulia ini pada tahun 1992, kerana bagi saya segala urusan yang melibatkan kepada ordinan-ordinan yang berkaitan di bawah bidang kuasa Kerajaan Tempatan atau Majlis Perbandaran Labuan semuanya telah pun diletakkan ke atas Akta Lembaga Pembangunan Labuan. Jadi, saya ingin tahu sama ada pindaan ini bersesuaian ataupun tidak?

Yang kedua, berkaitan dengan Ordinan Kesihatan Awam Sabah ini, saya memohon kepada Kerajaan agar segala pentadbiran yang melibatkan Kementerian Kesihatan dapat dibuat terus ke Labuan tanpa melalui Kementerian Kesihatan Negeri Sabah.

Yang ketiga, saya ingin menyarankan kepada Kerajaan memandangkan beberapa masalah yang dihadapi di Labuan kini yang melibatkan kepada perpindahan pendatang-pendatang daripada Filipina dan juga Indonesia yang telah pun ditempatkan di suatu kawasan yang berasingan supaya Kerajaan memberikan perhatian yang serius bagi menyediakan sistem pembedungan yang betul supaya kawasan pesekitarannya tidak akan tercemar. Ini penting kerana pembangunan Labuan kini pesat, khususnya bagi menyediakan infrastruktur yang mencukupi bagi menyediakan Labuan dapat berfungsi sebagai sebuah Pusat Kewangan Luar Pesisir Antarabangsa yang terkenal.

Jadi, dengan itu saya menyokong pindaan ini. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

7.20 mlm.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, Akta yang berkuatkuasa sekarang di Labuan mengenai public health, dengan izin, adalah dikawal di bawah peruntukan undang-undang yang saya sebutkan tadi untuk dipinda.

Mengenai Akta Lembaga Pembangunan Labuan yang telah diluluskan dalam tahun 1992 ianya adalah berkaitan dengan pembangunan Labuan keseluruhan. Tetapi di dalam pengawalan kesihatan awam, maka ia masih lagi di dalam Ordinan Kesihatan Awam yang dipinda pada hari ini. Dan tujuan kita untuk meminda Akta ini ialah supaya penswastan ini dapat dilaksanakan di Labuan. Dan Labuan adalah satu bandar di antara empat bandar yang telah dikenal pasti yang akan dilaksanakan sebagai keutamaan di dalam kita melaksanakan penswastan pembedungan ini.

Jadi, soal kita akan memberi perhatian kepada Labuan, memang itulah tujuan kita meminda Ordinan Kesihatan ini supaya Labuan dari segi pembedungannya dapat kita laksanakan dengan segera.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasal 1 hingga 16 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG WILAYAH PERSEKUTUAN LABUAN (PINDAAN ORDINAN KERAJAAN TEMPATAN) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

7.24 mlm.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu suatu Akta untuk meminda Ordinan Kerajaan Tempatan Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan, mengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan 1984 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1984 Dewan yang mulia ini telah meluluskan Rang Undang-undang suatu Akta untuk meminda Ordinan Kerajaan Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan) 1984 yang seterusnya telah diwartakan untuk berkuatkuasa mulai 16.4.1984.

Seperti Tuan Yang di-Pertua, sedia maklum, Rang Undang-undang Perkhidmatan Pembetungan 1993 yang

telah dibentangkan pada 21.7.93 dengan jelas menerangkan bahawa Kerajaan Persekutuan akan mengambil alih tanggungjawab terhadap sistem pembetungan seluruh negara daripada pihak berkuasa tempatan. Selaras dengan pengambilan tanggungjawab tersebut maka suatu pindaan perlu dibuat kepada Ordinan Kerajaan Tempatan Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan) 1984 supaya pihak berkuasa tempatan tidak lagi bertanggungjawab terhadap sistem pembetungan di negara ini. Pindaan yang dicadangkan ini melibatkan seksyen-seksyen 49, 83 dan 97.

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya pindaan ini dipercayai perkara-perkara berkaitan pembetungan telah menjadi tanggungjawab Kerajaan Persekutuan dan bukan lagi pihak berkuasa tempatan. Sehubungan dengan itu, perkhidmatan pembetungan akan berjalan dengan lebih berkesan, sempurna dan terjamin di samping dapat mengurangkan pencemaran air dan alam sekitar oleh kumbahan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Dato' S. S. Subramaniam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah suatu Akta untuk meminda Ordinan Kerajaan Tempatan Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan) 1984

dibacakan kali kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Labuan.

7.27 *mlm.*

Tuan Abdul Mulok bin Awang Damit (Labuan): Tuan Yang di-Pertua, kita masih lagi membahaskan susulan cadangan pindaan Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993 yang telah dibentangkan di Dewan yang mulia ini pada 22.7.93. Pada hemat saya ianya suatu langkah yang baik untuk mengatasi masalah alam sekitar negara yang disebabkan oleh sistem pembetungan yang tidak terurus ataupun terancang. Maka pindaan Ordinan Kerajaan Tempatan Sabah yang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang telah diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengubahsuaian Kerajaan Tempatan) 1984 adalah merupakan "consequential" kepada pindaan Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993.

Tuan Yang di-Pertua, kita semua sedar bahawa sistem pembetungan yang tidak teruruslah yang banyak menyebabkan misalnya Kuala Lumpur dan beberapa kawasan lain di landa banjir kilat. Dan dengan wujudnya Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993 ini diharap masalah ini akan dapat diselesaikan dan negara menikmati persekitaran yang lebih selesa, bersih serta dapat mengelakkan penyakit bawaan air seperti taun dan juga Hepatitis B.

Pindaan yang dibuat ini seperti kita sedia maklum, akan memansuhkan kuasa Kerajaan Tempatan ke atas segala aktiviti-aktiviti pembetungan. Namun tanggapan bahawa melalui Akta Perkhidmatan Pembetungan 1993 ini, kuasa mutlak yang diperolehi oleh Ketua Pengarah Perkhidmatan Pembetungan adalah tidak tepat.

Bagi Labuan misalnya, ini disebabkan oleh pindaan terhadap Akta Wilayah Persekutuan Labuan atau Pindaan Ordinan Kerajaan Tempatan 1984 tidak memberi kuasa yang diperlukan. Ini disebabkan undang-undang yang relevan perlu dipinda ialah Akta Pembangunan Labuan 1992 ataupun Akta 480. Oleh yang demikian, saya meminta supaya Kementerian dapat memeriksa semula agar pindaan yang berpatutan dibuat kepada Akta Lembaga Pembangunan Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, Akta Wilayah Persekutuan Labuan atau Pindaan Ordinan Kerajaan Tempatan 1993 yang dicadangkan ini mengusulkan beberapa pindaan dan perubahan. Ini termasuklah tambahan kepada subseksyen (23), pemotongan dan gantian dalam seksyen 83 dan 97(1). Kesemua pindaan di atas, dibuat ke atas Akta Wilayah Persekutuan Labuan atau Pengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan 1984.

Jadi, peruntukan seksyen 49 dan seksyen 83, Pengubahsuaian Ordinan Kerajaan Tempatan 1984 memerlukan pindaan ke atas suratcara ataupun instrument of incorporation Majlis Perbandaran Labuan untuk ia berkuatkuasa. Suratcara Majlis Perbandaran Labuan pula telah dipinda melalui Akta Lembaga Pembangunan Labuan, Akta 480 pada 1hb Ogos 1992. Dan secara tidak langsung perancangan yang melibatkan Kerajaan Tempatan telah pun diambil alih oleh Lembaga Pembangunan Labuan melalui peruntukan seksyen 32A Akta Lembaga Pembangunan Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, sememangnya setiap negara yang maju menuju ke arah pembangunan memerlukan sistem

pembetulan yang cekap dan pengurusan yang terancang, tanpanya sukar bagi pentadbir mengelakkan negara daripada menghadapi masalah khususnya pencemaran air.

Tuan Yang di-Pertua, di Malaysia masih belum wujud sistem pembetulan yang sempurna. Dan beberapa batang sungai termasuklah Sungai Linggi di Negeri Sembilan, Sungai Kelang, Selangor dan Sungai Damansara, Kuala Lumpur mengalami pencemaran teruk akibat sistem pembetulan yang relatifnya kuno. Begitu juga dengan beberapa pinggir, pinggir pantai peranginan seperti Port Dickson (PD) dan Batu Feringgi di Pulau Pinang, yang dicemari air kumbahan yang pastinya menjejaskan imej negara di mata pelancong.

Tuan Yang di-Pertua, menyedari hakikat ini, Kerajaan telah mengambil langkah mewujudkan Akta ini yang buat pertama kalinya melibatkan keperluan Kerajaan Persekutuan mengambil alih sebahagian daripada kuasa yang diperuntukan oleh Perlembagaan kepada Kerajaan Negeri dan Kerajaan Tempatan. Jadi, memandangkan bahawa Kerajaan Persekutuan tidak mempunyai bidang kuasa ke atas Kerajaan Negeri dan juga Kerajaan Tempatan, kuasa yang diberikan kepada Ketua Pengarah Perkhidmatan Pembetulan akan menghadapi banyak masalah dalam perlaksanaannya.

Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan Akta ini menggambarkan polisi Kerajaan meminda kuasa daripada peringkat negeri ataupun daripada peringkat tempatan kepada pusat atau pemusatan yang dicadangkan ini pada anggapan saya ada sedikit bercanggah dengan polisi Kerajaan yang sedia ada. Walaupun Akta ini menunjukkan

bahawa pemusatan ini dibuat dengan tujuan bahawa ia akan diswastakan.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang lebih jelas, dengan terlaksananya Akta ini, Kerajaan akan menambah bilangan birokrasi yang wujud sekarang. Dalam hal Wilayah Persekutuan Labuan, penguatkuasaan ini akan menambah lagi bilangan bidang atau bilangan badan Kerajaan daripada 53 yang ada sekarang ini kepada 54. Dan adalah tidak rasional untuk satu kawasan yang kecil seperti Wilayah Persekutuan Labuan mempunyai 54 jabatan dan agensi Kerajaan untuk menguruskan populasi yang hanya seramai 55,000 orang.

Menyentuh soal penyelenggaraan pula, Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah menyebut bahawa ianya akan diswastakan, yang mana satu badan kawalselia akan ditubuhkan oleh Kementerian yang terlibat bagi memastikan bahawa penswastakan ini akan dapat berjalan dengan lancar dan dapat memenuhi semua objektif yang telah dirangka dan yang telah ditetapkan. Di antara faedah penswastakan ini termasuklah pengurangan saiz pentadbiran awam yang terlibat dalam sektor pembetulan, mengurangkan beban kewangan Kerajaan tanpa menjejaskan peluang rakyat untuk menikmati perkhidmatan pembetulan yang lebih baik. Membantu pertumbuhan ekonomi negara melalui pembangunan sektor pembetulan oleh pihak swasta dan pengurangan pencemaran alam sekitar dan sumber air negara demi memenuhi tahap piawaian yang ditetapkan.

Yang Berhormat Menteri juga secara tidak langsung berkata, usaha ini juga akan membantu perkembangan industri pelancongan di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, persoalannya apakah cara penswastan ini lebih baik? Bagaimanakah bentuk dan pelaksanaan atau mekanisma penswastan ini? Akta yang sedang kita bahaskan ini yang akan diluluskan di Dewan ini menggambarkan kemungkinan diwujudkan suatu struktur organisasi yang baru di peringkat pusat. Apakah ini lebih berkesan daripada struktur yang sedia ada sekarang ini atau adakah organisasi yang lahir daripada penguatkuasaan Akta ini akan menjadi suatu agensi yang akan memudaratkan?

Tuan Yang di-Pertua, tidak dinafikan pemusatan mempunyai ciri-ciri positif. Yang Berhormat Menteri juga telah menyatakan bahawa pengambilalihan tanggungjawab pembedungan ini akan mendatangkan faedah. Dan di antaranya ialah peraturan dan piawai serta pelaksanaan sistem pembedungan dapat diseragamkan untuk seluruh negara. Pengesanan dan pengawalan sistem pembedungan dapat dijalankan dengan lebih licin dan berkesan. Pengurusan dan perancangan sistem pembedungan dapat dijalankan secara efektif, menjamin dan menjimatkan sumber kewangan dan tenaga manusia dalam sektor pembedungan. Dan Kerajaan boleh menswastakan sistem pembedungan bagi meningkatkan beban kewangan Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, penswastan seharusnya dibuat berdasarkan kepada ketidakberkesanan sistem yang ada sekarang. Ia tidak ada bukti yang menunjukkan, bagi saya, bahawa sistem sekarang tidak berkesan dan merugikan Kerajaan. Jadi, pelaksanaan pula boleh dibuat berdasarkan kepada sistem yang ada sekarang, yang perlu ialah garis panduan khusus bagaimana

penswastan di peringkat tempatan harus dilaksanakan. Namun pelaksanaan yang semberono akan mengakibatkan masalah yang berleluasa. Di dalam konteks ini, pelaksanaan penswastan yang berkesan adalah penting.

Oleh yang demikian, Kerajaan perlu membuat kajian yang lebih tuntas atau detail dari segi kos sosial dan analisis faedahnya.

Tuan Yang di-Pertua, soal pemusatan sistem pembedungan bagi seluruh negara ataupun penswastannya bukanlah permasalahan pokok yang ingin saya bawa di dalam Dewan yang mulia ini. Apa yang jelas ialah pindaan ini bakal mejejaskan pendapatan Majlis Perbandaran Labuan di Wilayah Persekutuan Labuan dari segi hasil perkhidmatan pembedungan yang akan diswastakan nanti.

Tuan Yang di-Pertua, pembedungan di Labuan kini diselenggarakan oleh Majlis Perbandaran Labuan, dan hasil penyelenggaraan ini dikutip melalui hasil cukai pintu yang dibayar oleh isi rumah. Justeru itu, penguatkuasaan Akta ini pasti akan melibatkan pengurangan kutipan pada sumber ini. Jadi, perkara ini akan menimbulkan masalah kewangan kepada Majlis Perbandaran Labuan itu sendiri dan Kuasa-kuasa Tempatan yang lain di seluruh negara.

Oleh yang demikian, saya berharap segala apa tindakan yang akan diambil oleh Kerajaan nanti biarlah rasional, dan memikirkan masalah yang akan dialami oleh pihak-pihak berkuasa tempatan yang lain. Apa yang penting Kerajaan hendaklah menubuhkan satu badan kawalselia yang benar-benar mampu untuk menangani permasalahan ini dengan mengkaji

faktor-faktor setempat, kos selepas dan pertimbangan dari segi faedah keseluruhannya.

Tuan Yang di-Pertua, Labuan kini dalam proses penyediaan sistem pembetulan yang menyeluruh, dan fasa pertama telah pun dilaksanakan. Oleh yang demikian, saya ingin mengucapkan banyak terima kasih kepada Kerajaan yang telah pun memberikan keutamaan bagi pelaksanaan penswastan pembetulan ini dan seperti yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sebentar tadi, Labuan adalah bandar keempat yang akan diberikan keutamaan bagi pelaksanaan penswastan pembetulan ini.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan mesyuarat)

Tuan Yang di-Pertua, ini penting kerana pembangunan Labuan atau teras pembangunan Labuan adalah bagi membangunkan Labuan sebagai sebuah Pusat Kewangan Luar Pesisir atau International Offshore Financial Centre, dan teras keduanya ialah bagi membangunkan Labuan sebagai sebuah Pusat 'Duty Free' yang terkenal, dan yang ketiga ialah bagi membangunkannya sebagai sebuah pulau pelancongan.

Jadi, saya ingin menyarankan agar pengendalian penswastan pembetulan ini memberikan juga keutamaan kepada beberapa pembangunan yang sedang mengambil tempat di Labuan, kerana sistem pembetulan yang sedia ada kini adalah merupakan sistem pembetulan yang lama dan tidak lagi mampu untuk menerima penyaliran najis daripada kawasan-kawasan pembangunan yang baru. Misalnya, kawasan perumahan

baru, kawasan-kawasan rumah kedai yang baru ataupun kawasan komersial yang baru, hotel-hotel baru yang didirikan dan yang bakal didirikan. Yang paling penting ialah bagi menyediakan pembetulan kepada kawasan Financial Park ataupun Taman Kewangan yang sudahpun mula dibangun yang melibatkan kos hampir RM500 juta supaya sistem pembetulan yang baru ini dapat diwujudkan dengan seberapa segera yang mungkin.

Yang keenam ialah bagi menyediakan sistem pembetulan bagi menampung keperluan penduduk-penduduk di kawasan perpindahan, iaitu sepertimana yang saya sebutkan sebentar tadi, kawasan perpindahan bagi pendatang-pendatang asing daripada Filipina dan juga Indonesia. Bagi saya ini juga perlu diambil perhatian dalam proses pelaksanaan penswastan pembetulan di Labuan nanti supaya mengambilkira kawasan perpindahan bagi pendatang-pendatang asing ini juga diberikan keutamaan, kerana sekiranya ini tidak diambilkira, ianya juga akan dapat menjejaskan bukan sahaja kesihatan kepada penduduk-penduduk di kalangan pendatang-pendatang asing ini, tetapi juga akan dapat memudaratkan penduduk-penduduk Labuan yang lain. Dan apatah lagi apabila sudah ramai pendatang asing ataupun para profesional yang akan berada di Labuan bagi mengendalikan urusan mereka nanti.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi ingin saya mengucapkan berbilang terima kasih kepada Kerajaan kerana memberikan perhatian kepada keperluan Wilayah Persekutuan Labuan dalam sektor pembetulan ini. Saya mohon menyokong Akta ini. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta jawab.

7.46 mlm.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada saudara saya Ahli Yang Berhormat dari Labuan yang telah mengambil bahagian di dalam Rang Undang-undang Akta Wilayah Persekutuan Labuan (Pindaan Ordinan Kerajaan Tempatan) 1993.

Seperti Yang Berhormat sedia maklum, masalah yang dihadapi oleh sektor pembetungan di negara ini sudah lama wujud. Masalah-masalah ini menjadi makin serius oleh kerana pembangunan negara dan proses urbanisasi yang pesat. Jumlah bilangan penduduk bandar telah bertambah berlipat ganda dan keadaan ini memberi tekanan kepada keperluan mengadakan perkhidmatan dan sistem pembetungan yang sesuai dan lebih efisien. Seperti Yang Berhormat sedia maklum, untuk mengadakan perkhidmatan dan sistem pembetungan seperti yang diperlukan ini, ianya memerlukan peruntukan yang banyak dan mahal. Bukan sahaja ianya tidak mampu ditanggung oleh Kerajaan, malah ia juga tidak mampu ditanggung oleh pihak berkuasa tempatan. Maka untuk mengatasi masalah ini Kerajaan telah mencari jalan untuk melaksanakannya melalui penswastan sebagai satu option yang terbaik.

Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, Pulau Labuan seperti juga Majlis-majlis Tempatan yang lain tidak berkeupayaan untuk melaksanakan sistem ini dengan baik. Dan begitu juga tidak mempunyai kewangan yang mencukupi untuk melaksanakan satu

sistem pembetungan yang baik, yang boleh mengelakkan pencemaran alam, yang boleh mengelakkan supaya tidak berlaku kekotoran saluran najis disalurkan terus kepada sungai-sungai ataupun ke laut. Kalau dikira dari segi pendapatan yang diperolehi oleh pihak berkuasa tempatan, termasuk Labuan, dibandingkan dengan peruntukan untuk membiayai sistem pembetungan di mana-mana juga sama pihak berkuasa tempatan mahupun di Labuan sendiri, maka sudah tentulah pulangan yang diperolehi kurang daripada perbelanjaan yang diperlukan untuk mengadakan satu sistem yang benar-benar berkesan yang boleh mengawal pencemaran alam. Itulah sebabnya pihak Kerajaan telah memikirkan supaya sistem pembetungan ini untuk membantu bukan sahaja Kerajaan Tempatan, termasuk Labuan, tetapi untuk membantu masyarakat di seluruh negara. Maka kita tidak ada cara selain daripada menswastakan sistem pembetungan ini supaya dapat dilaksanakan mengikut keperluan di mana yang perlu didahulukan, kita boleh dahulukan. Seperti yang telah saya nyatakan Labuan, Port Dickson, Pulau Pinang dan Pulau Langkawi adalah empat bandar yang menjadi tumpuan yang akan dilaksanakan sistem penswastan pembetungan yang menjadi priority kepada penswastan pembetungan ini.

Mengenai Akta Lembaga Pembangunan Labuan yang telah diluluskan di dalam tahun 1992, suka saya nyatakan bahawa Akta ini tidak memansuhkan Akta Wilayah Persekutuan Labuan, Ordinan Kerajaan Tempatan yang berkuatkuasa pada hari ini. Oleh itu, kita perlulah meminda Akta ini supaya kita boleh melaksanakan penswastan sistem pembetungan ini di Labuan.

Mengenai seksyen 32 yang telah disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat, Akta Lembaga Pembangunan Labuan hanya memberi bidangkuasa mengenai pembangunan di bawah Ordinan Kerajaan Tempatan kepada Lembaga Pembangunan Labuan. Peruntukan-peruntukan yang hendak dipinda dalam Rang Undang-undang tidak melibatkan apa yang telah diberikan menurut seksyen 32 itu. Jadi, Pindaan ini tidak bertentangan dengan apa yang terdapat di dalam Akta Pembangunan Labuan, khususnya seksyen 32A.

Mengenai pelaksanaan pen-swastaan pembedungan ini, saya rasa ia tidak akan menimbulkan banyak masalah atau birokrasi kerana Ketua Pengarah diberikuasa untuk menentukan bahawa sistem ini dapat dilaksanakan dengan kerjasama majlis-majlis tempatan dan juga Wilayah Persekutuan Labuan di mana yang ada hubungkaitnya dan akan memberi arahan atau memberi kuasa kepada, sama ada pegawai yang dilantik yang akan ditempatkan di dalam majlis perbandaran atau kerajaan tempatan ataupun di Labuan sekali untuk menentukan sistem yang ada sekarang akan dapat dilaksanakan dan diteruskan seperti biasa dengan pengkhususan bahawa sistem pembedungan yang ada pada hari ini telah diswastakan dan Akta yang berkuatkuasa, yang telah dipinda pada hari ini akan dipatuhi supaya sistem pembedungan ini dapat dilaksanakan demi untuk kebaikan masyarakat dan negara.

Saya ingat, itu sahaja yang telah ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Labuan. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya

kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan dipersetujukan.

Rang Undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasal 1 hingga 4 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PENG GALAKAN PELABURAN (PINDAAN) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila Yang Berhormat.

7.56 mlm.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan Chua Jui Meng): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang Penggalakan Pelaburan (Pindaan) 1993 dibacakan bagi kali yang kedua.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Penggalakan Pelaburan (Pindaan) 1993 yang dicadangkan adalah bertujuan untuk

meminda Akta Penggalakan Pelaburan 1986 dengan memperkenalkan beberapa peruntukan baru tertentu dan meminda peruntukan-peruntukan tertentu yang sedia ada. Pindaan-pindaan yang dibuat adalah hasil daripada kajian semula galakan pelaburan, sepertimana yang telah diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan di Dewan yang mulia ini sewaktu beliau membentangkan Belanjawan 1992. Kajian semula galakan pelaburan tersebut adalah bertujuan untuk menggalakkan sektor perindustrian negara, mempunyai nilai ditambah yang tinggi, berintensif modal, berteknologi canggih, memperkukuhkan rantai industri, mengurangkan kandungan import serta meningkatkan daya saing eksport negara. Pemberian galakan-galakan yang berlebihan, yang berterusan pada pandangan Kerajaan akan memanja dan mengurangkan kecekapan syarikat dan melambatkan kemunculan syarikat yang berdayasaing.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengambil peluang ini untuk menghuraikan ciri-ciri utama pindaan yang dicadangkan dalam Rang Undang-undang ini. Syarikat-syarikat perkilangan yang telah diluluskan galakan taraf perintis sebelum 1hb November 1991 adalah layak menikmati pengecualian cukai pendapatan sepenuhnya. Pengecualian 100% tersebut adalah untuk tempoh 5 tahun mulai dari hari pengeluaran yang ditetapkan oleh Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Rang Undang-undang yang dicadangkan ini adalah untuk membolehkan permohonan yang diluluskan galakan taraf perintis pada atau selepas 1hb November 1991 diberi pengecualian cukai hanya setakat 70% daripada pendapatan berkanun masing-masing.

Bagi pendapatan 30% lagi akan dikenakan cukai pada kadar cukai pendapatan semasa. Namun begitu, syarikat-syarikat yang telah diluluskan galakan taraf perintis sebelum tarikh tersebut akan terus kekal menikmati pengecualian cukai 100% seperti dalam kelulusan asal masing-masing. Pada masa ini syarikat-syarikat perintis boleh dibenarkan perlanjutan tempoh pengecualian cukai selama 5 tahun mengikut yang ia tamat selepas 5 tahun pertama taraf perintis mereka. Lanjutan ini boleh diberi sekiranya syarikat-syarikat perintis berkenaan memenuhi syarat-syarat dan garis panduan yang ditetapkan. Walau bagaimanapun, terdapat syarikat-syarikat perkilangan yang pernah menikmati galakan taraf perintis, melaporkan kerugian setelah tamat tempoh galakan ini. Perkara ini adalah kurang munasabah dan berkemungkinan syarikat-syarikat berkenaan mengamalkan kaedah "transfer pricing" untuk mengelakan dari dikenakan cukai pendapatan.

Untuk mengurangkan kecenderungan tersebut, Rang Undang-undang yang dicadangkan ini adalah memperuntukan supaya tempoh pengecualian cukai bagi galakan taraf perintis tidak lagi dilanjutkan apabila tamat tempoh 5 tahun pertama. Ini adalah untuk mengurangkan pergantungan berterusan syarikat perkilangan kepada galakan taraf perintis atau galakan-galakan cukai yang lain. Walau bagaimanapun, sekatan-sekatan perlanjutan tempoh taraf perintis ini adalah untuk syarikat-syarikat yang diluluskan taraf perintis pada atau selepas 1hb November 1991 sahaja. Bagi syarikat-syarikat yang telah diluluskan taraf perintisnya sebelum dari tarikh ini, mereka akan terus menikmati perlanjutan taraf perintis berdasarkan Peruntukan

Seksyen 14, yang sedia ada dan tertakluk kepada memenuhi syarat-syarat dan garis panduan-garis panduan yang ditetapkan.

Tuan Yang di-Pertua, syarikat-syarikat yang diluluskan galakan elaun cukai pelaburan sebelum 1hb November 1991 layak menerima elaun sehingga 100% daripada perbelanjaan modal untuk tempoh 5 tahun dari tarikh projek berkenaan diluluskan. Selaras dengan dasar Kerajaan untuk mengurangkan paras galakan cukai yang diberi kepada pelabur-pelabur, adalah dicadangkan supaya elaun cukai pelaburan yang diluluskan pada atau selepas 1hb November 1991 dihadkan kepada 60% daripada perbelanjaan modal yang berbayar. Di samping itu juga, jumlah elaun yang boleh dikurangkan bagi setiap tahun taksiran juga dihadkan maksimumnya kepada 70%. Elaun-elaun yang tidak terpakai bagi sesuatu tahun taksiran, walau bagaimanapun, boleh dibawa ke tahun taksiran berikutnya.

Seterusnya mengikut peruntukan sedia ada Akta, Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri dengan persetujuan Menteri Kewangan mempunyai kuasa untuk membelakangkan tarikh galakan elaun cukai pelaburan selama 5 tahun. Untuk menggalakkan syarikat-syarikat supaya jangan melengah-lengahkan membuat permohonan galakan elaun cukai pelaburan ini, Rang Undang-undang ini mencadangkan supaya galakan elaun cukai pelaburan hanya boleh dikebelakangkan untuk 3 tahun sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, seperti yang diumumkan dalam Belanjawan 1992, Kerajaan akan memberikan pertimbangan khas untuk pelepasan cukai tambahan termasuk pelepasan cukai 100% untuk sebilangan kecil

projek strategik yang mempunyai kepentingan nasional secara kes demi kes. Pemberian insentif khas ini adalah selaras dengan strategi Kerajaan untuk menggalakkan pelaburan yang selektif terutama sekali kepada projek-projek yang melibatkan modal intensif berteknologi tinggi, mewujudkan pertalian industri yang meluas dan dapat memberi kesan ke atas ekonomi dan mempunyai kepentingan strategik kepada negara.

Projek yang diluluskan di bawah skim ini boleh diberi pengecualian cukai 100% dalam bentuk galakan taraf perintis atau elaun cukai pelaburan sebanyak 100% daripada perbelanjaan modal. Tempoh pengecualian cukai 100% bagi galakan taraf perintis adalah untuk selama 10 tahun, diberi selama 5 tahun pada permulaannya dengan perlanjutan 5 tahun berikutnya tertakluk kepada syarat memenuhi garis panduan yang ditetapkan.

Bagi galakan elaun cukai pelaburan pula, pemberian elaun boleh dibenarkan bagi perbelanjaan-perbelanjaan yang dibuat dalam tempoh 5 tahun daripada tarikh kelulusan. Perlanjutan elaun cukai pelaburan tidak akan diberikan bagi tahun-tahun taksiran berikutnya apabila tamat tempoh 5 tahun pertama, tertakluk kepada syarat memenuhi garis panduan yang ditetapkan.

Tuan Yang di-Pertua, seperti diumumkan dalam Belanjawan 1992, galakan pengurangan pendapatan untuk eksport adalah berdasarkan pendapatan berkanun dan bukan pendapatan larasan syarikat. Galakan ini akan hanya diberi kepada syarikat yang dimiliki 70% oleh rakyat Malaysia dan operasi mereka terletak di kawasan utama kastam atau principal customs areas. Galakan ini akan dimansuhkan mulai tahun 1993.

Walau bagaimanapun, pemansuhan galakan eksport ini dibuat secara berperingkat kepada semua syarikat tanpa diskriminasi dan notis yang mencukupi diberi untuk membolehkan pelabur membuat perancangan. Berikutan itu, pengumuman telah dibuat untuk menarik balik sekatan ini. Adalah diputuskan bahawa pemansuhan galakan ini akan dibuat secara berperingkat-peringkat sebelum dimansuhkan sepenuhnya mulai tahun taksiran 1995. Oleh hal yang demikian, Rang Undang-undang yang dicadangkan ini cuma membuat pindaan bagi pengurangan pendapatan untuk eksport berdasarkan kepada pendapatan berkanun atau statutory income dan tidak lagi berasaskan pendapatan larasan atau adjusted income. Pindaan-pindaan untuk memansuhkan galakan ini secara berperingkat akan dibuat kemudian kelak.

Tuan Yang di-Pertua, Belanjawan 1992 telah juga mengumumkan bahawa skim-skim galakan pengurangan pendapatan larasan yang lain iaitu bagi lokasi dalam kawasan yang digalakkan, pembelian dari industri kecil dan bagi mematuhi dasar-dasar Kerajaan mengenai penyertaan ekuiti atau gunatenaga akan dimansuhkan mulai tahun taksiran 1993.

Rang Undang-undang ini mencadangkan supaya galakan di bawah skim pengurangan skim tersebut tidak akan lagi diberikan kepada syarikat-syarikat yang akan beroperasi pada atau selepas 1hb Januari 1992. Di samping itu, Rang Undang-undang ini mencadangkan pengurangan pendapatan larasan sebanyak 5% daripada nilai bahan tempatan yang digunakan di dalam eksport di hapuskan.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia sedang memasuki era baru

pembangunan perindustrian. Objektif Dasar Perindustrian dalam Rancangan Malaysia Keenam adalah menuju ke arah industri yang menggunakan modal secara intensif dan teknologi canggih yang mampu menghasilkan keluaran yang bermutu tinggi, berdaya saing dan berhubung rapat dengan keperluan pasaran negara-negara pengimport.

Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua 1991 sehingga 2000 pula telah memberi penekanan yang berterusan kepada sektor perkilangan sebagai sektor terpenting dalam proses ekonomi pembangunan. Sektor ini diharap dapat berkembang pada kadar 10.5% setahun dan menyumbang 37.2% kepada Keluaran Dalam Negara Kasar pada tahun 2000.

Bagi membolehkan sektor pembuatan terus menjadi penyumbang terbesar kepada pertumbuhan ekonomi negara, Kerajaan akan terus mengambil berbagai-bagai langkah bagi menggalakkan pembangunan perindustrian dan menyediakan suasana yang lebih baik untuk pelaburan. Sebenarnya pelabur-pelabur bukan sahaja tertarik kepada galakan fiskal tetapi juga kepada kestabilan politik, gunatenaga terlatih dan berdisiplin serta lain-lain galakan bukan fiskal.

Sehubungan itu, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri akan terus memainkan peranan utama dalam memastikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan rantau ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya pohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Sumber Manusia (Dato' M. Mahalingam): Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-

ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah suatu Akta untuk meminda Akta Penggalakan Pelaburan 1986 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Petaling Jaya.

8.08 mlm.

Dr. Kua Kia Soong (Petaling Jaya):

Tuan Yang di-Pertua, adalah wajar bahawa Dewan ini membahaskan satu Rang Undang-undang Galakan Pelaburan pada masa kini di mana angka-angka untuk cadangan pelaburan asing di bidang pembuatan sekali lagi tidak menggalakkan.

Cadangan pelaburan asing di dalam bidang pembuatan telah merosot dengan teruknya di dalam 5 bulan pertama tahun ini dari RM4.4 bilion untuk tempoh yang sama pada tahun 1992 menjadi RM1.4 bilion. Pada tahun 1992, pelaburan Taiwan iaitu punca pelaburan asing yang paling besar hingga masa kini telah meleset dari US\$1.4 bilion ke US\$581 juta. Modal pembuatan Jepun juga meleset dari US\$1.4 bilion pada tahun 1991 menjadi US\$1 bilion pada tahun 1992.

Tuan Yang di-Pertua, keadaan pelaburan menurun ini akan memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi kita dan bagaimanakah Kerajaan akan dapat mencapai matlamat pelaburan sektor swastanya sebanyak RM80 bilion di bawah Rancangan Malaysia Keenam? Saya harap Timbalan Menteri boleh jawab. Sehingga kini, kita telah terlalu bergantung ke atas pelaburan asing. Sumber asing membentuk 57% pelaburan yang diluluskan pada tahun 1991. Pada tahun 1991, perbelanjaan pelaburan asing berjumlah sebanyak RM30 bilion ataupun 25% GNP kita dari RM 17.6 bilion ataupun 16% dari GNP pada tahun 1990.

Tuan Yang di-Pertua, penurunan pelaburan asing boleh dijelaskan dengan kemelesetan ekonomi di negara-negara maju seperti di Jepun dan negara-negara Barat serta penukaran sasaran pelaburan mereka ke Eropah Timur, Asia Tengah, Negeri China dan Indo China. Tetapi pada tahun 1992 juga, walaupun pelaburan Taiwan dan Jepun di Malaysia menurun, tetapi menaik secara dramatik di negeri China. Jelas sekali pelaburan-pelaburan asing bukannya memilih untuk melabur di sesebuah negara hanya kerana kos upahnya murah. Yang penting juga adalah ketetapan polisi, pertandingan yang adil dan tiadanya penipuan tender, tidak berlaku korupsi semasa mengeluarkan kontrak, infrastruktur yang sempurna, demokrasi dan akauntabiliti serta menghormati kebebasan sistem kehakiman. Segala faktor yang tidak menggalakkan harus dihapuskan. Bolehkah kita yakin dan mengatakan bahawa syarat-syarat tersebut tercapai dalam negara kita sekarang?

Tuan Yang di-Pertua, adalah jelas pada tahap ini bahawa sumber tempatan tidak dimobilisasikan dengan secukupnya dan harus diadakan lebih insentif untuk menggalakkan pelabur tempatan dan bukannya tertumpu ke atas pelabur asing sahaja. Pelaburan tempatan di dalam projek-projek yang diluluskan menurun 33% dalam tahun 1992. Industri kecil dan sederhana kita perlu diberikan galakan yang lebih positif untuk menambahkan komponen nilai tambah mereka di dalam barang-barang buatan eksport.

Kita dapat melihat bahawa wujudnya modal tempatan yang besar jumlahnya dilaburkan ke dalam bidang pelancongan, hartanah dan pasaran saham, tetapi tidak mencukupi

dididang pembuatan adalah bukti bahawa kita mempunyai satu pasaran saham yang terlalu liar seakan-akan sebuah ekonomi kasino. Nilai saham yang didagangkan dalam BSKL lebih dari RM1 bilion melebihi jumlah purata dagangan harian New York Stock Exchange dan nilai saham yang bertukar tangan telah melebihi RM2.48 bilion. Maka kita mesti mempersoalkan peranan pasaran saham di dalam provisi industri kewangan dan bagaimana ia telah menghalang polisi pelaburan strategik firma-firma.

Tuan Yang di-Pertua, adalah merupakan satu siri reformasi yang perlu dipertimbangkan termasuklah penggunaan tabung pasaran saham dan peranan Bank Negara dalam membekalkan pelaburan strategik itu dengan sumber pelaburan. Sebagai permulaan, sumber kewangan yang baru harus diagihkan dari perbelanjaan pertahanan. Umpamanya, jumlah perbelanjaan untuk membeli Hawk 100, 200, MiG 29 dan F/A18D Fighter jet itu adalah lebih daripada RM10 bilion. Yang sebenarnya boleh digunakan untuk memberangsangkan saham modal tempatan.

Untuk membentuk ekonomi kebangsaan yang kukuh, modal kewangan dan bank-bank harus mengutamakan pemberian bantuan kewangan kepada pembentukan asas pembuatan yang moden dan dinamik demi mengumpulkan kapasiti pengeluaran yang baru. Para pelabur asing mesti dipujuk supaya....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sekejap ya, kita ada usul dari Menteri. Minta duduk sekejap. Nanti sambung.

Dr. Kua Kia Soong: Sorry?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ada usul Yang Berhormat.

Dr. Kua Kia Soong: Ada usul?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Duduk sekejap ya. Yang Berhormat Menteri, sila.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEKALKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT DAN PENANGGUHAN

Menteri Perusahaan Utama (Dato' Seri Dr Lim Keng Yaik): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Dengan tidak menghiraukan usul yang telah diluluskan terdahulu dari ini, Dewan tidak akan ditangguhkan sehingga pukul 8.30 malam dan selepas itu Dewan hendaklah ditangguhkan selepas Ucapan Penangguhan dibuat.

Timbalan Menteri Sumber Manusia (Dato' M. Mahalingam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah seperti dicadangkan hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan dan disetujui.

Diputuskan,

Dengan tidak menghiraukan usul yang telah diluluskan terdahulu dari ini, Dewan tidak akan ditangguhkan sehingga pukul 8.30 malam dan selepas itu Dewan hendaklah ditangguhkan selepas Ucapan Penangguhan dibuat.

RANG UNDANG-UNDANG PENGALAKAN PELABURAN (PINDAAN) 1993

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Persidangan disambung semula.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta Yang Berhormat sambung.

Dr. Kua Kia Soong: Tuan Yang di-Pertua, para pelabur asing mesti dipujuk supaya memperkongsikan pengetahuan teknikal mereka dengan rakan-rakan tempatan yang akan menggalakkan pelaburan semula. Jika tidak, kita akan menghadapi kerugian pertukaran asing yang besar. Barang pengeluaran Malaysia yang mengandungi terlalu banyak komponen import menunjukkan kurangnya nilai tambah tempatan dan kebanyakannya adalah upah dan gaji, input-input bukan dagang seperti air dan elektrik. Keadaan di dalam pelaburan asing pada masa ini merupakan peluang yang baik bagi kita supaya bersikap lebih memilih di dalam soal menggunakan pelaburan terus asing untuk lebih menilaikan pelaksanaan projek mereka dan bukannya saiz modal mereka masing-masing untuk menilai sumbangan mereka dalam segi penyelidikan dan pembangunan dan memperluaskan hubungan tempatan.

Di sini kita ingin bertanya apakah insentif yang telah diambil sehingga kini untuk menggalakkan profesional Malaysia yang mahir yang tinggal di luar negeri supaya kembali ke tanahair untuk memperkuatkan pelaburan kita di dalam sumber manusia? Ekonomis tempatan telah lama mempersoalkan layanan Kerajaan yang terlalu baik terhadap pelabur-pelabur asing dan kerugian seterusnya di dalam pengecualian cukai yang diberikan itu. Menurut Laporan Tahunan ESCAP

1982, pelepasan cukai ke atas pelaburan yang diberikan status pengasas dari 1963 sampai 1971 dianggarkan sebanyak RM252.8 juta. Ini adalah sama dengan 36% subsidi saham modal sektor pengasas.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi ciri pelaburan asing adalah bahawa mereka kebanyakannya tertumpu di beberapa negeri sahaja terutamanya di Johor, Selangor dan Pulau Pinang. Daripada kenyataan yang dibuat oleh para pemimpin Kerajaan, adalah jelas bahawa para pemimpin Kerajaan tidak bertanggungjawab kerana tidak menggalakkan pelaburan di dalam negeri-negeri yang dikuasai oleh parti Pembangkang seperti di Kelantan dan di Sabah. Malah, Kerajaan Negeri yang dikuasai oleh Barisan Nasional di Pulau Pinang telah memeras ugut rakyat Pulau Pinang telah memberitahu mereka bahawa sekiranya mereka memilih satu Kerajaan yang dikuasai oleh DAP, maka negeri berkenaan akan kehilangan punca pelaburannya.

Maka Tuan Yang di-Pertua, saya harap Kerajaan akan ambil satu sikap yang mengambil berat tentang kepentingan rakyat keseluruhannya, memandang berat tentang demokrasi, hak asasi manusia serta serius dalam usaha menggalakkan pelaburan untuk membangunkan ekonomi kita. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ada lagi? Kepong.

8.20 mlm.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Sehingga 8.30 ya?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, sudah 8.30. Kita sambung esok selepas Ucapan Penangguhan, selepas 8.30.

Tan Seng Giaw: 8.30 ya. Tuan Yang di-Pertua, satu pindaan ke atas Akta Penggalakan Pelaburan memang diperlukan, tetapi saya tidak nampak bagaimana dengan peruntukan-peruntukan yang ada sekarang kita dapat menggalakkan lebih banyak lagi. Walau bagaimanapun, sepertimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Petaling Jaya bahawa pelaburan di negara ini sedang merosot—pelaburan asing merosot dan lebih dahsyat lagi pelaburan tempatan.

Di dalam Rancangan Malaysia Keenam memang kita menganggarkan bahawa pelaburan diharapkan ialah RM80 bilion dan di antaranya 60% daripada pelaburan asing dan 40% dari pelabur tempatan. Tetapi saya nampak pelaburan tempatan tidak sampai 40%. Ini satu hakikat walaupun pihak MITI tidak sebutkan, kurang menyebutkan hal yang penting ini di dalam kenyataan Menteri ataupun Timbalan Menteri, saya sering membaca, tidak sebutkan pelaburan tempatan jauh ketinggalan. Cuma hendak galakkan pelaburan tempatan. Bukankah itu yang disebutkan? Mengenai pelaburan asing Yang Berhormat Petaling Jaya pun sudah sebutkan daripada Jepun, daripada negara-negara yang tertentu merosot dan misalnya daripada 157 projek yang bernilai RM2.2 bilion yang ditunjukkan oleh MIDA ialah di dalam suku tahun yang pertama telah merosot—merosot dengan nilainya 76% berbanding dengan masa yang sama tahun yang lepas. Dan di dalam tempoh yang sama pun pelaburan asing merosot sehingga 83% dan, seperti disebutkan oleh Yang Berhormat Petaling Jaya, bernilai RM1.4 bilion berbanding dengan RM8 bilion yang dicatatkan pada tahun lepas. Kemerosotan ini adalah terdiri daripada industri makanan 90%;

pengeluaran plastik 90%; pengeluaran kayu-kayan 84% dan pengeluaran kimia 32%. Memang ini menunjukkan satu kelemahan kerana permintaan dari negara-negara maju adalah berkurangan kerana perkembangan ekonomi mereka adalah tidak begitu menggalakkan, tidak seperti yang diharapkan—kalau tidak silap saya, tidak sampai 0.8% Jadi, ini salah satu sebablah pelaburan asing telah merosot di negara ini.

Daripada United Kingdom dan Denmark, kita dapat dalam suku tahun yang pertama masing-masing RM459 juta dan RM203 juta. Tetapi boleh dikatakan dengan pelaburan United Kingdom yang sekarang ada bertambah mungkin kita dapat nampakkan satu inisiatif baru dari pihak United Kingdom untuk melabur di negara ini dan berharap itulah mereka akan buat. Daripada Amerika Syarikat dan juga Korea Selatan ada kemerosotan. Perlu dikatakan bahawa inilah negara-negara yang utama yang melabur di negara ini. Dan dari segi pelaburan tempatan sangat dahsyat, Tuan Yang di-Pertua—dahsyat sekali, yang diluluskan oleh pihak Kerajaan, sudah merosot 30% kepada RM0.82 bilion daripada RM1.2 bilion dengan tahun yang lepas. Saya tidak tahulah apakah faktor-faktor yang menyebabkan pelaburan tempatan yang begitu rendah. Mungkin ini ada berkaitan dengan penggalakan yang tidak setimpal dengan galakan-galakan yang diberi kepada pihak pelabur asing sepertimana yang dicadangkan di sini Mungkin!

Walaupun bagaimanapun, saya menyeru supaya pihak Kementerian mengkaji semula pelaburan tempatan untuk memastikan pelaburan ini dapat meningkat sepertimana yang diharapkan kepada 40% daripada

jumlah pelaburan di negara ini. Kita mesti mengkaji semula untuk mengetahui apakah faktor-faktor yang menyebabkan pelabur-pelabur tempatan yang enggan melabur di negara ini. Ini satu perkara yang sangat penting bagi negara ini. Walaupun sejak kemerdekaan Malaysia kita telah menggalakkan para pelabur asing menanam modal di sini yang dilihatkan sebagai salah satu faktor terpenting kepada pembangunan ekonomi negara, tetapi kita mesti lebih sensitif, lebih peka kepada kekurangan pelaburan tempatan. Ini bukan sekarang sahaja. Kekurangan pelaburan tempatan bermula daripada tahun 80-an lagi. Awal tahun 80-an pun tidak begitu menggalakkan. Cuma pelaburan asing sahaja yang begitu banyak. Perlu diingatkan bahawa sekarang memang satu gejala baik juga pelabur-pelabur tempatan telah melabur di luar negara seperti di Papua New Guinea, di Vietnam, di Kemboja, Laos dan sekarang China. Mereka sanggup pergi ke Papua New Guinea untuk melabur tetapi tidak mahu melabur di negara ini. Itulah pelik juga. Mengapa hal ini berlaku? Mungkin mereka dapat pulangan yang lebih baik di dalam negara-negara tersebut. Kalau begitu memang mungkin kita adakan satu pindaan ke atas Akta untuk menggalakkan pelaburan tempatan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, masa untuk perbincangan pada hari ini telah cukup.

Dr. Tan Seng Giaw: Baik

UCAPAN PENANGGUHAN

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Tan Kok Wai.

(Yang Berhormat Tuan Tan Kok Wai tidak berada di dalam Dewan)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Fong Kui Lun.

(Yang Berhormat Tuan Fong Kui Lun tidak berada di dalam Dewan)

Dr. Kua Kia Soong: Tadi, mereka.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, semuanya Ahli-ahli Yang Berhormat harus memerhati keadaan persidangan pada hari ini.

Dr. Kua Kia Soong: Mana boleh.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Saya ingin Majlis mencatatkan Ahli-ahli DAP tidak bertanggungjawab.

Dr. Tan Seng Giaw: Itu bukan. Mereka ada di luar. Bunyikan loceng untuk mereka masuk.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Dr. Tan Seng Giaw: Seperti tidak cukup kuorum.

Dr. Kua Kia Soong: Seperti tidak cukup kuorum. Bunyikan loceng.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, kita telah panggil, tidak ada orang dalam ini, saya tidak ada kuasa untuk membuat apa lagi. Kerana orang tidak ada, tidak ada lagilah. Jadi, Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga esok pada pukul 2.30 petang

Dewan ditangguhkan pada pukul 8.32 malam.